

I UVOD

Poslovi i zadaci iz okvira djelatnosti Fonda Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida izvršeni su u skladu sa sljedećim propisima i aktima, i to:

1. Odluka o osnivanju Fonda memorijala („*Službene novine Kantona Sarajevo*“, br. 28/04 - Prečišćeni tekst, 9/06 i 31/07),
2. Odluka o statusnoj promjeni Fonda Memorijala („*Službene novine Kantona Sarajevo*“, broj: 28/18);
3. Statut Fonda memorijala („*Službene novine Kantona Sarajevo*“, br: 7/05 i 3/07);
4. Ustav Kantona Sarajevo (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, br. 1/96, 28/04, 5/13, 6/13, 31/17);
5. Zakon o dopunskim pravima boraca - branitelja BiH- Prečišćeni tekst (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, br: 45/12 ,26/14 i 46/17);
6. Zakon o radu u FBiH (“*Službene novine Federacije BiH*”, br: 26/16 i 89/18);
7. Kolektivni ugovor za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH – Prečišćeni tekst („*Službene novine FBiH*“, broj: 23/17);
8. Kolektivni ugovor za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH („*Službene novine FBiH*“, broj: 68/18);
9. Zakon o plaćama i naknadama u Kantonu Sarajevo (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, br. 35/11, 5/13 i 9/15);
10. Zakon o Trezoru u FBiH (“*Službene novine FBiH*”, broj: 26/16);
11. Zakon o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za 2018.godinu (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, broj: 53/17);
12. Zakon o porezu na dohodak u FBiH (“*Službene novine FBiH*”, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13);
13. Zakon o doprinosima (“*Službene novine FBiH*”, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02,17/06, 14/08, 91/15 i 14/16);
14. Zakon o agencijama i unutrašnjim službama za zaštitu ljudi i imovine (“*Službene novine FBiH*”, br. 78/08 i 67/13);
15. Zakon o Javnim nabavkama BiH (“*Službeni glasnik BiH*”, 39/14);
16. Zakon o muzejskoj djelatnosti (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, broj: 13/17);
17. Zakon o prostornom uređenju (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, broj: 24/17);
18. Zakon o zaštiti kulturne baštine (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, br. 2/00 i 37/08);
19. Zakon o arhivskoj djelatnosti (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, broj: 50/16);
20. Zakon o elektronskom dokumentu FBiH (“*Službene novine FBiH*”, broj:15/13);
21. Uredba o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, br. 51/16 I 24/18);
22. Računovodstvene politike za budžetske korisnike i Trezor (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, broj: 32/08);
23. Akcioni plan Vlade KS za borbu protiv korupcije 2015-2019 (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, broj: 41/15),
24. ostali zakoni i podzakonski propisi;
25. zaključci i odluke Vlade i Skupštine Kantona Sarajevo;
26. odluke i zaključci Upravnog odbora Fonda memorijala KS.

Poslovi i zadaci realizovani su u okviru sljedećih organizacionih jedinica (do 18.11.2018.godine):

- Kabinet direktora
- Sektor za pravne, ekonomske i opće poslove
 - Odsjek za pravne i opće poslove
 - Odsjek za ekonomske poslove

- Sektor za poslove izgradnje, uređenja i održavanja grobalja, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
 - Odsjek za uređenje i održavanje grobalja šehida i poginulih boraca
 - Odsjek za održavanje memorijalnih centara, spomen obilježja i drugih objekata
- Sektor za zaštitu grobalja i počasne poslove
- Sektor za njegovanje tekovina, organizaciju manifestacija, muzejske zbirke i postavke
 - Odsjek za njegovanje tekovina
 - Odsjek za organizaciju manifestacija
 - Odsjek za muzejske zbirke i postavke

Od 19.11.2018.godine poslovi i zadaci realizovani su u okviru sljedećih organizacionih jedinica:

- Kabinet direktora
- Sektor za pravne, ekonomske i opće poslove
 - Odsjek za pravne i opće poslove
 - Odsjek za ekonomske poslove
- Sektor za poslove izgradnje, uređenja i održavanja grobalja, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
 - Odsjek za uređenje i održavanje grobalja šehida i poginulih boraca
 - Odsjek za održavanje memorijalnih centara, spomen obilježja i drugih objekata
- Sektor za zaštitu grobalja i počasne poslove
- Sektor za njegovanje tekovina, organizaciju manifestacija
 - Odsjek za njegovanje tekovina
 - Odsjek za organizaciju manifestacija
- Sektor za muzejske zbirke i postavke

II. NORMATIVNI DIO

U izvještajnom periodu u Fondu memorijala pripremljeni su i doneseni, a od strane Vlade Kantona Sarajevo i Skupštine Kantona Sarajevo, usvojeni:

- Program rada Fonda memorijala za 2018.godinu (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, broj: 11/18);
- Finansijski plan Fonda memorijala za 2018. godinu (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, broj:11/18);
- Izvještaj o poslovanju Fonda memorijala za 2017. godinu (“*Službene novine Kantona Sarajevo*, broj: 21/18);
- Izvještaj o finansijskom poslovanju Fonda memorijala za 2017.godinu (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, broj. 21/18);
- Odluka o davanju saglasnosti o statusnoj promjeni Fonda memorijala (“*Službene novine Kantona Sarajevo*”, broj: 28/18);
- Izvještaj Komisije o popisu stalnih sredstava Fonda memorijala za 2017. godinu Zaključkom Vlade KS

III TEMATSKI DIO

Naziv propisa: Program rada Fonda memorijala za 2018.godinu

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 23.01.2018.godine

Organ koji razmatra: 23.01.2018.godine, Upravni odbor Fonda memorijala (Odluka br. UO/13-91/18 od Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo

Kratak sadržaj: Program i aktivnosti Fonda memorijala za 2018.godinu u okviru djelatnosti

Naziv propisa: Finansijski plan Fonda memorijala za 2018.godinu

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 23.01.2019.godine

Organ koji razmatra: 23.01.2018.godine, Upravni odbor Fonda memorijala (Odluka br. UO/13-93/18 od Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo

Kratak sadržaj: Finansijski plan predstavlja planiranje finansijskih sredstava za nesmetano obavljanje poslova i zadataka Fonda memorijala Kantona Sarajevo kao i procjena finansijskih sredstava za naredne godine.

Naziv propisa: Izvještaj o radu Fonda memorijala za 2017. godinu

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 26.03.2018.godine

Organ koji razmatra: 26.03.2018.godine, Upravni odbor Fonda memorijala (Odluka br. UO/13-105/18 od Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo

Kratak sadržaj: Izvještaj o radu Fonda memorijala Kantona Sarajevo za prethodni period koji uključuje i Izvještaj o radu Upravnog odbora i Izvještaj o radu direktora.

Naziv propisa: Izvještaj o finansijskom poslovanju Fonda memorijala za 2017. godinu

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 26.03.2018.godine

- Organ koji razmatra:** Upravni odbor Fonda memorijala (Odluka br. UO/13-104/17 od 26.03.2018.godine), Vlada Kantona Sarajevo i Skupština Kantona Sarajevo
- Kratak sadržaj:** Izvještaj o finansijskom poslovanju Fonda memorijala Kantona Sarajevo za prethodni period sa mišljenjem Ministarstva finansija KS i izvještajem ovlaštenog revizora.
- Naziv propisa:** **Izvještaj o finansijskom poslovanju Fonda memorijala za period 01.01.-31. 03. 2018.godine**
- Nosilac izrade:** Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
- Rok izrade:** 25. 04. 2018.godine
- Organ koji razmatra:** Upravni odbor Fonda memorijala (Odluka br. UO/13-112/18 od 25.04.2018. godine)
- Kratak sadržaj:** Izvještaj o finansijskom poslovanju Fonda memorijala Kantona Sarajevo za prethodni period.
- Naziv propisa:** **Izvještaj o finansijskom poslovanju Fonda memorijala za period 01.01.-30.06.2018.godine**
- Nosilac izrade:** Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
- Rok izrade:** 26.07.2018. godine
- Organ koji razmatra:** Upravni odbor Fonda memorijala (Odluka br. UO/13-127/18 od 26.07.2018.godine)
- Kratak sadržaj:** Izvještaj o finansijskom poslovanju Fonda memorijala Kantona Sarajevo za prethodni period.
- Naziv propisa:** **Izvještaj o finansijskom poslovanju Fonda memorijala za period 01.01. - 30. 09. 2018. godine**
- Nosilac izrade:** Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
- Rok izrade:** 29. 10. 2018. godine
- Organ koji razmatra:** Upravni odbor Fonda memorijala (Odluka br. UO/13-139/18 od 29.10.2018. godine)
- Kratak sadržaj:** Izvještaj o finansijskom poslovanju Fonda memorijala Kantona Sarajevo za prethodni period.

Naziv propisa: **Izveštaj Komisije o popisu stalnih sredstava, potraživanja i obaveza Fonda memorijala za 2017. godinu**

Rok izrade: popis stalnih sredstava i inventara 20. 01. 2018. godine, a popis potraživanja i obaveza 06. 02. 2018. godine

Organ koji razmatra: Upravni odbor Fonda memorijala (Odluka broj:UO/13-106/18 od 26.03.2018.godine).

Kratak sadržaj: Popis i otpis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza Fonda memorijala za prethodni period

Naziv propisa: **Plan Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 23. 01. 2018. godine

Organ koji razmatra: direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-95/18 od 23. 01. 2018. godine)

Kratak sadržaj: Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu

Naziv propisa: **Odluka o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018.godinu**

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 26. 03. 2018. godine

Organ koji razmatra: direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-107/18 od 26. 03. 2018. godine)

Kratak sadržaj: Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu

Naziv propisa: **Odluka II o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 25. 04. 2018. godine

Organ koji razmatra: direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-113/18 od 25. 04. 2018. godine)

- Kratak sadržaj:** Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu
- Naziv propisa:** **Odluka III o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**
- Nosilac izrade:** Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
- Rok izrade:** 15. 05. 2018. godine
- Organ koji razmatra:** direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-117/18 od 15. 05. 2018 .godine)
- Kratak sadržaj:** Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018.godinu
- Naziv propisa:** **Odluka IV o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**
- Nosilac izrade:** Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
- Rok izrade:** 11. 06. 2018. godine
- Organ koji razmatra:** direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13- 120/18 od 15. 05. 2018. godine)
- Kratak sadržaj:** Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018.godinu
- Naziv propisa:** **Odluka V o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018.godinu**
- Nosilac izrade:** Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
- Rok izrade:** 26. 07. 2018. godine
- Organ koji razmatra:** direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-128/18 od 26. 07. 2018.godine)
- Kratak sadržaj:** Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018.godinu
- Naziv propisa:** **Odluka VI o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**
- Nosilac izrade:** Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 10. 08. 2018. godine

Organ koji razmatra: direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-131/18 od 10. 08. 2018. godine)

Kratak sadržaj: Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu

Naziv propisa: **Odluka VII o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 10. 08. 2018. godine

Organ koji razmatra: direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-132/18 od 10. 08. 2018. godine)

Kratak sadržaj: Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu

Naziv propisa: **Odluka VIII o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 29. 10. 2018. godine

Organ koji razmatra: direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13- 140/18 od 29.10. 2018. godine)

Kratak sadržaj: Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu

Naziv propisa: **Odluka IX o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 19. 11. 2018. godine

Organ koji razmatra: direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-145/18 od 19. 11. 2018. godine)

Kratak sadržaj: Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu

Naziv propisa: **Odluka X o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 19. 11 . 2018. godine

Organ koji razmatra: direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br.- UO/13-146/18 od 19. 11. 2018. godine)

Kratak sadržaj: Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu

Naziv propisa: **Odluka XI o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 19. 11. 2018. godine

Organ koji razmatra: direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-148/18 od 19.11. 2018. godine)

Kratak sadržaj: Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu

Naziv propisa: **Odluka XII o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala z za 2018. godinu**

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 10. 12. 2018. godine

Organ koji razmatra: direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-152/18 od 10. 02. 2018. godine)

Kratak sadržaj: Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu

Naziv propisa: **Odluka XIII o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**

Nosilac izrade: Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida

Rok izrade: 10. 12. 2018. godine

- Organ koji razmatra:** direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-153/18 od 10. 12. 2018. godine)
- Kratak sadržaj:** Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018. godinu
- Naziv propisa:** **Odluka XIV o izmjeni i dopuni Plana Javnih nabavki Fonda memorijala za 2018. godinu**
- Nosilac izrade:** Fond Kantona Sarajevo za izgradnju i očuvanje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
- Rok izrade:** 17. 12. 2018. godine
- Organ koji razmatra:** direktor Fonda memorijala uz saglasnost Upravnog odbora (Odluka br. UO/13-155/18 od 17. 12. 2018 .godine)
- Kratak sadržaj:** Iskazane potrebe za javnom nabavkom roba, usluga i radova u skladu sa Programom rada i Finansijskim planom Fonda memorijala za 2018.godinu

Plan JNB za 2018. godine i sve izmjene i dopune istog objavljene na zvaničnoj Web stranici Javnih nabavki u Kantonu Sarajevo.

IV KAPITALNI PROJEKTI

Kapitalni projekti podrazumijevaju sljedeće skupine:

1. Izrada projektne dokumentacije
2. Izgradnja Šehidskog spomen mezarja Kovači
3. Izgradnja grobalja šehida i poginulih boraca i spomen obilježja na području Kantona Sarajevo
4. Izrada i ugradnja nišana i nadgrobnih spomenika šehidima, poginulim borcima i umrlim borcima Armije RBiH, i roditeljima šehida/poginulih boraca, kojima je poginulo jedino dijete
5. Izgradnja groblja šehida i poginulih boraca i spomen obilježja van Kantona Sarajevo
6. Izgradnja novih, rekonstrukcija i sanacija postojećih objekata na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B
7. Izgradnja novih, rekonstrukcija i sanacija postojećih objekata na Spomeničkom kompleksu Ratna džamija Igman
8. Sanacija i rekonstrukcija spomen obilježja iz perioda NOB-a 1941.-1945. godina

1. Izrada projektne dokumentacije

Izradi projektne dokumentacije prethodi priprema i sastavljanje Projektnog zadatka, odabir projektne kuće, i po potrebi, zajednički izlazak na teren sa projektantima. Na ovaj način rade se sljedeće vrste projekata – idejno rješenje, idejni projekt, glavni projekt, izvedbeni projekt, elaborati o geološkim i geomehaničkim karakteristikama tla, izrada ažurnih geodetskih podloga i drugi.

1. 1. Izrada glavnog projekta osvjetljenja prostora Multimedijalnog centra Kovači i iluminacije Zida sjećanja

Nakon što su, predhodnih godina, završeni svi građevinsko-zanatski radovi na izgradnji Zida sjećanja, kao i vanjskog uređenja Multimedijalnog centra Kovači, planirano je izvođenje radova na osvjetljenju ovog prostora. Shodno tome, ugovorom sa firmom “Bušić Co” d.o.o. Sarajevo, pribavljen je Glavni projekat osvjetljenja prostora Multimedijalnog centra Kovači i iluminacije Zida sjećanja. Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost izrade predmetnog projekta je **7.000,00 KM** sa uračunatim PDV-om.

1. 2. Izrada glavnog projekta mezarja Dubrave i turbeta heroju Nesibu Malkiću

Na temelju sastanaka održanih sa predstavnicima organa vlasti Tuzlanskog kantona i Općine Živinice, na kojima je dogovoreno da se započne sa realizacijom projekta izgradnje turbeta heroju odbrambeno-oslobodilačkog rata r. Nesibu Malkiću, Fond memorijala je preuzeo obavezu pribavljanja neophodne projektne dokumentacije. Naime, 2006. godine urađen je izvedbeni projekat Turbe generalu/ heroju oslobodilačkog rata, međutim zbog specifičnosti lokacije bilo je neophodno uraditi izmjenu navedenog projekta i prilagođavanje istog predmetnoj lokaciji.

Shodno prethodno navedenom, ugovorom sa firmom “HMD-Architects” d.o.o. Sarajevo pribavljen je Glavni projekat mezarja Dubrave i turbeta heroju Nesibu Malkiću. Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost izrade predmetnog projekta je **5.686,20 KM** sa uračunatim PDV-om.

1. 3. Izrada projekta enterijera u prostoru za muzejsku postavku herojima u Multimedijalnom centru Kovači

Fond memorijala je, tokom prethodnih godina, započeo niz aktivnosti na realizaciji značajnog projekta muzejske postavke herojima, u Multimedijalnom centru Kovači. Aktivnosti su se odnosile, prvenstveno na prikupljanje informacija i podataka, kontakte sa porodicama i saborcima, te

prikupljanje eksponata, koji će biti izloženi, a potom na osnovu pribavljenih informacija pristupilo se izradi tematsko-ekspozicionog plana. Na temelju prikupljenih eksponata i tematsko-ekspozicionog plana, bilo je neophodno uraditi Projekat enterijera u prostoru za muzejsku postavku herojima, u Multimedijalnom centru Kovači.

Putem ugovora sa firmom "IvDesign" d.o.o. Sarajevo pribavljen je projekat enterijera u prostoru za muzejsku postavku herojima u Multimedijalnom centru Kovači. Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost izrade predmetnog projekta je **6.996,60 KM** sa uračunatim PDV-om.

1. 4. Izrada glavnog projekta za spomen obilježja šehidima I Slavne brigade (na 4 lokacije)

Shodno dostavljenim zahtjevima od strane Udruženja "1. Slavna – 111. Viteška brigada" Sarajevo, za izgradnju 4 (četiri) spomen obilježja šehidima i poginulim borcima, Fond memorijala je pokrenuo aktivnosti na realizaciji ovog projekta. Naime, radi se o vrlo značajnim i za odbranu Sarajeva presudnim datumima i bitkama, koje je neophodno primjereno obilježiti, ističući imena šehida i poginulih boraca, od kojih su neki posthumno odlikovani i najvišim ratnim priznanjem – značkom "Zlatni ljiljan".

Prvi korak u realizaciji ovog projekta bilo je pribavljanje potrebne projektne dokumentacije. Ugovorom sa firmom "Panprojekt" d.o.o. Hadžići, urađen je Glavni projekat za spomen obilježja šehidima I Slavne brigade, na 4 lokacije – naselje Stup, Općina Ilidža; u neposrednoj blizini ulaza u TAT, naselje Stup, Općina Ilidža; u dvorištu JU "Šesta osnovna škola" Ilidža; u Gluhači – Sinanovići, Općina Trnovo. Spomen obilježje je tipskog karaktera, i isto je, proporcionalno i veličinom prilagođeno broju imena, koja trebaju biti ispisana na spomen obilježju. Obzirom da se radi o spomen obilježju tipskog karaktera, isto je moguće izgraditi i na drugim lokacijama, ukoliko ne bude moguće riješiti imovinsko-pravne odnose i osigurati sve preduslove za izgradnju spomen obilježja na predhodno navedenim lokacijama. Fond memorijala je, na ovaj način, obezbijedio projektну dokumentaciju, dok će Udruženje "1. Slavna – 111. Viteška brigada", prema vlastitom planu i raspoloživim sredstvima realizovati izgradnju ovih spomen obilježja.

Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost izrade ovog glavnog projekta je **6.961,50 KM** sa PDV-om.

1.5. Izrada glavnog projekta rekonstrukcije ulaza i izlaza iz tunelske cijevi na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B

Shodno činjenici, da trenutno ne postoje realni uslovi i kapaciteti za otvaranje tunelske cijevi u zoni aerodroma, i stavljanje iste cijelom dužinom u funkciju Spomeničkog kompleksa Tunel D-B, odlučeno je da se otvori samo dio tunelske cijevi za potrebe Spomeničkog kompleksa, i to na dijelu parcele, koja je u vlasništvu Kantona Sarajevo, parcela koja je pripadala porodici Kolar, odnosno 60 m od ograde aerodroma. Prvi korak je bilo pribavljanje potrebne projektne dokumentacije, te se pristupilo izradi Glavnog projekta rekonstrukcije ulaza i izlaza iz tunelske cijevi na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B. Ovaj glavni projekat pribavljen je putem ugovora sa "Ipsa Institutom" d.o.o. Sarajevo.

Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost usluge izrade glavnog projekta je **6.552,00 KM** sa PDV-om.

1.6. Izrada glavnog projekta spomen obilježja na Malom polju na Igmanu

Na temelju zastupničke inicijative u Skupštini Kantona Sarajevo, za izgradnju spomen obilježja na Malom polju na Igmanu, Fond memorijala je, u 2018. godini, pokrenuo aktivnosti na realizaciji ovog projekta. Ugovorom sa firmom "Koncept" d.o.o. Sarajevo, pribavljena je neophodna projektна dokumentacija, odnosno Glavni projekat spomen obilježja, posvećenog događajima iz augusta 1993. godine, odnosno herojskoj borbi boraca Armije i MUP-a Republike Bosne i Hercegovine, kojom je zaustavljena četnička ofanziva.

Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost usluge izrade Glavnog projekta spomen obilježja na Malom polju na Igmanu je **1.755.00 KM** sa PDV-om.

1.7. Izrada Glavnog projekta platoa sa nadstrešnicom i proširenjem objekta u kojem su sale za video prezentaciju na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B

U toku 2018. godine, započeli su radovi na realizaciji projekta Rekonstrukcija tunelske cijevi. Ovim projektom znatno je izmijenjeno stanje na lokaciji, što se prevashodno odnosi na značajno smanjenje slobodne površine u dvorištu Spomeničkog kompleksa Tunel D-B, obzirom da je, velikim dijelom, ova površina sada iskorištena za izgradnju ulazne jedinice u tunelsku cijev. Obzirom na sve veći broj posjetitelja Spomeničkog kompleksa Tunel D-B, bilo je neophodno osmisliti novi prostor, koji bi služio za okupljanje većih grupa posjetitelja, održavanja manifestacija, a u ljetnoj sezoni, kada je izuzetno veliki broj posjetitelja, i za prezentaciju video materijala.

Shodno predhodno navedenom, ugovorom sa firmom "Panprojekt" d.o.o. Hadžići pribavljen je Glavni projekat platoa sa nadstrešnicom i proširenjem objekta u kojem su sale za video prezentaciju. Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost usluge izrade ovog glavnog projekta je **2.925.00 KM** sa PDV-om.

1.8. Izrada idejnog rješenja za Spomenički kompleks Ratna džamija Igman

U toku 2018. godine pribavljeno je idejno rješenje za kompleks Igmanska oaza mira. Naime, prostor koji se nalazi u neposrednoj blizini Ratne džamije Igman, odnosno dio ispod pristupnog puta i parkinga, a koji je dat na upravljanje KJP "Sarajevo-šume" d.o.o., planirano je da se iskoristi za izgradnju objekata i sadržaja, koji će obogatiti turističku ponudu, i naglasiti značaj Ratne džamije na Igmanu, ne narušavajući njeno okruženje i ambijent.

Ovim idejnim rješenjem obuhvaćena su dva objekta a to su: galerija porušenih džamija u Bosni i Hercegovini sa ostavom i prostorijom za video nadzor, te objekat sa restoranom i smještajnim kapacitetima. Uz objekat su planirani i dječije igralište i trim staza.

Shodno predhodno navedenom, ugovorom sa firmom "Panprojekt" d.o.o. Hadžići pribavljeno je idejno rješenje za spomenički kompleks Ratna džamija Igman. Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost usluge izrade ovog idejnog rješenja je **6.903.00 KM** sa PDV-om.

1.9. Nabavka softverske server licence za sistem kontrole radnog vremena u objektima Fonda memorijala – upravna zgrada Fonda memorijala i Spomenički kompleks Tunel D-B

Ugovorom sa firmom Unilab d.o.o. Sarajevo nabavljena je softverska server licenca za terminal za kontrolu radnog vremena u objektima Fonda memorijala – upravna zgrada Fonda memorijala i Spomenički kompleks Tunel D-B. Ovim ugovorom obuhvaćena je usluga programskog rješenja za kontrolu prisustva sa visokom autonomijom kreiranja izvještaja na bosanskom jeziku i sa centralnom evidencijom, te pripadajući operativni sistem.

Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost usluge nabavke softverske server licence za kontrolu radnog vremena je **1.587,69 KM** sa PDV-om.

1.10 Uspostavljanje sistema e-pisarnice

Ugovorom sa firmom "Orka" d.o.o. Sarajevo, uspostavljen je sistem e-pisarnice u Fondu memorijala. Ovim ugovorom obuhvaćena je usluga implementacije OWIS sistema – korisničkih licenci, kao i postimplementacijska podrška u trajanju od 3 (tri) mjeseca.

Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost usluge uspostavljanja sistema e-pisarnice je **6.581,25 KM** sa PDV-om.

Za manja mezarja, locirana u prigradskim naseljima, kao i za projekte sanacije i rekonstrukcije za spomen obilježja i manje sadržaje na mezarjima, projektna dokumentacija je rađena u Fondu memorijala – Sektor za tehničke poslove. Urađena su projektna rješenja i predmjeri radova za sljedeće objekte:

- dogradnja ograde na mezarju Nalina;

- izgradnja hair česme u Lasici;
- rekonstrukcija spomen obilježja i ispis dodatnih imena na spomen obilježju Veliko polje na Igmanu;
- izrada i ugradnja podkonstrukcije i dvoja rolo vrata na Multimedijalnom centru Kovači;
- rekonstrukcija podrumskih prostorija u upravnoj zgradi Fonda memorijala;
- izgradnja nadstrešnice ispred upravne zgrade;
- sanacija Sarajevskih ruža u ul. Ferhadija i na pijaci Markale;
- sanacija oštećenja na stazama, platoima i ivičnjacima na mezarjima šehida i poginulih boraca - Stari Ilijaš, Buća Potok, Kahrimani-Pazarić;
- popravke i farbanje ograde na spomen obilježju u Dejčićima;
- sanacija fontana, kapija i drugih sadržaja na mezarjima šehida – Kovači Hrasnica, Sjeverovići, Kahrimani-Pazarić, Brezovača;
- sanacija elektroinstalacija na objektu Ratna džamija Igman;
- čišćenje kamenih površina i sanacija stepenica na Multimedijalnom centru Kovači, sanacija prostorija i drugih sadržaja unutar svih objekata u nadležnosti Fonda memorijala;
- ustakljivanje replika na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B.

2. Izgradnja Šehidskog spomen mezarja Kovači

2.1. Rekonstrukcija podrumskih prostorija u upravnoj zgradi Fonda memorijala, ul. Širokac br. 20

Ugovorom sa firmom “Sela” d.o.o. Sarajevo, izvedeni su radovi na rekonstrukciji podrumskih prostorija u upravnoj zgradi Fonda memorijala, namijenjenih za smještaj uposlenika Odsjeka za uređenje i održavanje mezarja i spomen obilježja. Ovim ugovorom obuhvaćeni radovi u sanitarnom čvoru – demontaža svih postojećih elemenata sanitarne opreme, postojeće vodovodne i kanalizacione instalacije, keramike i ulaznih vrata, te nabavka i ugradnja nove vodovone i kanalizacione instalacije, keramike, sa svim potrebnim slojevima, sanitarne opreme i galanterije, kliznih vrata za tuš kabinu, te alu ulaznih vrata. Također ovim ugovorom obuhvaćeni su i radovi na demontaži glavnih ulaznih vrata u podrumске prostorije, te nabavka i ugradnja novih alu vrata.

Vrijednost izvedenih radova je **6.997,36 KM** sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovor je uspješno realizovan, i izvršen je interni tehnički pregled izvedenih radova (30.07.2018. godine). [Prilog br. 1](#)

2.2. Ispravke grešaka na imenima “Zida sjećanja” i dopisivanje novih imena šehida/poginulih boraca

Ugovorom sa firmom “HM-Tenax” d.o.o. Sarajevo - Ilidža, izvedeni su radovi na ispravkama grešaka na imenima šehida i poginulih boraca na “Zidu sjećanja”, kao i dopisivanje novih imena. Naime, u toku godine na adresu Fonda memorijala stigli su zahtjevi porodica za ispravljanjem imena šehida na “Zidu sjećanja”, kao i za dopis novih imena. Ovim ugovorom obuhvaćeni su radovi na ispravci ukupno 2 (dva) imena šehida i dopis 27 (dvadesetsedam) novih imena.

Vrijednost izvedenih radova je **1.974,40 KM**, sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovor je uspješno realizovan, i izvršen je interni tehnički pregled izvedenih radova (12.10.2018. godine). [Prilog br. 2](#)

2.3. Izrada i ugradnja potkonstrukcije i 2 (dvoja) rolo vrata na ulazima u Multimedijalni centar Kovači

Ugovorom sa firmom “Fadž-Company” d.o.o. Ilidža izvedeni su radovi na izradi i postavljanju potkonstrukcije i 2 (dvoja) rolo vrata na ulazima u Multimedijalni centar Kovači. Ovim ugovorom obuhvaćeni su radovi na demontaži postojećih rešetkastih vrata sa pripadajućim vodilicama, izrada i ugradnja potkonstrukcije od inox cijevi pravougaonog poprečnog presjeka, potom izrada i

ugradnja rolo električnih podižućih vrata sa pogonom pomoću elektromotora, kao i zaštitnih maski (opšava) od inoxa.

Vrijednost izvedenih radova je **17.328,87 KM**, sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je “Ipsa Institut” d.o.o. Sarajevo. Ugovor je uspješno realizovan, i izvršen je interni tehnički pregled izvedenih radova (31.08.2018. godine). **Prilog br. 3**

2.4. Izgradnja nadstrešnice ispred upravne zgrade Ugovornog organa

Ugovorom sa firmom “Neimari” d.o.o. Sarajevo, izvedeni su radovi na izgradnji nadstrešnice ispred upravne zgrade Fonda memorijala. Naime, postojeća nadstrešnica, kako se pokazalo predhodne zimske sezone, nije adekvatno rješenje, prevashodno jer pokriva vrlo mali dio prostora. Također, nije postojala natkrivena veza između dvije upravne zgrade, što je predstavljalo otežavajuću okolnost za funkcionisanje i obavljanje radnih zadataka uposlenika Fonda memorijala, tokom jesenje i zimske sezone, kada su česte padavine. Također, podest i stepenište ispred upravne zgrade, koji su veza između dvije upravne zgrade, zbog stalnog zakišnjavanja u zimskom periodu često polede, i predstavljaju opasnost za uposlenike Fonda memorijala. Shodno prethodno navedenom, ovim ugovorom obuhvaćeni su radovi na demontaži postojeće nadstrešnice, te izradi nove nadstrešnice od drvenih elemenata – stubovi i grede, sa kamenim stopama stubova, i drvenom krovnom konstrukcijom, te sa pokrovom od lima.

Vrijednost izvedenih radova je **7.014,74 KM**, sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovor je uspješno realizovan, i izvršen je interni tehnički pregled izvedenih radova (25.12.2018. godine). **Prilog br. 4**

2.5. Izvođenje završnih zanatskih radova i radova na elektro instalacijama u prostorijama za muzejsku postavku u objektu Multimedijalnog centra Kovači

Nakon pribavljanja potrebne projektne dokumentacije za uređenje eneterijera prostora za muzejsku postavku herojima oslobodilačkog rata, pokrenute su aktivnosti na realizaciji ovog projekta. Krajem 2018. godine potpisan je ugovor sa firmom “Neimari” d.o.o. Sarajevo, za izvođenje završnih zanatskih radova i radova na elektro instalacijama u prostorijama za muzejsku postavku Multimedijalnog centra Kovači. Ovim ugovorom obuhvaćeni su demontažni radovi – demontaža parapetnih klupica, i rukohvata na vratima; bravarski radovi – izrada potkonstrukcije/roštilja od čeličnih kutijastih profila, izrada maske za radijatore; gipsarski radovi – izrada pregradnih zidova, izrada obloge na zidovima sa podkonstrukcijom od čeličnog roštilja, izrada obloge za zatvaranje vanjskih portala, izrada spuštenog stropa, izrada obloge od dvostrukih gipskartonskih ploča, izrada obloge od jednostrukih gipskartonskih ploča na stropu; molersko-farbarski radovi; te radovi na elektroinstalacijama - elektroinstlacioni razovd, nabavka razvodne baterije, sav elektroinstalacioni materijal, rasvjetna tijela i prateća oprema, prateća oprema LED rasvjete, DALI sistem upravljanja rasvjetom, video nadzor, kao i ostala tehnička oprema.

Ukupna vrijednost ugovorenih radova je **81.520,56 KM** sa PDV-om. U toku 2018. godine izvršena je uplata avansa u iznosu od 50% ugovorene cijene a to je **40.760,28 KM** sa PDV-om. Nadzor na izvođenjem radova vodi Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo. Ugovor će biti realizovan u toku 2019. godine.

2.6. Nabavka i ugradnja audio vizuelne opreme za multimedijalnu salu – Amfiteatar i auditorijum

Ugovorom sa firmom “Audio Video Consalting” d.o.o. Sarajevo, nabavljena je i ugrađena audio vizuelna oprema za multimedijalnu salu – Amfiteatar i auditorijum. Ovim ugovorom obuhvaćena je nabavka i ugradnja sljedeće opreme – video režija, video assist monitor, video assist monitor za kamere, intercom sistem, 6 konvertera, 2 kamere, 2 postolja za kamere, 2 punjača za kamere, 4 memorijske kartice, video streaming uređaj, Smart TV, kao i sav potreban instalacijski materijal, a obuhvaćeni su i svi radovi na povezivanju, programiranju i puštanju u rad ugrađene opreme, te obuka korisnika.

Vrijednost nabavljene i ugrađene opreme je **29.929,77 KM** sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodio je Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo. Ugovor je uspješno realizovan, i izvršen je interni tehnički pregled isporučene i ugrađene opreme (28.12.2018. godine). **Prilog br. 5**

2.7. Nabavka i montaža vitrina i drugog namještaja za muzejsku postavku herojima oslobođilačkog rata u Multimedijalnom centru Kovači

Nakon pribavljanja projektne dokumentacije - Projekta enterijera u prostoru za muzejsku postavku herojima u Multimedijalnom centru Kovači, pristupilo se realizaciji istog. Sa firmom "Ninos" d.o.o. Sarajevo, potpisan je ugovor za nabavku i montažu vitrina u prostoru za muzejsku postavku herojima oslobođilačkog rata. U toku 2018. godine realizovan je dio ugovora, odnosno urađeno je cca 80 % ukupno ugovorene vrijednosti. Naime, većina vitrina su urađene i spremne za montažu, koja će biti u narednom periodu, odnosno kada se steknu uslovi za montažu istih – nakon izvođenja završnih zanatskih radova i radova na elektroinstalacijama u ovom prostoru.

Vrijednost ugovora je **44.916,30 KM** sa PDV-om. Vrijednost radova izvedenih u 2018. godini je **36.403,96 KM** sa PDV-om. Potpuna realizacija ugovora, odnosno montaža pripremljenih vitrina i drugog namještaja planirana je početkom 2019. godine. **Prilog br. 6**

2.8. Nabavka mašina za održavanje prostora oko Multimedijalnog centra Kovači

Odsjek za uređenje i održavanje groblja šehida i poginulih boraca, vrši stalno održavanje prostora oko Multimedijalnog centra Kovači. U ovu svrhu ugovorom sa firmom "Prox" d.o.o. Ilidža, nabavljene su sljedeće mašine: motorna kosa, motorna pila i odstranjivač korova.

Ukupna vrijednost nabavljene opreme je **1.447,75 KM** sa PDV-om. Ugovor je uspješno realizovan.

2.9. Nabavka plastenika za uzgoj cvijeća za hortikulturalno uređenje mezarja

Putem ugovora sa firmom "Bosnaplast" d.o.o. Sarajevo, nabavljen je plastenik za uzgoj cvijeća za potrebe hortikulturalnog uređenja šehidskih mezarja. Plastenik je postavljen u dvorištu Upravne zgrade Fonda memorijala.

Ukupna vrijednost nabavljenog plastenika je **763.69 KM** sa PDV-om. Ugovor je uspješno realizovan. **Prilog br. 7**

2.10. Nabavka dozera za deterđent za mašinu za pranje čaša u Amfiteataru ŠSM Kovači sa ugradnjom

Od firme "Artika" d.o.o. Sarajevo, putem narudžbenice, nabavljen je i ugrađen dozer za deterđent za mašinu za pranje čaša u objektu Amfiteatar i auditorijum u sklopu ŠSM Kovači. Ovom prilikom nabavljen je i deterđent za suđe – 12 kg, kao i sredstvo za sjaj – 6 kg.

Ukupna vrijednost nabavljene, isporučene i ugrađene robe je **403,65 KM** sa PDV-om.

2.11. Nabavka isušivača vlage

Putem narudžbenice, od firme "Architektengruppe S71" d.o.o. Sarajevo, nabavljena su 2 (dva) isušivača vlage za suterenske prostorije upravne zgrade Fonda memorijala, u kojima borave operativni radnici. Naime, u ovim prostorijama je postojao veliki problem vlage, koji nije bilo moguće riješiti građevinskim zahvatima.

Vrijednost nabavljene opreme je **769,01 KM** sa PDV-om. **Prilog br. 8**

2.12. Nabavka 2 (dva) sušača za ruke

Ugovorom sa firmom "Laser" d.o.o. Sarajevo, nabavljena su dva fenomata za sušenje ruku za Multimedijalni centar Kovači.

Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost nabavljene opreme je **1.404,01 KM** sa PDV-om. **Prilog br. 8**

2.13. Nabavka mašina za održavanje Multimedijalnog kompleksa Kovači

Ugovorom sa firmom "AT Kerametal" d.o.o. Ljubuški, nabavljene su mašine, potrebne za održavanje prostora Multimedijalnog centra Kovači. Ovim ugovorom obuhvaćena je nabavka sljedećih mašina – 2 (dvije) motorne kosilice, i multifunkcionalni trimer.

Ugovor je uspješno realizovan, a vrijednost nabavljene robe je **1.557,00 KM** sa PDV-om.

2.14. Nabavka arhivskih polica za amfiteatar

Ugovorom sa firmom "FEF Export – Import" d.o.o. Sarajevo, nabavljeno je ukupno 9 (devet) arhivskih polica za amfiteatar. Police su metalne, profesionalne police sa ojačanjima, različitih dimenzija (300x88x40; 300x108x40; 200x88x40; 200x108x40; 200x128x40 cm).

Ugovor je uspješno realizovan. Ukupna vrijednost nabavljene robe je **5.236,92 KM** sa PDV-om. **Prilog br. 8**

3. Izgradnja grobalja šehida i poginulih boraca i spomen obilježja na području Kantona Sarajevo

3.1. Izgradnja obeliska i ispis dodatnih imena poginulih boraca na spomen obilježju Veliko polje na Igmanu (rekonstrukcija spomen obilježja)

Fond memorijala je, u 2018. godini, putem ugovora sa firmom "HM-Tenax" d.o.o. Sarajevo - Ilidža, realizovao projekat rekonstrukcije spomen obilježja na Igmanu, koja je podrazumijevala izgradnju obeliska i ispis dodatnih imena poginulih boraca na spomen obilježju Veliko polje na Igmanu. Naime, 3 (tri) postojeća obeliska bila su u izuzetno lošem stanju, obrizom da su rađeni od betona, na koji su lijepljene ploče sa imenima. Predhodnih godina, Fond memorijala je, putem ugovora sa drugim pravnim licima, više puta vršio sanaciju ovog spomen obilježja, vraćajući ploče koje su otpale. Obzirom na klimatske uslove planine Igman i velike temperaturne oscilacije u toku dana, ovakvo rješenje je vrlo neprimjereno. Shodno navedenom, izvršena je potpuna rekonstrukcija ovog spomen obilježja, te izgradnja 4 (četiri) nova obeliska od kamena masiva. Također, tokom predhodnih godina na adresu Fonda memorijala su stizali dopisi drugih institucija i udruženja sa molbom za dopis novih imena na ovom spomen obilježju, te smo pristupili objedinjavanju i verifikaciji svih pristiglih spiskova.

Ovom prilikom su uklonjeni postojeći obelisci, koji su bili u izuzetno lošem stanju, kao i plato i popločanje istog, te je urađeno novo popločanje platoa, pristupne stepenice, te izrada i postavljanje 4 (četiri) nova obeliska od kamena masiva, na kojima je ispisano ukupno 518 (petstotinaosamnaest) imena šehida i poginulih boraca, od kojih je 111 (stotinujedanaest) novih imena, a u skladu sa spiskovima, koji su nam dostavljeni. Izrada obeliska od kamena masiva je vrlo elegantno i jednostavno rješenje, koje je također puno primjerenije klimatskim uslovima planine Igman, i velikim temperaturnim oscilacijama u toku dana.

Vrijednost izvedenih radova je **48.555,00 KM** sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je "Ipsa Institut" d.o.o. Sarajevo. Ugovor je uspješno realizovan, i izvršen je interni tehnički pregled izvedenih radova (14.08.2018. godine). **Prilog br. 9**

3.2. Izgradnja hair česme u Lasici, Općina Ilidža

Ugovorom sa firmom "HM-Tenax" d.o.o. Sarajevo - Ilidža, izvedeni su radovi na izgradnji hair česme u Lasici, Općina Ilidža. Ovim ugovorom obuhvaćeni su radovi na pripremi terena i demontaži stare postojeće betonske česme, potom zemljani radovi, odnosno iskop za temelje česme, betoniranje temelja iste, te kamenorezački radovi – popločanje ispred hair česme, te izrada i montaža nove česme od kamena masiva. Također izvedeni su radovi sanacije i popravke spomen obilježja u neposrednoj blizini hair česme – zamjena dotrajalih i popucalih poklopnih ploča novim, te nanošenje nove boje na ispis imena šehida.

Vrijednost izvedenih radova je **6.993,37 KM**, sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovor je uspješno realizovan, i izvršen je interni tehnički pregled izvedenih radova (09.08.2018. godine). **Prilog br. 10**

3.3. Dogradnja ograde na mezarju Nalina. Općina Stari Grad

Ugovorom sa firmom “Fadž-Company” d.o.o. Ilidža izvedeni su radovi na dogradnji ograde na mezarju Nalina, Općina Stari Grad. Ovim ugovorom obuhvaćeni su radovi na ogradi ukupne dužine cca 100 m. Naime, ranije je na ovom mezarju urađena metalna ograda, međutim zbog velikih razmaka između elemenata ispune ogradnih polja cca 30 cm, psi lualice su, kroz iste, počeli da ulaze u mezarje. Kako bi se onemogućio ulazak pasa u mezarje, i spriječili veći problemi, ovom prilikom su, predhodno radionički izrađeni, elementi metalne ograde, montirani na već postojeće elemente ispune ograde, kako bi se razmak između istih smanjio.

Vrijednost izvedenih radova je **6.923,12 KM**, sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovor je uspješno realizovan, i izvršen je interni tehnički pregled izvedenih radova (10.04.2018. godine). **Prilog br. 11**

4. Izrada i ugradnja nišana i nadgrobnih spomenika šehidima, poginulim borcima i umrlim borcima Armije RBiH, i roditeljima šehida/poginulih boraca, kojima je poginulo jedino dijete

Svake godine Fond memorijala Kantona Sarajevo, putem ugovora sa drugim firmama, vrši izradu i ugradnju nišana i nadgrobnih spomenika šehidima, poginulim borcima, umrlim borcima Armije RBiH, te roditeljima šehida i poginulih boraca, kojima je poginulo jedino dijete, kao i zamjenu oštećenih nišana i nadgrobnih spomenika. U toku ove godine izrađeno je i postavljeno ukupno 353 (tristotinepedesetri) para nišana i 13 (trinaest) nadgrobnih spomenika za ukopane u Kantonu Sarajevo, a za ukopane van Kantona Sarajevo, izrađeno je 41 (četrdesetjedan) par nišana. Ukupna vrijednost radova na izradi i postavljanju nišana i nadgrobnih spomenika je **305.350,22 KM** sa PDV-om.

Ugovorom br. 13-14-02-123/18, od 27.04.2018. godine, sa firmom “HM-Tenax” d.o.o. Sarajevo - Ilidža, izvršena je izrada i postavljanje:

- 325 (tristotinedvadesetpet) pari nišana umrlim braniteljima Armije RBiH;
- 15 (petnaest) pari nišana šehidima;
- 4 (četiri) para nišana za roditelje šehida;
- 9 (devet) pari nišana šehidima – zamjena oštećenih šehidskih nišana;
- 9 (devet) nadgrobnih spomenika umrlim braniteljima Armije RBiH;
- 2 (dva) nadgrobnih spomenika poginulim borcima;
- 1 (jedan) nadgrobnih spomenika roditelju poginulog borca;
- 1 (jedan) nadgrobnih spomenika poginulom borcu – zamjena oštećenog nadgrobnog spomenika.

Ovim ugovorom obuhvaćeni su i radovi na izradi nišana za ukopane van Kantona Sarajevo, za koje porodica preuzima troškove postavljanja. Izrađeno je ukupno:

- 25 (dvadesetpet) pari nišana umrlim braniteljima Armije RBiH;
- 15 (petnaest) pari nišana šehidima;
- 1 (jedan) par nišana roditelju šehida.

Vrijednost izvedenih radova po ovom ugovoru je **190.372,34 KM** sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je “Ipsa Institut” d.o.o. Sarajevo. Ugovor je uspješno realizovan i izvršen je interni tehnički pregled izvedenih radova na mezarjima (16.01.2019. godine). **Prilog br. 12**

Ugovorom sa KJKP “Pokop” d.o.o. Sarajevo, br. 13-14-02-116/18, od 19.04.2018. godine, izvedeni su građevinski radovi na:

- izradi armirano-betonskih temelja za postavljanje 197 (stotinuvedesetsedam) pari nišana šehidima Armije RBiH, roditeljima šehida Armije RBiH i veteranima odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992.-1995.;
- izradi armirano-betonskih temelja za postavljanje 12 (dvanaest) jedinstvenih spomen obilježja - ploča poginulim borcima Armije RBiH, roditeljima poginulih boraca i veteranima odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992.-1995., sa opločanjem kulir pločama.

Od 2017. godine Fond memorijala snosi i troškove naknade za izdavanje saglasnosti za izvođenje radova na postavljanju nišana i nadgrobnih spomenika. U ovoj godini finansirana je naknada za postavljanje 197 (stotinuvedesetsedam) pari nišana i 12 (dvanaest) nadgrobnih spomenika.

Naime, na gradskim grobljima, kojima upravlja KJKP Pokop d.o.o. Sarajevo - „Pomoćni stadion Zetra“, „Lav“, „Sveti Josip“, „Sveti Marko“, „Bare“, „Vlakovo“ i „Obad“, temelje za nišane i nadgrobnih spomenika izrađuje isključivo KJKP Pokop d.o.o.. Shodno tome, Fond memorijala, svake godine, sa ovim preduzećem, potpisuje ugovor za izradu temelja za nišane i nadgrobnih spomenika za ukopane na gradskim grobljima.

Ukupna vrijednost radova izvedenih u 2018. godini, kao i naknade za izdavanje saglasnosti za izvođenje radova na postavljanju nišana i nadgrobnih spomenika je **114.977,88 KM** sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je „Ipsa Institut“ d.o.o. Sarajevo. Ugovor je uspješno realizovan i izvršen je interni tehnički pregled radova (16.10.2018. godine). **Prilog br. 12**

5. Izgradnja grobalja šehida i poginulih boraca i spomen obilježja van Kantona Sarajevo

5.1. Sufinansiranje spomenika na Ćorkovači

Sa Udruženjem „505. Viteška bužimska“, dana 22.05.2018. godine potpisan je Sporazum o sufinansiranju izgradnje spomen obilježja pod nazivom „*Ćorkovača spomenik pobjede i ponosa Armije Republike Bosne i Hercegovine*“, br. 13-14-02-545/17. Ovim sporazumom ustanovljena su međusobna prava i obaveze Fonda memorijala i Udruženja „505. Viteška bužimska“, shodno kojima je Fond memorijala imao obavezu obezbijediti sredstva u iznosu od **10.000,00 KM** u svrhu sufinansiranja izgradnje pomenutog spomen obilježja. Navedena sredstva su uplaćena na račun Udruženja „505. Viteška bužimska“ Bužim.

5.2. Sufinansiranje uklesavanja imena šehida i postavljanje ploče heroju Adilu Bešiću

Sa „Udruženjem veterana Krajine 1992-95.“ Prijedor, dana 20.11.2018. godine potpisan je Sporazum o sufinansiranju uklesavanja imena šehida i postavljanja ploče heroju Adilu Bešiću, br. 13-14-02-458/18. Ovim sporazumom ustanovljena su međusobna prava i obaveze Fonda memorijala i „Udruženja veterana Krajine 1992-95.“, shodno kojima je Fond memorijala imao obavezu obezbijediti sredstva u iznosu od **5.000,00 KM** u svrhu sufinansiranja izvođenja predhodno navedenih radova. Navedena sredstva su uplaćena na račun „Udruženja veterana Krajine 1992-95.“ Prijedor.

5.3. Sufinansiranje izgradnja mezarja i turbeta heroju Malkiću

Sa Općinom Živinice, dana 27.11.2018. godine potpisan je Sporazum o sufinansiranju izgradnje turbeta rahmetli Nesibu Malkiću, heroju oslobodilačkog rata, na mjestu ukopa na Dubravama Gornjim, br. 13-14-02-384/18. Ovim sporazumom ustanovljena su međusobna prava i obaveze Fonda memorijala i Općine Živinice, shodno kojima je Fond memorijala imao obavezu obezbijediti sredstva u iznosu od **20.000,00 KM** u svrhu sufinansiranja izgradnje pomenutog turbeta. Navedena sredstva su uplaćena na račun Općine Živinice.

6. Izgradnja novih, rekonstrukcija i sanacija postojećih objekata na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B

6.1. Revitalizacija tunelske cijevi na dijelu parcele, koja je u vlasništvu Kantona Sarajevo – I faza, ulaz i izlaz iz tunelske cijevi

Ugovorom sa firmom “Neimari” d.o.o. Sarajevo izvedeni su radovi na prvoj fazi revitalizacija dijela tunelske cijevi, koja je u vlasništvu Kantona Sarajevo. Vrijednost radova po Osnovnom ugovoru **br. 13-14-02-281/18 od 11.07.2018. godine je 135.322,80 KM sa PDV-om.** Tokom izvođenja radova, a na zahtjev Investitora, došlo je do određenih izmjena projektne dokumentacije. Naime, umjesto otvorene izlazne rampe dogovoreno je da izlazna jedinica bude u potpunosti zatvorena. Također, kada je izvršeno otkupavanje postojeće tunelske cijevi, javio se i niz nepredviđenih radova – velika količina podzemne vode, potreba za 24-satnim radom pumpe za ispumpavanje vode, problem sa hidroizolacijom i zaštitom na spoju stare i nove tunelske cijevi, sanacija dilatacije i druge izmjene u količinama predviđenim predmjerom radova, kao i pribavljanje Elaborata ažurne geodetske situacije.

Shodno navedenom potpisan je Ugovor **br. 13-14-02-281/18 od 29.11.2018. godine,** koji se odnosi na izvođenje naknadnih i nepredviđenih radova na revitalizaciji tunelske cijevi na dijelu parcele koja je u vlasništvu Kantona Sarajevo – prva faza, ulaz i izlaz iz tunelske cijevi, čija je vrijednost **26.281,020 KM sa PDV-om.**

Ovim ugovorima obuhvaćeni susljedni radovi: pripremni i demontažni radovi – demontaža dijela ograde, nasipanje pristupnog puta ukupne dužine cca 70 m, demontaža betonske podloge, demontaža postojećeg bunara, probijanje postojeće betonske konstrukcije na mjestu novog stepeništa; zemljani radovi – mašinski iskopi i razastiranje tucanika; betonski radovi – betoniranje podloznog betona, betoniranje ploča podesta i platoa, kosih ploča stepenica, i stepenika, ab zidova, zaštitnog sloja horizontalne hidroizolacije, te postavljanje armature; izolaterski radovi – izrada horizontalne hidroizolacije, izrada vertikalne hidroizolacije, izrada hidroizolacije na ulaznoj nadstrešnici, ugradnja horizontalne i vertikalne termoizolacije na mjestu dilatacije između novoprojektovanog dijela objekta i postojeće tunelske cijevi, sanacija dilatacije sa sanacijom postojeće vertikalne i horizontalne bitumenske hidroizolacije, te izrada horizontalne i vertikalne hidroizolacije; tesarski radovi – izrada drvenih konstrukcije nadstrešnica na dijelu ulaza te na dijelu izlaza iz tunelske cijevi – stubovi, kosi stubovi, grede, postavljanje polu-oblica i oblica uz zidove i na krovu ulaznog i izlaznog dijela objekta; radovi na oblaganju tunela – oblaganje podova i stropova; te radovi na instalaciji uzemljenja.

Ukupna vrijednost izvedenih radova je **160.860,38 KM sa PDV-om.** Nadzor nad izvođenjem radova vodila je “Ipsa Institut” d.o.o. Sarajevo. Ugovor je uspješno realizovan i izvršen je interni tehnički pregled radova (26.12.2018. godine). **Prilog br. 13**

6.2. Ustakljivanje replika muzejske postavke na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B

Ugovorom sa firmom “Rama-glas” d.o.o. Sarajevo, izvedeni su radovi na ustakljivanju replika muzejske postavke na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B. Ovom prilikom izrađena je staklena pregrada, koju čine fiksna stakla i dvokrilna klizna vrata sa potrebnim vodilicama i alu profilima, i 2 (dvije) podne brave, potom staklena vrata sa 4 (četiri) baglame staklo-zid i podnom bravom, kao i demontaža postojećeg te izrada i montaža novog neprobojnog stakla za blagajnu.

Vrijednost izvedenih radova je **6.316,70 KM,** sa PDV-om. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovor je uspješno realizovan, i izvršen je interni tehnički pregled izvedenih radova (14.06.2018. godine). **Prilog br. 14**

6.3. Nabavka komunikacijskog uređaja za blagajnu Spomeničkog kompleksa Tunel D-B

Obzirom da je, zbog potreba sigurnosti, na blagajni Spomeničkog kompleksa Tunel D-B, ugrađeno neprobojno staklo, bilo je naophodno nabaviti komunikacijski uređaj za istu. Shodno tome, od firme “Salon bankarske opreme” d.o.o. Sarajevo, nabavljen je komunikacijski uređaj za potrebe blagajne Spomeničkog kompleksa Tunel D-B.

Vrijednost nabavljene opreme je **210,60 KM** sa PDV-om.

6.4. Revitalizacija tunelske cijevi na dijelu parcele, koja je u vlasništvu Kantona Sarajevo – II faza

Po završetku I faze revitalizacije tunelske cijevi na dijelu parcele koja je u vlasništvu Kantona Sarajevo, pristupilo se provođenju aktivnosti na realizaciji druge faze, odnosno izvođenje radova u enterijeru tunelske cijevi – oblaganje zidova i podova, te radovi na elektroinstalacijama. U toku 2018. godine, potpisan je ugovor sa firmom “Neimari” d.o.o. Sarajevo, i uplaćen avans u iznosu od **48.709,84 KM** sa PDV-om. Svi radovi po ovom ugovoru bit će izvedeni u toku 2019. godine.

Nadzor nad izvođenjem radova vodi Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo i Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo.

7. Izgradnja novih, rekonstrukcija i sanacija postojećih objekata na Spomeničkom kompleksu Ratna džamija Igman

7.1. Nabavka pomoćnih građevina za smještaj unutrašnje službe

Ugovorom sa firmom “Hydro-metal” d.o.o. Sarajevo, potpisan je ugovor za nabavku pomoćne građevine za smještaj unutrašnje službe Fonda memorijala na planini Igman. Ovim ugovorom obuhvaćeni su radovi na izradi, transportu i montaži pomoćnog objekta sastavljenog od dva kontejnera dimenzija 6.055 x 2.435 i 4.683x2.435 cm, koji su međusobno spojeni čineći jedinstveni objekat.

U toku 2018. godine završen je dio radova, cca 85% ukupne vrijednosti, odnosno **25.722,61 KM** sa PDV-om. Završetak radova po ovom ugovoru planiran je u 2019. godini, kada se steknu uslovi za izvođenje radova na izgradnji temelja, na koje će se postaviti završeni kontejneri. [Prilog br. 15](#)

8. Sanacija i rekonstrukcija spomen obilježja iz perioda NOB-a 1941.-1945. godina

8.1. Sufinansiranje rekonstrukcije spomenika na Ivan Sedlu

Sa Udruženjem antifašista i boraca narodno oslobodilačkog rata Hadžići, dana 25.07.2018.godine, potpisan je Sporazum o sufinansiranju sanacije spomenika posvećenog borcima NOR-a, na Ivan Sedlu, br. 13-14-02-658/17. Ovim sporazumom ustanovljena su međusobna prava i obaveze Fonda memorijala i Udruženja antifašista i boraca narodno oslobodilačkog rata Hadžići, shodno kojima je Fond memorijala imao obavezu obezbijediti sredstva u visini od **10.000,00 KM**, u svrhu finansiranja sanacije pomenutog spomenika. Tokom predhodne dvije godine Fond memorijala je također putem sporazuma o sufinansiranju obezbijedio sredstva u iznosu od 5.000,00 KM u 2017. godini i 10.000,00 KM u 2016. godini. Navedena sredstva su uplaćena na račun Udruženja antifašista i boraca narodno-oslobodilačkog rata Hadžići. Realizacija ovog projekta je završena u 2018. godini. [Prilog br. 16](#)

V KONTINUIRANI POSLOVI

Kontinuirani poslovi podrazumijevaju sljedeće skupine:

- A. Uređenje, sanacija i održavanje mezarja/grobalja šehida i poginulih boraca, kao i spomen obilježja žrtava genocida**
- B. Njegovanje tekovina Odbrambeno – oslobodilačkog rata 1992-1995. i NOR-a 1941-1945. i organizaciju manifestacija**
- C. Muzejske zbirke i postavke**
- D. Aktivnosti iz pravne regulative**
- E. Obavljanje „počasnih i protokolarnih poslova“ i „Unutrašnje službe zaštite“**

A. Uređenje, sanacija i održavanje mezarja/grobalja šehida i poginulih boraca, kao i spomen obilježja žrtava genocida

1. Fizičko čišćenje i uređenje mezarja/grobalja i spomen obilježja putem Odsjeka za uređenje i održavanje grobalja šehida i poginulih boraca

Na osnovu odluke *Upravnog odbora Fonda memorijala*, od 14.09.2005.godine, a u skladu sa *Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji broj: UO/13-71/05*, od 14.09.2005.godine, formiran je *Odsjek za uređenje i održavanje grobalja šehida i poginulih boraca*, unutar *Sektora za tehničke poslove*. Putem ovog Odsjeka, na grobljima, na kojima su ukopani šehidi i poginuli borci, redovno se obavljaju sljedeći poslovi i zadaci:

- uklanjanje smeća, starog i plastičnog cvijeća, košenje trave i uklanjanje iste, ručno okopavanje mezarja/grobalja, kao i čišćenje korova sa platoa i staza unutar mezarja;
- sječenje šiblja i skupljanje materijala i odvoz istog na deponiju;
- čišćenje snijega sa staza i prilaznih puteva na mezarjima/grobljima šehida i poginulih boraca u zimskom periodu;
- oblikovanje mezara zemljom i busenom;
- hortikulturalno uređenje mezarja/grobalja;
- zamjena dotrajalih zastava novim;
- farbanje ograda, kapija, jarbola i drugih sadržaja na mezarjima/grobljima i spomen obilježjima;
- ostali poslovi, koji se odnose na tekuće održavanje mezarja/grobalja. **Prilog br: 17**

Na ovaj način se vrši stalno čišćenje i uređenje sljedećih mezarja/grobalja i spomen obilježja:

- **područje Općine Stari Grad:** Nalina, harem Lubine džamije, Spomen obilježje šehidima i žrtvama rata na Vratniku, Mahmutovac, Toka Džeka, Spomen obilježje Borije, harem džamije Sulejman Hitri;
- **područje Općine Centar:** Soukbunar i Vilin potok;
- **područje Općine Novi Grad:** Boljakov potok, Buća potok, Žiš, Ahatovići, Dobrinja i Pašića mezarje;
- **područje Općine Ilidža:** Butmir, Stup-Velika drveta, Park Hrasnica, Donji Kotorac, Spomen obilježje na Grkarici, Spomen obilježje na Golom brdu i Spomen obilježje stranim diplomatama;
- **područje Općine Hadžići:** Kahrimani-Pazarić, Donji Hadžići, Mrazište, Grivići, Mokrine, Brezovača, Budmolići i Osenik;
- **područje Općine Vogošća:** Tihovići, Kobilja glava, Ugorsko, Svrake i Spomen obilježja na mjestu stradanja mještana sela Ahatovići;
- **područje Općine Ilijaš:** Misoča, Lješevo i Stari Ilijaš;
- **područje Općine Trnovo:** Veliko polje, Dejčići, Dujmovići, Kijevo, Šabići i Spomen obilježje na Velikom polju.

Putem Odsjeka se vrši svakodnevno uređenje i održavanje Memorijalnog kompleksa Kovači u okviru kojeg se nalaze Šehidsko mezarje, stara mezarja iz Osmanskog perioda, prostor oko Žute tabije i prostor amfiteatra Memorijalnog kompleksa Kovači, kao i čišćenje Spomeničkog kompleksa Tunel D-B i Spomeničkog kompleksa Ratne džamije Igman.

U toku 2018. godine, radnicima *Odsjeka za uređenje i održavanje grobalja šehida i poginulih boraca*, nabavljena su radna odijela za ljeto.

Sa *JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo"*, je u toku 2018. godine u dva navrata potpisan Ugovor o finansiranju javnih radova.

Putem projekta "*Javni radovi*" u periodu od 01.06.-31.07.2018.god., angažovano je 6 (šest) lica sa Zavoda za zapošljavanje od kojih su 5 radnika, zajedno sa radnicima *Odsjeka za uređenje i*

održavanje mezarja, očistili, iskrčili šiblje i pokosili sljedeća mezarja i Spomen obilježja: **ŠSM Kovači, Tihovići, Spomen obilježje Ratna džamija Igman, Stari Ilijaš, Lješevno, Misoča, Brezovača, Spomen obilježje Golo brdo Igman, Veliko polje, Butmir, Boljakov potok, Kahrimani, Buća potok, Žiž, Pašića mezarje, Ahatovići, Spomen obilježje Meho Porobić, Kobilja glava, Ugorsko, Vilin potok, Soukbunar, Donji Hadžići, Grivići, Mokrine, Spomen obilježje stranim diplomatama Igman, Harem Lubine džamije, prostor oko Ratnog tunela na Butmiru, Kijevo, Budmolići, Harem Balibegove džamije, Harem Terzibašine džamije, spomen obilježje Borije.**

Radnici Odsjeka za uređenje i održavanje mezarja zajedno sa angažovanim licima izvodili su i radove farbanja ograda i kapija na sljedećim mezarjima:

- metalna ograda ofarbana je na mezarjima **Vilin potok, Boljakov potok kao i na parkingu upravne zgrade Fonda memorijala;**
- betonska ograda ofarbana je na mezarjima **Boljakov potok, Buća potok, Hrasnica-Kovači, Misoča i Tihovići;**
- betonska šehidska kapija ofarbana je na mezarjima **Binježevno, Dejčići, Sinanovići, Šabići i Lukavac.**

Jedna radnica je angažovana na generalnom čišćenju objekata Fonda memorijala (dvije upravne kuće), Amfiteatra i auditorijuma korisne površine cca 1000m² u sklopu Memorijalnog kompleksa Kovači, Ratne džamije na Igmanu, tekije i pomoćnih objekata i objekata na spomeničkom kompleksu Tunela D-B.

Također je bila angažovana kao ispomoć u hortikulturalnim radovima na mezarjima.

U periodu od 10.10.-10.12.2018.god., putem projekta "*Program javnih radova 570*" angažovana su 3 (tri) lica sa "*Zavoda za zapošljavanje*" koji su zajedno sa radnicima *Odsjeka za uređenje i održavanje mezarja* izvodili radove jesenjeg uređenja mezarja, orezivanje tuja i drugog ukrasnog grmlja, orezivanje ruža i suhog cvijeća i farbanje ograda i kapija. Na mezarju **Kovači, Sinanovići, Šabići, Lukavac, Budmolići i Dobrinja** ofarbana je metalna ograda, a na mezarju **Vrbanja** ofarbana je betonska šehidska kapija..

2. Fizičko čišćenje i uređenje pojedinačnih grobnih mjesta šehida i poginulih boraca ukopanih na gradskim grobljima u Kantonu Sarajevo

Za sve šehide i poginule borce, ukopane na gradskim grobljima, nad kojima gazduje KJKP „POKOP“ d.o.o. Sarajevo, Fond memorijala je u toku 2018.godine izdvojio sredstva u iznosu od 8,50 KM sa uključenim PDV-om, po jednom grobnom mjestu, a na ime takse za uređenje i održavanje grobnih mjesta. Groblja nad kojima gazduje KJKP „POKOP“ d.o.o Sarajevo su: Pomoćni stadion Zetra, Lav, Sveti Josip, Sveti Marko, Bare Vlakovo i Obad. Ugovorom potpisanim sa preduzećem KJKP „POKOP“ d.o.o. Sarajevo, obuhvaćeno je uređenje i održavanje 2.065 grobnih mjesta šehida i poginula borca. Vrijednost ugovora je **17.540,52KM sa uključenim PDV-om**, i isti je uspješno realizovan.

3. Fizičko čišćenje i uređenje mezarja/groblja šehida i poginulih boraca i spomen obilježja, popravke, sanacije i redovno održavanje građevinskih sadržaja na grobljima šehida i poginulih boraca i spomen obilježja putem ugovora sa domaćim pravnim subjektima

3.1. Obzirom da *Odsjek za uređenje i održavanje groblja šehida i poginulih boraca*, vrši stalno čišćenje, uređenje i održavanje šehidskih mezarja na području Kantona Sarajevo, za isto je neophodno obezbijediti potreban alat i potrošni materijal – svjećice, mast za podmazivanje trimera, motorno ulje, silk za trimere, rukavice, zaštitne naočale i dr. Potrebni alat i potrošni materijal nabavljen je ugovorom potpisanim sa firmom "Prox" d.o.o. Ilidža. Vrijednost robe nabavljene po ovom ugovoru je **3.161,30 KM sa PDV-om**. Ugovor je uspješno realizovan.

3.2. Uposlenici Odsjeka za uređenje i održavanje groblja šehida i poginulih boraca, vrše stalno farbanje ograda i kapija na mezarjima šehida i poginulih boraca na području Kantona Sarajevo. U tu svrhu neophodno je obezbijediti farbe i potreban potrošni materijal. U toku 2018. godine uposlenici ovog sektora vršili su i krečenje prostorija unutar upravnih objekata Fonda memorijala, te im je za te potrebe nabavljen sav potrebnii materijal. Ugovorom sa firmom "Mithat" d.o.o. Sarajevo nabavljena je roba u vrijednosti **2.251,40 KM sa PDV-om**. Ugovor je uspješno realizovan.

3.3. Za potrebe Fonda memorijala firma "HM Tenax" d.o.o. Sarajevo-Ilidža izvršila je ispravljanje određenog broja nakrivljenih šehidskih nišana na grobljima u Kantonu Sarajevo na kojima ne gazduje KJKP "Pokop" d.o.o. Sarajevo. Ovim ugovorom izvršeno je ispravljanje 100 (stotinu) nakrivljenih nišana i ispravljanje grešaka u tekstu na 3 (tri) nišana. Vrijednost izvedenih radova je **19.726,20 KM sa PDV-om**. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Interni tehnički pregled radova izvršen je 11.09.2018. godine. **Prilog br: 18**

3.4. Fond memorijala svake godine vrši zamjenu dotrajalih, uništenih i otuđenih zastava na mezarijima šehida i poginulih boraca i spomen obilježjima. U 2018. godini nabavka zastava vršena je u dva navrata i to ugovorom sa firmom „Euro Vez“ d.o.o. Tešanj, kada je naručeno i isporučeno je ukupno 95 (devedesetpet) komada zastava za groblja šehida i poginulih boraca na području Kantona Sarajevo. Ovim ugovorom nabavljene su sljedeće zastave:

- 32 komad - zastava Bosne i Hercegovine
- 30 komada - zastava Armije RBiH
- 31 komada - zastava RBiH - sa ljiljanima
- 2 komada - zastava Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Bosne i Hercegovine

Vrijednost naručene i isporučene robe **8.178,30 sa PDV-om**. Ugovor je uspješno realizovan.

Ugovorom sa firmom "Hidex" d.o.o. Sarajevo nabavljene su dodatne zastave i amblemi za porebe Fonda memorijala. Ovim ugovorom je isporučeno :

- 22 komada zastava Bosne i Hercegovine
- 23 komada zastava Armije R BiH
- 23 komada zastava R BiH (ljiljani)
- 44 ratna amblema

Vrijednost isporučene robe je **10.530,0 KM sa PDV-om**. Ugovor je uspješno realizovan

3.5. Na osnovu ugovora sa firmom "Fadž-Company" d.o.o. Ilidža izvršena je popravka i farbanje ograde na spomen obilježju u Dejčićima. Radovi su podrazumijevali demontažu improvizovane drvene ograde, odnosno drvenih štafli sa čeličnih stubova, demontažu, čišćenje i ponovnu montažu stubova, te izradu i montažu novih polja ograde i kapije. Vrijednost izvedenih radova je **7.011,15 KM sa PDV-om**. Ugovor je uspješno realizovan, a nadzor nad radovima vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Interni tehnički pregled izvršen je 14.08.2018. godine. **Prilog br: 19**

3.6. U toku 2018. godine izvršeno je uklanjanje jarbola sa mezarja Humka - Općina Centar, Tihovići - Općina Vogošća, Kućice i Mokrine - Općina Hadžići. Jarboli sa ovih mezarja uklonjeni su zbog nepristupačnosti kao i zbog potrebe česte zamjene zastava na istima. Ugovorom sa firmom "Fadž-Company" d.o.o. Ilidža izvršena je sanacija i prepravka demontiranih jarbola, te su jarboli postavljeni na lokacijama u Općini Kiseljak, i to na: Spomen obilježju u Duhrima, Gromiljak u okviru džamije, Čaršijska džamija Kiseljak i Spomen obilježje Bilalovac. Vrijednost izvedenih radova je **6.995,43 KM sa PDV-om**. Nadzor nad izvođenjem radova vršila je Tehnička komisija Fonda memorijala, a Interni tehnički pregled izvršen je 18.05.2018 godine. **Prilog br: 20**

3.7. Firma "Sela" d.o.o Sarajevo izvršila je radove sanacije betonskih šehidskih kapija na mezarjima Kahrimani Pazarić i Sjeverovići Općina Trnovo, sanaciju ograde na mezarju Brezovača, te sanaciju

fontane na mezarju Kovači Hrasnica. Ugovor je obuhvatao popravku krova kapije mezarja Kahrimani Pazarić, kao i ponovno postavljanje pokrova i opšivanje krova na kapiji mezarja Sjeverovići Općina Trnovo, sanaciju krova fontane unutar mezarja Kovači Hrasnica, kao i zamjenu dva polja ograde na mezarju Brezovača koja su uništena usljed pada stabla na njih. Vrijednost izvedenih radova po ovom ugovoru je **5.756,40 KM sa PDV-om**. Nadzor nad izvođenjem radova vršila je tehnička komisija i interni tehnički pregled izvršen je 21.06.2018. godine. **Prilog br: 21**

3.8. Čišćenje zaprljanih nišana na mezarjima šehida i poginulih boraca u 2018. godini izvršeno je u dva navrata. Prvim ugovorom firma O.D "Šele" Zovik izvršila je radove čišćenja i brušenja 88 (osamdesetosam) pari nišana, 4 (četiri) centralna nišana i 1 (jedan) nadgrobni spomenik. Čišćenje i brušenje nišana podrazumijeva uklanjanje nastalih nakupina lišaja i atmosferskih nečistoća laganim četkanjem. Nakon toga pristupa se uklanjanju preostalih nečistoća brušenjem, kako bi se kamen doveo do zadovoljavajućeg izgleda i kako bi se postiglo uniformisanje površina. Vrijednost izvedenih radova je **4.660,00 bez PDV-a** jer izvođač nije PDV obveznik. Ugovor je uspješno realizovan, a nadzor nad radovima vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Interni tehnički pregled izvršen je 22.06.2018. godine. **Prilog br: 22**

3.9. Ugovorom sa firmom OR "Kamenoklesar Čolić" Ilidža izvršeno je drugo čišćenje nišana na mezarjima šehida i poginulih boraca za 2018. godinu. Ovim ugovorom očišćeno je 19 pari nišana. Vrijednost radova je **1.330,00 KM bez PDV-a** jer izvođač nije PDV obveznik. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovor je uspješno realizovan i izvršen je interni tehnički pregled radova (09.01.2019. godine). **Prilog br: 23**

3.10. Obzirom da se svake godine određeni dio dotrajalih i oštećenih nišana na mezarjima šehida i poginulih boraca zamjeni novim, ugovorom sa firmom "Klesar" d.o.o Hadžići izvršeno je rezanje demontiranih nišana u ploče debljine 4-5 cm, 2 cm kao i u ivičnjake dimenzija 20 cmx10cm x1,3m. Ploče debljine 2 cm, ukupno 10,52 m², donirane su Udruženju ratnih vojnih invalida Općine Novo Sarajevo za potrebe završetka radova na izgradnji spomen obilježja poginulim borcima i šehidima Općine Kalinovik.

Ploče debljine 4-5 cm, ukupno 14,98 m², kao i ivičnjaci iskorištene su za dogradnju kamenog platoa unutar dvorišta fonda memorijala. U sklopu istog ugovora izvršena je sanacija hair česme u dvorištu Fonda memorijala, kao i izrada i ugradnja novog poklopca za šaht pored turbeta na ŠSM Kovači. Vrijednost radova je **5.971,61 KM sa PDV-om**. Nadzor nad izvođenjem radova vršila je Tehnička komisija Fonda memorijala i ugovor je realizovan uspješno. Interni tehnički prijem izvršen je 03.09.2018. godine. **Prilog br: 24**

3.11. Za potrebe Fonda memorijala ugovorom sa firmom "Kolinvest" d.o.o Sarajevo izvedeni su radovi sanacije prostorija unutar upravne zgrade Fonda memorijala (Širokac 22.). Ugovorom su obuhvaćeni radovi zamjene unutrašnjih vrata na kancelariji direktora i vrata toaleta, kao i ugradnja ventilacije u toaletu, te ugradnja aluminijskog portala u suterenu upravne zgrade. Vrijednost izvedenih radova je **4.017,78 KM sa PDV-om**. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovor je uspješno realizovan i izvršen je interni tehnički pregled radova (22.06.2018. godine). **Prilog br: 25**

3.12. Fond memorijala je sa firmom "HM Tenax" d.o.o Sarajevo-Ilidža potpisao dva ugovora za sanaciju Sarajevskih ruža, i to Sarajevske ruže na pijaci Markale i Sarajevske ruže u ulici Ferhadija. Ugovor za sanaciju Sarajevske ruže na pijaci Markale odnosio se na sanaciju postamenta kod Sarajevske ruže. Sanaciju Sarajevske ruže finansiralo je Grad Sarajevo. Vrijednost Ugovora je iznosila **2.129,40 KM sa PDV-om**. Nadzor nad izvođenjem ugovorenih radova vršila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovor je uspješno realizovan i izvršen je interni tehnički pregled radova (05.07.2018 godine). **Prilog br: 26**

Sanacija ruže u ulici Ferhadija podrazumijevala je zamjenu dotrajalih betonskih ploča i izradu novih sa replikom Sarajevske ruže. Replika je rađena na osnovu starih slika i ostataka prvobitne Ruže na dotrajalim pločama. Ukupna vrijednost izvedenih radova po ovom ugovoru je **3.800,45 KM sa PDV-**

om, a nadzor nad izvođenjem radova vršila je Tehnička komisija. Interni tehnički pregled radova izvršen je 27.04.2018. godine. Ugovor je uspješno realizovan. [Prilog br: 27](#)

3.13. Ugovorom sa firmom "Balkan Kamen" d.o.o Sarajevo sanirane su kamene staze, platoi i ivičnjaci na mezarjima Stari Ilijaš, Kahrimani Pazarić i Buća Potok. Izvršena je zamjena oštećenih ivičnjaka, zamjena oštećenih ploča popločanja platoa, zamjena oštećenih gazišta i čela stepenika, betoniranje betonske podloge i popločanje staza. Ukupna vrijednost izvedenih radova je **3.189,48 KM sa PDV-om**. Nadzor nad izvođenjem radova vodila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovor je uspješno realizovan i izvršen je interni tehnički pregled radova (24.07.2016. godine). [Prilog br: 28](#)

3.14. Firma "Klesar" d.o.o Hadžići vršila je radove čišćenja kamenih površina i sanacije stepenica na amfiteatru Multimedijalnog centra Kovači. U sklopu ugovora izvršeno je čišćenje fuga na pozornici amfiteatra Memorijalnog kompleksa Kovači, čišćenje kamena na dijelu pozornice te sanacija stepenica od betonskih ploča. Izvedeni su radovi u vrijednosti **6.744,12 KM sa PDV-om**. Nadzor nad izvođenjem radova vršila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Radovi su uspješno realizovani a interni tehnički prijem izvršen je 29.10.2018 godine. [Prilog br: 29](#)

3.15 Ugovorom sa firmom "Fadž Company" d.o.o Ilidža izvršeni su radovi sanacije i popravke na objektima Spomeničkog kompleksa "Tunel D-B". Radovi su podrazumijevali ugradnju vrata od aluminijskih profila, ugradnja PVC vrata, postavljanje laminirane podne obloge pojačane otpornosti, postavljanje aluminijskih žaluzina te sanaciju metalne dvokrilne kapije. Nadzor nad izvođenjem radova vršila je Tehnička komisija Fonda memorijala, a vrijednost izvedenih radova je **3.935,30 KM sa PDV-om**. Ugovor je uspješno realizovan i izvršen je interni tehnički prijem (05.12.2018). [Prilog br: 30](#)

3.16. Putem narudžbenice angažovana je firma "Elektring" d.o.o Sarajevo za vršenje radova sanacije elektroinstalacija na objektu Ratna džamija – Igman. Izvršena je zamjena razvodne table, zamjena sijalica novim LED sijalicama, kao i popravka utičnica koje nisu bile pod naponom. Vrijednost izvedenih radova je **690,30 KM sa PDV-om** i radovi su uspješno realizovani. [Prilog br: 31](#)

3.17. Putem ugovora sa firmom "Narval" d.o.o Sarajevo izvršena je zamjena elektronske brave na ulaznim vratima Spomeničkog kompleksa "Tunel D-B". Vrijednost radova je **643,50 KM sa PDV-om**. Ugovor je uspješno realizovan.

3.18. Sanacija TK mreže na Spomeničkom kompleksu "Tunel D-B" izvršena je ugovorom sa firmom "Telling trade" d.o.o. Sarajevo. Ugovor je obuhvatao premještanje kablova i telefonske centrale, montažu računarskog ormara kao i montažu računarske opreme, te isporuku i ugradnju Acces Pointa UniFi. Vrijednost Ugovora je **2.336,98 KM sa PDV-om**. Ugovor je uspješno realizovan.

3.19. Putem narudžbenice sa firmom "Unilab security" d.o.o Sarajevo izvršena je popravka na sistemu tehničke zaštite na Memorijalnom kompleksu Kovači i Spomeničkom kompleksu Tunel D-B. Izvršen je pregled sistema vido nadzora na ove dvije lokacije, uspostava rada dvije kamere na MK Kovači, te pregled reflektora, otklanjanje kvarova i puštanje u rad na objektu Tunel D-B. Vrijednost izvedenih radova je **801,45 KM sa PDV-om**. Radovi su uspješno realizovani.

3.20. Obzirom da se tokom sezone vrši hortikulturalno uređenje mezarja i spomen obilježja ugovorom sa firmom "Agricom" d.o.o Sarajevo izvršena je nabavka sjemena, vrtnih alatki i hranjiva za potrebe hortikulturalnog uređenja mezarja. Vrijednost isporučene robe **1.197,88 KM sa PDV-om** i Ugovor je uspješno realizovan.

4. Vršenje stručno – tehničkog nadzora

Za kapitalne projekte stručni nadzor nad izvođenjem radova obavljao je „IPSA INSTITUT“ d.o.o Sarajevo, a na osnovu Ugovora o vršenju nadzora, koji je Fond memorijala

potpisao sa Institutom. Prema ugovoru „IPSA INSTITUT“ d.o.o Sarajevo vršio je nadzor nad građevinskim radovima po ugovorima:

- Izrada i postavljanje nišana i nadgrobnih spomenika,
- Izrada temelja za nišane i nadgrobne spomenike;
- Izrada i ugradnja podkonstrukcije za 2 rolo vrata na ulazima u Multimedijalni centar Kovači;
- Izrada obeliska i ispis dodatnih imena šehida i poginulih boraca na spomen obilježju Veliko Polje (rekonstrukcija spomen obilježja);
- Revitalizacija tunelske cijevi na dijelu parcele koja je u vlasništvu Kantona Sarajevo – I faza.

Vrijednost ugovora za vršenje nadzora je **6.427,98 KM sa PDV-om** i ugovor je uspješno realizovan.

Za kontinuirane poslove i određen broj kapitalnih projekata, poslove sanacije i manjih popravki nadzor nad izvođenjem radova vršila je Tehnička komisija Fonda memorijala. Ugovori u kojima je Tehnička komisija vršila nadzor su:

Kapitalni projekti:

- Rekonstrukcija podrumskih prostorija u upravnoj zgradi Fonda memorijala u ulici Širokac 20.
- Ispravke grešaka na imenima Zida sjećanja i dopisivanje novih imena šehida i poginulih boraca
- Izgradnja nadstrešice ispred zgrade Ugovornog organa
- Izgradnja hair česme u Lasici, općina Ilidža
- Dogradnja ograde na mezarju Nalina, općina Stari Grad
- Ustakljivanje replia muzejske postavke na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B.

Kontinuirani poslovi:

- Ispravljanje nakrivljenih šehidskih nišana na grobljima u kantonu Sarajevo na kojima ne gazduje KJKP „Pokop“ d.o.o. Sarajevo
- Popravka i farbanje ograde na spomen obilježju u Dejčićima
- Izvođenje radova na sanciji i uklanjanju dotrajalih jarbola na mezarjima šehida i poginulih boraca
- Izvođenje radova na sanaciji hair česmi, fontana, kapija i drugih sadržaja na mezarjima šehida i spomen obilježjima
- Čišćenje i brušenje nišana na mezarjima šehida i poginulih boraca
- Izvođenje radova na rezanju demontiranih nišana u ploče i dogradnji kamenih staza i platoa
- Izvođenje radova na sanaciji prostorija i drugih sadržaja unutar objekata u nadležnosti Fonda memorijala
- Sanacija Sarajevske ruže na pijaci Markale
- Sanacija Sarajevske ruže u ulici Ferhadija
- Izvođenje radova na sanaciji betonskih i kamenih staza, platoa i ivičnjaka na mezarjima šehida i poginulih boraca
- Izvođenje radova na čišćenju kamenih površina i sanaciji stepenica na Multimedijalnom centru Kovači
- Izvođenje radova na sanaciji i poravkama objekata na spomeničkom kompleksu Tunel D-B

B. Njegovanje tekovina Odbrambeno – oslobodilačkog rata 1992-1995. i NOR-a 1941-1945. i organizaciju manifestacija

1. Izrada štampanih i audio prezentacionih materijala Fonda memorijala

a.) Izrada promotivnog kataloga Multimedijalne sale Memorijalnog centra Kovači

Tokom 2018. godine urađen je dizajni, priprema i prelom za štampu promotivnog kataloga

Multimedijalne sale Memorijalnog centra Kovači. Katalog nizom fotografija visoke rezolucije i tekstova govori o Fondu memorijala s akcentom na Multimedijalnu salu. U narednom periodu planiramo štampanje kataloga, kao i prevod istog na turski i engleski jezik. **Prilog br:32**
Vrijednost projekta: 3.650,00 KM

b.) Izrada promotivnog spota Multimedijalne sale Memorijalnog centra Kovači

Istovremeno s izradom kataloga Multimedijalnu sale Memorijalnog centra Kovači urađen je i spot. Spot nizom multimedijalnih sadržaja HD kvalitete tretira prostor Memorijalnog centra Kovači s akcentom na ambijent i tehničke mogućnosti multimedijalne sale.
U narednom periodu planiramo eksploataciju spota putem medija. **Prilog br: 33**

Vrijednost projekta: 3.400,00 KM
(Prilog br.1)

c.) Sufinansiranje doštampavanja knjige "Kratka historija BiH 1990-1995"-drugo prošireno izdanje

S obzirom na to da je Fond memorijala institucija koja njeguje tekovine odbrambeno- oslobodilačkog rata 1992-1995.godine i NOR-a 1941-1945.godine i antifašizma, te djeluje u skladu s Kalendarom za obilježavanje značajnih događaja, datuma i ličnosti iz perioda odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992-1995. godine, odlučili smo da ove godine sufinansiramo pripremu, štampanje i promociju knjige "Kratka historija BiH 1990-1995"- drugo prošireno izdanje. Fond je sufinansirao i prvo izdanje koje je naišlo na pozitivan odziv posebno kod nastavnika i predavača historije i svih onih koji se bave izučavanjem perioda agresije na BiH. Knjiga u drugom proširenom izdanju obuhvata dešavanja na cjelokupnoj teritoriji BiH. Knjiga je formata B-4, sa 136 stranica. Knjiga za cilj ima njegovanje kulture sjećanja i značajan je doprinos kolektivnom razvoju zajednice i očuvanju historijskih činjenica. Autor knjige je brigadir mr. Zijad Rujanac. **Prilog br: 34**

Vrijednost projekta: 3.900,00 KM

d.) Sufinansiranje knjige „Sjećanja na saradnju s Alijom Izetbegovićem“

U augustu 2018. godine Fond memorijala je sufinansirao izdavanja knjige „Sjećanja na saradnju s Alijom Izetbegovićem“ autora Nihada Halilbegovića. Knjiga se fokusira se na vlastita sjećanja autora na rahmetli predsjednika, potkrijepljena izvornim dokumentima kojima je kao sekretar Sekretarijata za narodnu odbranu grada Sarajeva (10 gradskih općina) raspolagao u vrijeme pripreme odbrane grada Sarajeva i Bosne i Hercegovine. Vrijednost ovog djela je u tome što donosi do sada neobjavljenu građu, smještenu u historijski kontekst. **Prilog br: 35**

Vrijednost projekta: 5.000,00 KM

h.) Štampanje kesa i drugih prezentacionih materijala

U okviru promotivnih aktivnosti Fonda memorijala urađen je promidžbeni materijal u vidu kesa. Na promidžbenim materijalima apliciran je logo Fonda memorijala, Spomeničkog kompleksa Tunela D-B i ratne džamije na Igmanu. Na promotivnim materijalima navedeni su kontakt telefoni za osnovne informacije kao i adrese oficijelnih web stranica. Promidžbeni materijali će se koristiti za potrebe Fonda memorijala.

Prilog br: 36

Vrijednost projekta: 1.382,94 KM sa PDV-om

2. Štampanje i promocija zbornika, fotomonografija, izložbi i kataloga koji promovišu aktivnosti Fonda memorijala

a.) Projekat „Slike zločina“

Projekat “Slike zločina” započeo je u 2011. godini i podrazumijeva obradu i pripremu za štampu trotomnog djela Centra za islamsku arhitekturu i autora Kemala Zukića, koji tretira urbičid nad vjerskim objektima u Bosni i Hercegovini od strane srpskih agresorskih formacija i HVO-a.

Urađena je recenzija, redaktura i prijelom sva tri toma djela. U 2012. godini djelo je prevedeno na engleski i turski jezik. Za 2019. godinu u zavisnosti od donatorskih sredstava planirano je štampanje knjige „Slike zločina“ u 3 toma u dvije verzije (BH.-ENG. verzija i BH.- TR. verzija) tiraža 1.000 komada. U 2019.godini također planiramo i prijevod ove knjige na arapski jezik i pripremu za štampu bos.-arap. verzije knjige. Ova aktivnost je planirana iz donatorskih sredstava.

Vrijednost ovog projekta je izuzetna jer ima težinu pisanog dokumenta o agresiji, urbičidu i težnjama okupatorskih snaga za uništavanjem svega što podsjeća na Bosnu i Hercegovinu i njeno domicilno stanovništvo.

3. Obilježavanje godišnjica i bitnih datuma u skladu s kalendarom, kao i učešće u manifestacijama i programima čiji je cilj očuvanje lika i djela šehida i poginulog borca, kao i sjećanja na odbrambeno-oslobodilački rat '92-'95 (Dan šehida, Svi Sveti, Odbrana BiH - Igman i sl.)

a.) Hatma dova i svečana promocija najboljih literarnih radova na temu "Heroji oslobodilačkog rata"

Dana 27.04.2018.godine s početkom u 10.00 sati na lokaciji Multimedijalne sale Memorijalnog centra Kovači upriličena je svečana promocija najboljih literarnih radova na temu "Heroji oslobodilačkog rata", koje su pisali učenici osnovnih i srednjih škola s područja Bosne i Hercegovine i tradicionalno poklanjanje Hatma dove za pripadnike Armije i MUP-a R BiH islamske vjeroispovijesti, te je upriličen parastos za duše poginulih boraca Armije R BiH pravoslavne vjeroispovijesti u Sabornoj crkvi, i održana je sveta misa zadušnica za pale branitelje Armije R BiH katoličke vjeroispovijesti u katedrali Srca Isusova. **Prilog br: 37**

Vrijednost projekta: 6.110,65 KM

b.) Organizacija manifestacije "Odbrana BiH-Igman 2018."

Osamnaesta tradicionalna manifestacija „Odbrana BiH – Igman 2018.“, kojom sjećajući se svih šehida i poginulih boraca BiH, odavanjem počasti i kroz sate historije i okrugle stolove bilježimo njihovu neizmjernu ulogu u odbrani BiH od agresije i terora okupatorskih snaga, njeđujemo tekovine odbrambeno - oslobodilačkog rata '92-'95. godina, kao i prethodnih godina održana je u periodu od 11.04.2018. do 19.08.2018. godine.

U saradnji s Udruženjem oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja "VOX" - Sarajevo 10.05.2018. godine organizovan je Okrugli stol u Multimedijalnoj sali Memorijalnog centra Kovači na temu „PTSP – nevidljive rane rata“. Okrugli stol je imao cilj da se aktualizira ova tema, kako bi društvo prihvatilo postojanje ove problematike u zajednici, i pruži podršku oboljelima kako bi im se omogućio što kvalitetniji život. Provedbom projekta je planirano da se postignu sljedeći ciljevi: informisanje šire javnosti i oboljelih o njihovim mogućnostima i mogućnostima kada je u pitanju tretman pružen kroz usluge educiranih osoba (psiholozi, psihoterapeuti, psihijatri, neuropsihijatri), razbijanje stigme i predrasuda koje su sveprisutne u našem društvu kada su u pitanju, ne samo PTSP, već sva psihička oboljenja, odnosno poremećaji, povećanje svijesti i informisanosti o prisutnosti PTSP-a među stanovništvom s posebnim naglaskom na resocijalizaciju oboljelih osoba što bi vodilo poboljšanju kvalitete života i ponovnom sticanju uloge u društvu, edukacija u svrhu prevencije, u

njenom primarnom, sekundarnom i tercijarnom obliku. Produkt Okruglog stola je Zbornik radova pod nazivom: "PTSP - nevidljive rane rata".

Manifestacija je najavljena press-konferencijom za medije koja je održana 01.08.2018. godine u prostorijama Multimedijalne sale Kantona Sarajevo.

Centralni dio manifestacije "Obrana BiH - Igman 2018." započeo je prigodnim programom na šehidskom mezarju Kovači, 02. augusta 2018. godine. Odata je počast svim šehidima i poginulim borcima BiH. Prema protokolu manifestacije, predstavnici Oružanih snaga BiH, predstavnici Federacije BiH, predstavnici Kantona Sarajevo, kao i članovi boračkih udruženja i članovi porodica šehida i poginulih boraca obišli su značajna mjesta stradanja građana Sarajeva. Delegacije su položile cvijeće i odata je počast stradalima.

Mjesta na kojima je položeno cvijeće i odata počast su: ulica Ferhadija-Tržnica, Vječna vatra, Spomenik ubijenoj djeci opkoljenog Sarajeva '92-'95. (Veliki park), Alipašina džamija i na mostu Suade Dilberović i Olge Sučić.

Učešće u obilježavanju su uzeli i članovi Udruženja mladih ELAN koji su i rukovodili dijelom programa pod nazivom „Mladi na putu života“.

Istog dana u večernjim satima održan je program mevluda i zikra u džamiji na Igmanu kojem je prisustvovalo nekoliko stotina osoba. Vjerski program u džamiji je počeo s akšam-namazom koji je predvodio Vojni muftija Hadis-ef. Pašalić. Mevludski program su izveli vojni imami i imami MIZ Sarajevo. Prigodno predavanje ovom prilikom održao je Kenan-ef. Musić, glavni imam MIZ Sarajevo. Dovu je proučio bivši glavni imam MIZ Sarajevo Ferid-ef. Dautović. Nakon dove klanjana je jacija-namaz koju je predvodio bivši muftija banjalučki Edhem-ef. Čamdžić. Po završetku mevludskog programa upriličen je zikr u organizaciji Tarikatskog centra BiH, koji je predvodio zastupnik šeha nakšibendijske tekije sa Mejtaša Haris-ef. Hadžić.

Centralni dio programa manifestacije održan je 03. augusta 2018. godine na prostoru Velikog Polja i džamije na Igmanu.

Na ovim prostorima okupilo se preko 20.000 posjetilaca, koji su organizovano pristigli iz svih krajeva Bosne i Hercegovine, pa i inostranstva. Program je počeo odavanjem počasti i polaganjem cvijeća na Grkarici, zatim mezarju Veliko Polje, Mrazište i Brezovača. U odavanju počasti sudjelovala je i jedinica za odavanje počasti Oružanih snaga BiH. U sklopu centralnog dijela programa upriličeno je i otvaranje upotpunjenog i obnovljenog šehidskog spomen obilježja na Velikom Polju na planini Igman, posvećenog svim šehidima i poginulim borcima sa šireg područja Igmanskog ratišta. Na spomen pločama je uklesano ukupno 519 imena svih šehida i poginulih boraca Armije i MUP-a RBiH, uključujući i pripadnike Hercegovačko - neretvanskog Kantona.

Nakon počasti i otvaranja spomen obilježja na Velikom Polju program je nastavljen na musalli pored Igmanske džamije.

Vjerski program u haremu džamije na Igmanu prije džume-namaza su realizovali predstavnici MIZ Sarajevo, vojni imami, poznati učaci Kur'ana Časnog: Gokhan Aksan, mujezin-kajjum pri Muftijstvu Kirşehir, i Ibrahim Alparslan, učitelj Kur'ana i kiraeta u školi za hifz pri muftijstvu Izmir, te učaci ilahija i kasida Mustafa-ef. Isaković, Resul-ef. Alić i Bilal Zukan.

U skladu s protokolom vjerskog programa, značajno mjesto je dato dočeku "Mladih na putu života" koji su noseći ratne zastave Armije R BiH dočekani kod Igmanske džamije. Ove godine u realizaciju ove aktivnosti bila je uključena mreža mladih MIZ Sarajevo, MIZ Zenica, MIZ Zvornik i članovi Udruženja mladih ELAN.

U sklopu programa, pred džuma-namaz, predsjednik Organizacionog odbora doc.dr. Salko Bukvarević, ispred Pododbora za vjerski program, dodijelio je priznanje bivšem glavnom imamu MIZ Sarajevo Feridu-ef. Dautoviću, za doprinos u razvoju i afirmaciji Ratne džamije na Igmanu i ove manifestacije. Prije džuma-namaza, prisutnima se obratio i Vojni muftija Hadis ef. Pašalić, uputivši prigodnu poruku zvanicama i prisutnima na musalli. Hutbu na džuma-namazu održao je Reisu-l-ulema IZ-e u BiH, dr. Husein-ef. Kavazović, a džuma-namaz je imamio prof.dr. Enes-ef. Ljevaković, muftija sarajevski. Dovu za Domovinu Bosnu i Hercegovinu proučio je glavni imam MIZ Zvornik Haris-ef. Mustajbašić. Ured vojnog muftije je u saradnji s Pravoslavnom i Katoličkom crkvom u Sarajevu organizovao obred

za poginule branioce Bosne i Hercegovine, misu zadušnicu i parastos.

Iz objektivnih razloga nije došlo do organizovanja molitve za poginule Židove u redovima Armije RBiH.

U poslijepodnevnom satima održan je kulturno-umjetnički program na Velikom Polju koji je snimala firma Audio Video Consulting d.o.o. Sarajevo i koja je osigurala satelitski prijenos do zgrade RTV BiH. Nakon montaže snimak je emitovan u večernjim satima na televiziji Kantona Sarajevo (TVSA).

U saradnji s Ministarstvom za kulturu i sport Kantona Sarajevo koji je kao nosilac Pododbora za program dalo doprinos u organizaciji ovogodišnje manifestacije. Ministarstvo je obezbijedilo besplatno učešće izvođača u programu, naratora/glumaca gdina. Mirzu Mušiju.

Također, u programu su bili angažovani scenaristi, scenografi, muzičari, zatim su u programu učestvovali dječji hor Princess krofne i dva pjevača, profesionalna interpretatora patriotskih pjesama gdn. Selam Tufekčić i gđa. Hasiba Agić, a program je predvodio gdn. Haris Dučić.

U ime OO prisutnima su se obratili predsjednik OO doc.dr. Salko Bukvarević, Federalni ministar za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, Muharem Fišo, ministar za boračka pitanja u Vladi KS, u svojstvu dopredsjednika OO.

U ime bošnjačkog člana Predsjedništva BiH obratio se NJ. E. gdn. Bakir Izetbegović kao pokrovitelj manifestacije.

Pododbor za vojne počasti je u okviru ovog programa, u odnosu na prethodne manifestacije dao je veći akcenat, na učešću djece i omladine u defileu ratnih jedinica. Djeca i omladina su bila angažovana iz ratnih jedinica iz koje dolaze veterani. Uz djecu i omladinu su učestvovali i veterani, predstavnici svih Korpusa Armije i MUP-a R BiH.

Sportske igre se već po šesti put održavaju u okviru manifestacije Igman, a Pododbor za sportske aktivnosti ima za cilj da kroz njihovo organizovanje ne samo obogati programske sadržaje manifestacije "Odbrana BiH - Igman", već i da privuče što veći broj omladine da se uključe u organizaciju manifestacije, kako bi se tako utjecalo na savjest građana BiH, a posebno omladine da shvate značaj jednog od najznačajnijih datuma koji se obilježava na lokalitetu Igmana. U sklopu Sportskih igara bilo je zastupljeno pet disciplina: disciplina streljaštvo, kros za muškarce i za žene, skok u dalj, potezanje konopca i bacanje kamena s ramena.

Nakon završetka svih disciplina održana je završna ceremonija na kojoj su najboljim učesnicima uručena priznanja i nagrade, a koja je upriličena na centralnom dijelu manifestacije. Priznanja i nagrade najboljim učesnicima su uručili član Predsjedništva BiH NJ.E. gdn. Bakir Izetbegović, predsjedavajući Vijeća ministara BiH gdn. Denis Zvizdić, zamjenik predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH gdn. Šefik Džaferović, Federalni ministar za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata gdn. Salko Bukvarević, potom general Armije RBiH gdn. Husejn Tursunović, zatim ministar za boračka pitanja Kantona Sarajevo gdn. Muharem Fišo.

I na kraju, izražena je želja da ove Sportske igre postanu dio tradicionalne manifestacije na Igmanu i narednih godina, ali i da se prošire novim sadržajima, novim disciplinama i s većim brojem učesnika iz svih krajeva naše domovine.

Udruženje mladih ELAN je i ove godine uzelo učešće u manifestaciji "Odbrana BiH – Igman 2018." i povećalo broj učesnika na maršu "Mladi na putu života". Projekat je održan 03. - 04.08.2018. godine. Cilj projekta je ukazati na važnost Igmana kao jednog od izlaza iz opkoljenog Sarajeva tokom agresije na BiH, te podsjetiti svijet na svu nedužnu ubijenu djecu u opkoljenom Sarajevu, s porukom da se to nikad više ne ponovi. Ovaj projekat je veoma bitan za mlade kako bi se educirali o našoj historiji, i iz tog razloga se svake godine realizuje ovaj projekat. Ovogodišnji broj učesnika marša je bio 55 mladih osoba. U realizaciji ovog projekta su uključeni mladi Kantona Sarajevo. Ove godine se projekat podigao na internacionalni nivo, tako da su među ovogodišnjim učesnicima nalazili i studenti iz Turske.

Manifestacija "Odbrana BiH – Igman 2018." je završena odavanjem počasti stranim vojnicima i diplomatama na lokaciji Igmana – Bijela kosa dana 19.08.2018. godine. **Prilog br: 38**

Vrijednost projekta: 120.406,19 KM

c.) Obilježavanje ostalih datuma:

Fond memorijala je sufinansirao programe obilježavanja Dana nezavisnosti i Dana državnosti u saradnji sa Gradskom upravom Grada Sarajeva i SABNOR – om, koji su održani 01. marta 2018. godine i 25. novembra 2018. godine.

Fond memorijala učestvovao je i u obilježavanju Dana Armije RBiH, Dan šehida - sufinansiranje programa s Islamskom zajednicom BiH, obilježavanju Dana 1. Korpusa - program počasti na mezarju Kovači i obilježavanje godišnjice smrti prvog Predsjednika RBiH gosp. Alije Izetbegovića.

Ukupno po ugovorima: 3.000,00 KM

4. Njegovanje kulture sjećanja i tekovina odbrambeno-oslobodilačkog rata '92.-'95., te pomen i sjećanje na agresiju i genocid

a.) Edukacija učenika osnovnih i srednjih škola o njegovanju tradicije, očuvanju mezarja šehida i poginulih boraca

U saradnji s Ministarstvom nauke i obrazovanja Kantona Sarajevo Fond memorijala je 2008. godine pokrenuo inicijativu za organiziranim posjetama memorijalnom centru Kovači svih učenika osnovnih i srednjih škola s područja Kantona. Projekat podrazumijeva sat historije na mezarju Kovači, posjetu muzeju Alija Izetbegović i Kući sevdaha. U 2018. godini Memorijalni centar Kovači organizirano su posjetili učenici nekoliko osnovnih škola s područja Kantona Sarajevo, te nekoliko organizovanih posjeta s područja Federacije BiH. U tom smislu potrebno je aktivnije učešće Ministarstva za boračka pitanja KS, Ministarstva nauke i obrazovanja KS i Ministarstva kulture i sporta KS, kao i istih ministarstava s federalnog nivoa vlasti, kako bi se povećala posjećenost navedenoj aktivnosti.

5. Saradnja s boračkim udruženjima i ostalim nivoima vlasti Općina, Grada, Kantona, Entiteta i Države i saradnja s vjerskim zajednicama u BiH i učešće na sajmovima

a.) Ostvaruje se stalna i kontinuirana saradnja sa svim nivoima vlasti u BiH, vladinim i nevladinim organizacijama i institucijama.

b.) Ostvaruju se redovni kontakti na nivou Općina u Kantonu Sarajevo i općinskih službi po pitanju dobijanja potrebnih saglasnosti i dokumentacije potrebne za izgradnju šehidskih mezarja, spomen-obilježja i njihovog održavanja. U ovom segmentu Fond memorijala već odavno usko saraduje s Općinom Stari Grad po pitanju izgradnje i drugih aktivnosti Memorijala Kovači. Neophodna saradnja se ostvaruje i sa strukturama Grada Sarajeva. Grad Sarajevo kontinuirano podupire realizaciju projekata Fonda memorijala. Na nivou Kantona Sarajevo Fond memorijala ostvaruje komunikaciju s Vladom i ministarstvima kantona i pratećim službama. Redovna komunikacija i saradnja s Ministarstvom finansija uveliko doprinosi lakšem izvršenju preuzetih obaveza. Komunikacija s Vladom FBiH se ogleda u uskoj saradnji s Ministarstvom za pitanje boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata '92-'95. Vlada FBiH putem ovog ministarstva finansira realizaciju projekata na području Federacije BiH.

c.) Saradnja s boračkim organizacijama je kontinuirana i ogleda se prvenstveno u stalnoj komunikaciji s Organizacijom PŠiPB i drugim boračkim udrugama, po pitanju kontinuiranog prikupljanja podataka o poginulim pripadnicima Oružanih snaga koji ostvaruju prava predviđena zakonskom procedurom, a odnose se na poslove i zadatke koje realizuje Fond memorijala.

d.) S Medžlisom islamske zajednice Sarajevo potpisan je sporazum o saradnji kojim je definisano pitanje uprave nad ratnom džamijom Igman. Sporazumom su definisani odnosi i obaveze između Fonda i Medžlisa.

e.) Ostvaruje se kontinuirana saradnja s turističkim agencijama u smislu zajedničke saradnje po

pitanju organiziranih posjeta Memorijalnom centru Kovači, Spomenički kompleks Tunel D-B i Kompleksu Ratne džamije Igman.

f.) U okviru saradnje s vladinim i nevladinim institucijama uspostavljena je saradnja s Turističkom zajednicom Kantona Sarajevo, Udruženjem mladih Elan, Crvenim križom KS, Planinarskim savezom BiH, Javnom kuhinjom Stari Grad, te dogovorena dalja saradnja i pokretanje zajedničkih projekata.

Izdvojene aktivnosti u sklopu saradnje:

g.) Saradnja sa udruženjima sa područja Tuzlanskog kantona: memorijalizacija i izgradnja turbeta heroju Nesibu Malkiću

Tokom rada na projektu „Heroji oslobodilačkog rata“ otvorena je komunikacija Fonda memorijala sa općinama i udruženjima sa područja općine Živinice, Teočak i Sapna. Kao rezultat saradnje ostvarene u realizaciji pomenutog projekta, u prikupljenju materijalne i nematerijalne građe vezane za živote heroja sa ovog područja, Fond memorijala je sa Općinom Živinice pokrenuo inicijativu za izgradnju prikladnog spomen-obilježja na mjestu gdje je ukopan heroj odbrambeno-oslobodilačkog rata, r. Nesib Malkić u Gornjim Dubravama. Značaj izgradnje ovakvog turbeta je dvojak: s jedne strane mjesto gdje je ukopan jedan od devet heroja oslobodilačkog rata do sada nije ničim bio obilježen, a samo mezarje izgledalo je zapušteno, te je projektom obuhvaćeno i uređivanje samog mezarja. A drugo, na ovome, do sada neobilježenom mezarju, predviđena je izgradnja turbeta kakvo je prethodno podignuto generalu Izetu Naniću u Bužimu i generalu Mehmedu Alagiću u Sanskom Mostu, čime bi u perspektivi, mjesta ukopa značajnih ličnosti odbrambeno-oslobodilačkog rata, dobila prepoznatljivu unificiranu liniju te time doprinijelo podizanju svijesti o važnosti kulture sjećanja i memorijalizacije.

Prilog br: 39

h.) Saradnja sa udruženjima sa područja Unsko-sanskog kantona: memorijalizacija i izgradnja spomenika na Ćorkovači

Tokom rada na projektu „Heroji oslobodilačkog rata“ otvorena je saradnja sa boračkim udruženjima na području Unsko-sanskog kantona, gdje je Fondu memorijala ustupljena građa Muzeja 505. viteške brigade, te otvorena vrata različitih udruženja za saradnju na projektu „Heroji oslobodilačkog rata. Na osnovama te suradnje, Fond memorijala učestvovao je u sufinansiranju izgradnje spomen obilježja „Ponosa i pobjeda Armije R BiH“ na Ćorkovači. Obilježje nosi pečat heroja Izeta Nanića. Povodom obilježavanja “Slobodarskih dana viteškog grada Bužima 2018” upriličena je manifestacija u periodu od 04. do 15. augusta, 2018. godine, u sklopu kojeg je svečano otvoreno spomen obilježje na Ćorkovači a Fondu memorijala uručena Zahvalnica za pomoć i podršku u realizaciji ovog projekta.

Prilog br: 40

i.) Promocija filma o Adilu Bešiću i Izetu Naniću u Bužimu

Na dan 06.1.2018. godine, u povodu obilježavanja godišnjice operacije „Munja '93“ u Bužimu je u suradnji sa „Udruženjem dobitnika najviših ratnih priznanja „Zlatni ljiljan“ upriličena promocija filmova o Adilu Bešiću i Izetu Naniću koje je uradio Fond memorijala u suradnji sa TVSA. Tom prilikom široj javnosti je kroz prezentaciju na temu „Izet Nanić i Adil Bešić, krajiški heroji oslobodilačkog rata Bosne i Hercegovine“ predstavljen i najavljen projekt muzejske postavke „Heroji oslobodilačkog rata“. Tom prilikom ostvareni su inicijalni kontakti s privatnim kolekcionarima ratnih eksponata, koji su potom ponudili svoje kolekcije u otkup. **Prilog br: 41**

j.) Sajam boračkog zadrugarstva

Dvodnevni radom, 24. i 25. 08. 2018. god. na prvom Sajmu boračkog zadrugarstva Fond memorijala je uspješno opravdao ulogu počasnog i protokolarnog elementa sajma. Pored toga, kako u kontaktu s posjetiocima i učesnicima sajma, tako s medijima ostvaren je neposredan kontakt, te su se tako svi oni koji još uvijek nisu upoznati s Fondom i onim čime se bavi, mogli dobiti željene informacije. Pored djelatnosti koje podrazumjevaju održavanje grobalja šehida i poginulih boraca, uređenja staza i drugih

eksterijera, predstavljeno je još i djelovanje na poljima kulture sjećanja i turizma. Sve zainteresovane smo upoznavali s tehničkim informacijama vezane za SK Tunel D-B, lokalitet džamije na Igmanu i td. Također napominjemo da smo tokom sajma podijelili preko sedamdeset mapa opkoljenog Sarajeva, stotine brošura o Tunelu spasa, publikacije Fonda memorijala u obliku kataloga, zbornike radova, rokovnike s motivima devet heroja itd. **Prilog br: 42**

6. Aktivnosti u Multimedijalnoj sali Memorijalnog centra Kovači

a.) Izdavanja najam- Multimedijane sale Memorijalnog Centra Kovači

Ambijent u kojem se nalazi Multimedijalna sala (podnožje starih turskih Kapi kula i blizina šehidskog mezarja i Zida sjećanja) kao i nepostojanje parking mjesta znatno ograničava sadržaj koji može biti prikazan u sali. Početkom 2018. godine Upravni odbor Fonda memorijala usvojio je Cjenovnik izdavanja prostora Multimedijalne sale. U skladu sa Cjenovnikom izvršena je fakturisanje i naplata izdavanja sale događajima (promotivne aktivnosti političkih partija) dok kod pojedinih događaja urađeni su i emitivni TV prilozima (Prilog TV Aljazeera Balkans). Kod događaja u kojem je Fond suorganizator ili organizator najam sale nije naplaćivan (obilježavanje značajnih datuma i događaja kao i skupštine boračkih udruženja). U nastavku Izvještaja pobrojani su događaji održani u Multimedijalnoj sali.

b.) Spisak dešavanja u Multimedijalnoj sali Memorijalnog Centra Kovači

Naziv događaja: Promocija knjige “Sedžda na čistoj zemlji bosanskoj”

Datum održavanja događaja: 28.02.2018.godine

Realizirano od strane: Fond memorijala i Harun Hodžić

Prilog br: 43

Naziv događaja: "Sarajevo Talks, Arapsko proljeće - sedam godina poslije"

Datum održavanja događaja: 15.03.2018.godine

Realizirano od strane: Al Jazeera Balkans d.o.o Sarajevo

Prilog br: 44

Naziv događaja: Skupština porodica šehida i poginulih boraca Kantona Sarajevo

Datum održavanja događaja: 25.04.2018.godine

Realizirano od strane: Udruženje organizacija porodica šehida i poginulih boraca Kantona Sarajevo

Prilog br: 45

Naziv događaja: Izložba “Drugi o Safetu Hadžiću”

Datum održavanja događaja: 27.04.2018.-27.05.2018 godine

Realizirano od strane: Fond memorijala

Naziv događaja: Tradicionalna hatma dova, parastos i misa zadušnica za pripadnike Armije MUP-a R BiH-Dan Fonda memorijala

Izbor najboljih dječjih radova na temu “Heroji oslobodilačkog rata”

Datum održavanja događaja: 27.04.2018.godine

Realizirano od strane: Fond memorijala i Centar za razvoj i afirmaciju kulture i obrazovanja “Litteratus”

Prilog br: 46

Naziv događaja: Potpisivanje ugovora za 84 projekta obilježavanja značajnih datuma OOR-a i 30 projekata za sufinansiranje izgradnje spomen obilježja, uređenje mezarja i grobalja

Datum održavanja događaja: 03.05.2018.godine

Realizirano od strane: Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata

Naziv događaja: Okrugli stol- "PTSP-nevidljive rane rata"

Datum održavanja događaja: 10.05.2018.godine

Realizirano od strane: OO manifestacije "Obrana BiH-Igman 2018" i Udruženje oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja Sarajevo -UG,,VOX"

Prilog br: 47

Naziv događaja: Internacionalni stručni simpozij povodom obilježavanja 25. godišnjice Tunela D-B na temu "Uloga dizajna u procesu komemoracije"

Datum održavanja događaja: 10.07.2018.godine

Realizirano od strane: Fond memorijala i Asocijacija arhitekata u BIH

Prilog br: 48

Naziv događaja: Sjednica OO manifestacije "Obrana BiH-Igman 2018"

Godišnjica Fonda memorijala

Datum održavanja događaja: 10.05.2018.godine

Realizirano od strane: OO manifestacije "Obrana BiH-Igman 2018"

Prilog br: 49

Naziv događaja: Iftar i poklanjanje hatma dove na Kovačima

Datum održavanja događaja: 20.08.2018.godine

Realizirano od strane: MIZ Sarajevo -Mreža mladih Vogošća

Prilog br: 50

Naziv događaja: Obilježavanje godišnjica rođenja Alija Izetbegović "Bedem svjetlosti"

Datum održavanja događaja: 07.08.2018.godine

Realizirano od strane: TV Haya i JU Muzej Alija Izetbegović AYAT

Prilog br: 51

Naziv događaja: Tribina povodom godišnjica rođenja Alija Izetbegović

Datum održavanja događaja: 08.08.2018.godine

Realizirano od strane: Asocijacija Mladih Stranke Demokratske Akcije

Prilog br: 52

Naziv događaja: Seminar za vjeroučitelje Kantona Sarajevo

Datum održavanja događaja: 12.09.2018.godine

Realizirano od strane: MIZ BiH Sarajevo

Prilog br:53

Naziv događaja: Tribina kandidata SDA za člana Predsjedništva BiH iz reda bošnjačkog naroda Šefika

Džaferovića Datum održavanja događaja: 24.08.2018. godine

Realizirano od strane: Općinski odbor SDA Stari Grad

Prilog br: 54

Naziv događaja: Promotivni skup- Nezavisna bosanskohercegovačka lista

Datum održavanja događaja: 08.09.2018.godine

Realizirano od strane: NBL (Nezavisna bosanskohercegovačka lista)

Prilog br: 55

Naziv događaja: Skupština Organizacije porodica šehida i poginulih boraca F BiH

Datum održavanja događaja: 24.09.2018.godine

Realizirano od strane:Organizacije porodica šehida i poginulih boraca F BiH

Naziv događaja: Promotivni skup-Narod i pravda

Datum održavanja događaja: 27.09.2018.godine
Realizirano od strane: Narod i pravda

Prilog br: 56

Naziv događaja: "Sarajevo Talks-Napad na slobodu medija i sigurnost novinara kao prioritet"

Datum održavanja događaja: 31.10.2018.godine
Realizirano od strane: Al Jazeera Balkans d.o.o Sarajevo

Prilog br: 57

Naziv događaja: Promocija knjige „Svjedoci zla“

Datum održavanja događaja: 29.11.2018.godine
Realizirano od strane: Akif Agić i Faruk Vele.

Prilog br: 58

Naziv događaja: Koncert hora „REJJAN“

Datum održavanja događaja: 01.12.2018.godine
Realizirano od strane: MIZ Sarajevo

Prilog br: 59

Naziv događaja: Promocija dokumentarnog filma „Buco“

Datum održavanja događaja: 14.12.2018.godine
Realizirano od strane: Nijaz Memić

Prilog br: 60

Naziv događaja: Promocija knjige „Kratka historija BiH 1990-1995.“

(Drugo prošireno izdanje)
Datum održavanja događaja: 21.12.2018.godine
Realizirano od strane: Fond memorijala i Zijad Rujanac

Prilog br: 61

C. Muzejske zbirke i postavke

1.Izrada prezentacionih materijala Fonda memorijala

a.) Štampanje monografije "Tunel spasa" na engleski jezik

U okviru marketinških aktivnosti Sektora za njegovanje tekovina, organizaciju manifestacija i muzejske zbirke i postavke u 2013. godini izvršena je priprema i štampanje fotomonografije "Tunel spasa", koja predstavlja svojevrsnu „ličnu kartu“ Spomeničkog kompleksa. Nizom fotografija, pisanih dokumenata i tekstova pokušali smo ukazati na značaj i doprinos ratnog Tunela D-B za odbranu grada Sarajeva, ali i njegovu ulogu u odbrani BiH. Fotomonografija je urađena na 85. strana, formata 245 mm X 215 mm, tvrdi uvez. Promovisana je na Svečanoj akademiji u Domu oružanih snaga BiH 26.12.2013. godine, a povodom obilježavanja dvadeset godina od izgradnje i puštanja u funkciju ratnog Tunela D-B.

U 2018.godini izvršili smo štampanje fotomonografije na engleskom jeziku za koju su prijevod i lektura urađeni u 2017. godini.

Štampanje fotomonografije na engleskom jeziku nam izuzetno znači jer skoro 90% posjetilaca Spomeničkog kompleksa koristi engleski jezik kao maternji ili kao prvi strani jezik, tako da će putem monografije moći saznati puno više o ulozi i značaju koji je Tunel D-B imao za odbranu grada Sarajeva i države BiH.

Također je u 2018.godini urađen i prijevod i lektura ove fotomonografije na turski jezik, a štampanje izdanja na turskom jeziku je planirano naredne godine. **Prilog br:62**

Vrijednost projekta: 5.440,50 KM s PDV-om

b.) Priprema, dizajn i štampanje edukativnih afiša o Tunelu spasa i mapa opkoljenog Sarajeva

S obzirom na to da svake godine Fond memorijala organizuje projekat Dani otvorenih vrata Spomeničkog kompleksa Tunel D-B i tom prilikom omogućava besplatan ulaz i historijski sat za učenike devetih razreda osnovnih škola Kantona Sarajevo, ali i mnogih škola iz svih dijelova BiH koje su slale zahtjeve za učešćem u projektu što je Fond memorijala rado odobrio i podržao, u 2018. godini smo odlučili da naš doprinos ovom značajnom edukativnom projektu dodatno povećamo. Tako je u 2018. godini uz odobrenje Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade pripremljena, dizajnirana i štampana pedagoško-edukativna brošura s najznačajnijim historijskim činjenicama o izgradnji, funkcioniranju i značaju Tunela D-B. Uz brošure učenicima su podijeljene A3 mape opkoljenog Sarajeva. Planirano je da se i u 2019. godini štampa isti edukativni materijal s obzirom na to da je naišao na pozitivne kritike i od nastavnog osoblja koje dolazi u pratnji učenika, te se nadamo da će ovo postati stalna praksa Fonda memorijala. **Prilog br: 63**

Vrijednost projekta: 3.919,50 s PDV-om

c.) Štampanje informativno prezentacionih afiša

Spomenički kompleks Tunel D-B bilježi veliki broj posjetilaca svake godine, tako da se javlja potreba za štampanjem informativno prezentacionih afiša za turiste, ali i u promotivne svrhe na sajmovima turizma, info-pultovima turističkih agencija, hotela i hostela koji dovede goste na Tunel D-B. U okviru ove aktivnosti urađen je dizajn, priprema i štampanje 40.000 komada promotivnih afiša Spomeničkog kompleksa Tunel D-B na bosanskom, engleskom i turskom i njemačkom jeziku.

Prilog br:64

Vrijednost projekta: 8.366,00 KM sa PDV-om

2. Štampanje i promocija izložbi koje promovišu aktivnosti Fonda memorijala

a.)Prezentacione izložbe za gostovanja

U 2018. godini Fond memorijala pripremio je dvije putujuće izložbe „Tunel spasa – spas u ratu, uspomena u miru“ i „Heroji oslobodilačkog rata“ čija je prva namjena gostovanje po bosanskohercegovačkim ali i europskim gradovima u predstojećem periodu. Cilj ovih izložbi jeste da tekovine odbrambeno-oslobodilačkog rata iznese među širi auditorijum te tako kreira afirmativan odnos prema memorijalizaciji i važnosti sjećanja i učenja o prošlosti a radi izgradnje bolje budućnosti.

Prilog br:65

Vrijednost projekta: 4,914,00 sa PDV-om

3. Obilježavanje značajnih datuma:

Učestvovali smo u obilježavanju godišnjice stradanja u Ahmićima 16. april 2018. godine u sklopu kojeg je otvorena izložba “48 sati pepela i krvi”.

Učestvovali smo u III međunarodnoj konferenciji “Procesuiranje genocida u BiH”, koja je održana 18. i 19.aprila 2018. godine u kongresnoj sali hotela Holiday Inn. Konferenciju su organizirali Udruženje žrtava i svjedoka genocida u saradnji i Pokretom “Majke enklave Srebrenice i Žepe”, uz učešće Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove (MICT), pravnim nasljednikom Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (ICTY). A za 2019. godinu planirano je da Fond memorijala sufinansira izdavanje zbornika s ove konferencije.

4. Njegovanje kulture sjećanja i tekovina odbrambeno-oslobodilačkog rata '92.-'95., te pomen i sjećanje na agresiju i genocid

a.) Muzejska postavka „Heroji oslobodilačkog rata“

U toku 2018. godine nastavljene su aktivnosti u realizaciji projekta muzejske postavke „Heroji oslobodilačkog rata“ započetog 2017. godine. Kroz naučno-istraživački rad i rad na terenu, u toku 2018. godine urađeno je i obrađeno preko 50/pedeset/ intervju s članovima porodica, prijateljima i saborcima devetorice heroja, te prikupljena značajna zbirka muzejskih eksponata za muzejsku postavku „Heroji oslobodilačkog rata“ koja broji preko 100/stotinu/ različitih ličnih i vojnih predmeta, dokumenata, fotografija, audio i video materijala. Kroz cjelokupan proces realizacije ovog dijela rada bile su uključene porodice devetorice heroja.

Paralelno s tekućim aktivnostima naučno-istraživačkog rada, formirana je komisija od 6/šest/ članova za izradu tematsko-ekspozicionog plana muzejske postavke. Komisija je donijela rješenje postavke na osnovu kojeg je izrađen i Projekt enterijera, te raspisan tender za izradu istoga. Početkom 2019. godine planirani su završni radovi i otvaranje muzejske postavke. **Prilog br: 66**

b.) Edukacija učenika osnovnih škola o njegovanju tekovina – Dani otvorenih vrata Spomeničkog kompleksa “Tunela D-B”

Ove godine je kao i prethodne u periodu od 15.03.-15.05.2018.godine uspješno realiziran projekat „Dani otvorenih vrata Spomeničkog kompleksa Tunel D-B“ za osnovne škole s područja Kantona Sarajevo, a u saradnji s općinama Kantona Sarajevo, koji je bio namijenjen ciljnoj grupi tj. 9. razredima osnovnih škola. Bitno je naglasiti da su sve općine Kantona Sarajevo učestvovala u projektu što jasno pokazuje njegov kvalitet i značaj. Tom prilikom u različitim vremenskim periodima kompleks je posjetilo gotovo 5.000 učenika. Ove godine Spomenički kompleks su posjetili i učenici osnovnih i srednjih škola iz cijele Bosne i Hercegovine. Ovim projektom, učenici su na historijskom satu upoznati s ovim jedinstvenim fenomenom u modernoj historiji ratovanja, kao i s njegovim značajem za odbranu Sarajeva ali i opstanak BiH, o čemu u školama malo ili nikako ne uče.

Ove godine svi učenici dobili su i mape Opkoljenog Sarajeva te edukativne brošure o izgradnji, funkcionisanju i značaju Tunela D-B koje je Fond memorijala pripremio i štampao posebno za potrebe ovog projekta. **Prilog br: 67**

c.) Radionica za štíćenike Zavoda "Mjedenica"

Dana 18.maja 2018. godine održana je radionica za štíćenike Zavoda za specijalno obrazovanje i odgoj djece “Mjedenica”, gdje su se učenici kroz igru, zabavu, crteže, pravljenje eksponata od glinamola i obilazak Spomeničkog kompleksa mogli upoznati sa sadržajem kompleksa Tunel D-B. Učenici sa svojim nastavnicima su bili jako zainteresovani za cjelokupnu priču “Tunela spasa”, te je dogovoreno da će se ovaj projekat i suradnja nastaviti i u budućnosti. **Prilog br: 68**

5. Saradnja s boračkim udruženjima i ostalim nivoima vlasti Općina, Grada, Kantona, Entiteta i Države i saradnja s vjerskim zajednicama u BiH i učešće na sajmovima

a.) Ostvaruje se stalna i kontinuirana saradnja sa svim nivoima vlasti u BiH, vladinim i nevladinim organizacijama i institucijama te redovni kontakti na nivou Općina u Kantonu Sarajevo i općinskih službi.

Saradnja s boračkim organizacijama je kontinuirana i ogleda se prvenstveno u stalnoj komunikaciji s Organizacijom PŠiPB i drugim boračkim udrugama. Ostvaruje se kontinuirana saradnja s turističkim agencijama u smislu zajedničke saradnje po pitanju organiziranih posjeta Memorijalnom centru Kovači, Spomenički kompleks Tunel D-B i Kompleksu Ratne džamije Igman. U okviru saradnje s vladinim i nevladinim institucijama uspostavljena je saradnja s Turističkom zajednicom Kantona Sarajevo, ICOM-om, Sarajevo Film Festivalom, Elektrotehničkim fakultetom, JU Centrom za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu Sarajevo, te dogovorena dalja saradnja i pokretanje zajedničkih projekata.

Izdvojene aktivnosti u sklopu saradnje:

b.) Izložba u Informativnom centru Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u Vijećnici

U sklopu saradnje s Gradskom upravom, stručno osoblje Spomeničkog kompleksa Tunel D-B pozvano je da učestvuje u pripremi i izradi izložbe povodom otvorenja Informativnog centra MKSJ u Vijećnici. Tom prilikom Fond memorijala pored ustupanja svojih uposlenika, za potrebe izložbe ustupio je Gradskoj upravi Mapu opkoljenog Sarajeva te ratne fotografije iz lista Oslobođenje iz vlastite arhive. Kao produkt zajedničke saradnje nastala je izložba „Opsada Sarajeva kroz presude MKSJ“. Izložba je stalno postavljena u prostorijama Centra. **Prilog br:69**

c.) Izložba Ratni dnevnici u Kaknju

U 2018. godini Fond memorijala ostvario je suradnju s Muzejom u Kaknju, postavljajući izložbu „Ratni dnevnici“ koja je zajednički projekt Fonda memorijala i Muzeja književnosti i pozorišne umjetnosti. Izložba je otvorena na Dan nezavisnosti 01. marta 2018. godine i gostovala je u Kaknju 3 mjeseca. **Prilog br:70**

d.) Izložba „Drugi o Safetu Hadžiću“ u Općini Novi Grad

Fond memorijala je povodom 26. godišnjice pogibije heroja oslobodilačkog rata, Safeta Hadžića, u Opštini Novi Grad 18.4.2018. godine uzeo učešće u obilježavanju godišnjice kroz izložbu „Drugi o Safetu Hadžiću“. Izložba je realizirana kao rezultat rada na pripremi trajne muzejske postavke „Heroji oslobodilačkog rata“ a na osnovu materijala prikupljenih u procesu naučno-istraživačkog rada i rada na terenu. Izložba je u prostorijama Općine bila dostupna posjetiteljima 7 dana. **Prilog br: 71**

e.) Festival turizma Sarajevo 24. - 26. 10. 2018. godine

Za potrebe festivala osmišljena je ideja za pravljenje replike tunela ukupne dužine 4m, a visine 2m i širine 1,2m s tim da je tunelska cijev kroz koju se prolazi 1m X 1,7m. Replika je zamišljena kao sklop od pet pojedinačnih sekcija dimenzija 1,2m X 2m X 0,8m. Koje se zatim sklope, i mehanizmima povežu u jednu cjelinu dimenzija definisanih na početku pasusa.

Replika je napravljena između ostalog kao rekvizit, odnosno pomagalo koje je lahko prenosivo i koje se može višenamjenski koristiti. Jedan od primjera je da posluži za edukativne projekte na drugim lokacijama van kompleksa, obzirom da simulira sekciju tunela u autentičnim dimenzijama i svim popratnim elementima.

Imajući u vidu da smo osmišljenom strategijom gdje smo repliku tunela postavili na sami ulaz u dvoranu, te da je kroz istu prošao veliki broj posjetilaca sajma, moramo kazati da smo više nego zadovoljni ostvarenim rezultatim. Podijeljeno je preko 300 propusnica i letaka, nebrojno ljudi se fotografisalo u replici tunela i naravno najbitnije, promotivne aktivnosti u smislu komunikacija kako s posjetiocima, tako i s organizatorima i drugim učesnicima ukazuju da ćemo i u budućnosti biti prepoznati kao vrijedan saradnik u sličnim projektima. Napravljena je replika Sarajevskog ratnog tunela koja će, kao što je ranije već navedeno, višenamjenski biti iskorištena. Već po samom vraćanju replike na lokalitet SK Tunel D-B jedna čelna sekcija postavljena je u VIP sobu kao poligon za fotografisanje zvanica koje posjete SK Tunel D-B. **Prilog br: 72**

6. Aktivnosti na Spomeničkom kompleksu „Tunel D-B“

a.) Memorijalni program “Prijeđor ’92 – Da se ne zaboravi”

U saradnji s Regionalnim savezom udruženja logoraša regije Banja Luka, na lokaciji Spomeničkog kompleksa "Tunel D-B" upriličen je memorijalni program „Prijedor '92 - Da se ne zaboravi.

Memorijalni program obuhvatao je četiri zasebne tematske cjeline: izložba fotografija stratišta prijedorske regije, Video projekcija, Umjetnička instalacija (replika logora Manjača), Bijele trake

U agresiji na RBiH u Prijedoru ubijeno više od 3.000 civila, 102 djeteta i 256 žena. Kroz prijedorske logore je prošlo oko 31.000 zatvorenika, oko 53.000 Bošnjaka i Hrvata u tom gradu i okolici su bili žrtve progona i deportacija. Ovom događaju, osim predstavnika lokalnih vlasti KS, prisustvovali su mnogi Prijedorčani, predsjednik Regionalnog Saveza udruženja logoraša regije Banja Luka Mirsad Duratović, potpredsjednik manjeg bosanskohercegovačkog entiteta Ramiz Salkić, te potpredsjednici FBiH Melika Mahmutbegović i Milan Dunović, te brojni predstavnici medija. Program je trajao od 22-31. maja 2018 .godine, a 31. maja svim posjetiocima Spomeničkog kompleksa "Tunela D-B" oko ruku vezane su bijele trake kao znak solidarnosti s Prijedorčanima koji su 1992. godine morali da ih nose na nadlakticama, kao i da posebno označe svoje domove. **Prilog br: 73**

Vrijednost projekta: 3.500,00 KM

b.) Izložba Tunela Spasa “Spas u ratu,uspomena u miru”

Izložba Spomeničkog kompleksa Tunel spasa je svečano otvorena na obilježavanju 25.godišnjice Tunela D – B 31.jula 2018. godine na lokaciji Spomeničkog kompleksa. Ovom izložbom željeli smo da damo hronološki prikaz događaja i dešavanja na području bivše Jugoslavije, Bosne i Hercegovine i Sarajeva.

Prikazani su događaji koji su označili početak rata, informacije o Referendumu održanom 29. februara i 01. marta 1992. godine kojim je R BiH dobila nezavisnost i o agresiji na R BiH. Također je prikazana i opsada Sarajeva, kakav je bio način preživljavanja (svakodnevni život Sarajlija) i odbrane, te tačni podaci stradanja stanovništva na području Sarajeva. Pretrčavanje aerodromske piste i sama ideja, izgradnja, eksploatacija i funkcionisanje Tunela spasa su prikazani sljedećim nizom, čime se dobiva jedna cjelovita priča o potrebi i izgradnji Tunela D-B.

Podacima hronologije opsade Sarajeva, novinskim člancima i autentičnim fotografijama preuzetim iz arhiva Oslobođenja, dajemo svojim posjetiocima potrebne informacije o opsadi Sarajeva i BiH.

Prilog br: 74

Vrijednost projekta: 5,850,00 KM sa PDV-om

c.) Obilježavanje Međunarodnog dana i Evropske noći muzeja

Spomenički kompleks Tunel D-B se i ove godine pridružio obilježavanju Međunarodnog dana i Evropske noći muzeja. Ovogodišnja manifestacija Međunarodni dan i Evropska noć muzeja u cijelom svijetu obilježena je pod nazivom "Hiper-povezani muzeji: novi pristupi, nova publika".

U sklopu navedene manifestacije koja je održana 19.05.2018.godine upriličen je i kulturno-umjetnički program koji se je otvoren od strane učenika JU Centra za slijepa i slabovidnu djecu I omladinu Sarajevo, a zatim je uslijedila pozorišna predstava i projekcija filma. Predstava Sarajevskog ratnog teatra (SARTR) "Bio je lijep i sunčan dan" odigrana je na Spomeničkom kompleksu Tunelu D-B. Ovim projektom ujedno se obilježila i dvadesetšesta godišnjica od osnivanja Sarajevskog ratnog teatra. Ulaz je bio slobodan, a predstava je ekranizirana za interne potrebe Fonda memorijala.

Predstava "Bio je lijep i sunčan dan" nastala je na dokumentu, na zapisu sjećanja Sarajki i Sarajlija na 2. maj 1992. godine. To je jedan od rijetkih ratnih dana o kojima postoji jasno sjećanje među različitim ljudima; oni koji se sjećaju bili su tada djeca, studenti, djedovi, borci, policajci, novinari, domaćice... Od njihovih sjećanja predstava slaže mozaik lijepog proljetnog dana koji će zauvijek promijeniti njihove živote.

"2.maj je bio dan kada smo mnogo toga doživjeli prvi put. Zvuk tenka. Prvu liniju fronte. Ostali bez telefona. Shvatili da nas žele pobiti. Zašto? Šta smo to mi skrivili da budemo divljački razvaljeni?",

pitanja su koja postavlja ovaj pozorišni komad.

Režiju potpisuje Tanja Miletić Oručević, a u predstavi igraju: Sonja Goronja, Mirela Lambić, Ana Mia Milić, Maja Salkić, Amila Terzimehić, Benjamin Bajramović, Adnan Kreso, Sead Pandur i Jasenko Pašić. Nakon predstave upriličena je projekcija filmskog ostvarenja proslavljenog bosanskohercegovačkog redatelja Ademira Kenovića. Film govori o životu u opkoljenom Sarajevu, i prati priču dva dječaka od kojih je jedan dijete s posebnim potrebama. „Savršeni krug“ je učestvovao na brojnim svjetskim festivalima filma gdje je nerijetko osvajao prestižne nagrade. U sklopu ovogodišnje manifestacije Međunarodni dan muzeja i evropska noć muzeja na Spomeničkom kompleksu Tunel „D-B“ upriličena je projekcija ovog filma titlovana na engleski jezik.

U sklopu obilježavanja učenici JU Centra za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu Sarajevo imali su taktilnu radionicu sa našim uposlenicima.

Pored pomenutog programa tijekom obilježavanja Međunarodnog dana i Evropske noći muzeja u Spomeničkom kompleksu Tunel D-B obezbijeden je besplatan ulaz za sve posjetioce, stručno kustosiranje, gledanje dokumentarnog filma, upoznavanje sa stalnom muzejskom postavkom, tematskim izložbama u galerijskom prostoru, prolazak kroz dio autentičnog tunela i održavanje sata historije. **Prilog br:75**

Vrijednost projekta: 3.000,00 KM

d.) Izmjena dijela muzejske postavke – podrum kuće Kolara

U martu mjesecu je urađeno izmjena dijela muzejske postavke koja je smještena u podrumu kuće Kolara. Podrum kao neizostavni dio Komplexa u ratnom period imao je različite namjene, a postavka u njemu predstavlja kontinuitet razvoja Armije BiH te su ovom izmjenom eksponati koji su bili smješteni u depou, a sada predstavljaju jednu tematsku cjelinu izloženu našim posjetiteljima. Dio nove muzejske postavke čine prvo ručno pravljeni naoružanje, pribor za prvu pomoć, te uniforme hronološki poredane od najjednostavnije (farmerice i obična crna majica) do Alfa uniforme A R BiH.

Prilog br: 76

e.) Obilježavanje 25. godišnjice od prokopavanja i puštanja u funkciju Tunela D – B 31. juli 2018. godine

Dana 31.07.2018. u 11:00 sati obilježena je 25. godišnjica od prokopavanja i puštanja u funkciju Tunela D-B. Tim povodom, svečano je otvorena izložba “Tunel spasa – Spas u ratu, uspomena u miru “ i drugi dio izložbe “Oni su Tunel”.

U Spomeničkom kompleksu D-B održan je prigodan program, položeno cvijeće i odata počast na spomen – obilježju ispred Spomeničkog kompleksa Tunel D-B. U programu obilježavanja su učestvovali članovi Akademije “Pink Panter” s izvođenjem numera, Kemal Valjević čitanjem priče “Miris cvijeća i baruta” iz knjige “Iza beskonačnosti”. Tom prigodom je i prezentovan audio vodič Spomeničkog kompleksa Tunel D – B na njemačkom jeziku.

U sklopu obilježavanja godišnjice je na lokaciji Memorijalnog centra Kovači, Asocijacija arhitekata u BiH u partnerstvu s Fondom memorijala održala internacionalni stručni simpozij na temu : “Uloga dizajna u procesu komemoracije “. Predavanja su održali prof. dr. Karen Remmler (Univerzitet Mount Holyoke, SAD), Susan Nial (Landmark West New York, SAD), Ena Kukić (BiH / Austrija), Sabina Tanović (BiH / Holandija), Amra Čusto (Zavod za zaštitu spomenika Sarajevo) te učesnici panel diskusije. **Prilog br: 77**

Vrijednost projekta: 2.700,00 KM sa PDV-om

f.) Realizacija projekta "Iskustva prolaska kroz Tunel"

Fond memorijala se različitim edukativnim aktivnostima trudi da očuva sjećanje na značaj Tunela D-

B za spas opkoljenog grada. Iz tog razloga ove godine pokrenut je projekat podržan od strane Ministarstva za obrazovanje i mlade KS i Ministarstva saobraćaja KS pod nazivom "Iskustva prolaska kroz tunel".

U sklopu projekta učenici srednjih škola imali su priliku obići Spomenički kompleks te su dobili zadatak da učestvuju u naučno-istraživačkom radu vezanom za prikupljanje subjektivnih iskustava ljudi koji su prošli kroz tunel. S obzirom na to da postoji gotovo dva miliona registrovanih prolazaka kroz Tunel D-B to nije bio težak zadatak za naše vrijedne učenike pa su rezultati njihovog rada zaista kvalitetni i za svaku pohvalu.

U ovom projektu učestvovali su učenici i profesori historije Srednje medicinske škole Bjelave, Srednje medicinske škole Jezero, Srednje zubotehničke škole, Srednje škole metalskih zanimanja, Srednje muzičke škole, Elektrotehničke škole za energetiku, Prve gimnazije, Građevinsko-geodetske škole, Prve bošnjačke gimnazije, Gimnazije Obala, Srednje škole za saobraćaj i komunikacije, Srednjoškolskog centra Vogošća, Srednje elektrotehničke škole i Srednje tehničke škole grafičkih tehnologija, dizajna i multimedije Ilidža. U sklopu ovog projekta 2017. godine urađena je izložba koja je postala stalni dio muzejske postavke U Spomeničkom kompleksu, a u 2018. godini projekat je nastavljen pripremom, dizajniranjem i štampanjem brošure s učeničkim radovima.

Vrijednost projekta: 1.930,50 KM sa PDV-om

g.) Izložba "Oni su Tunel"

Kako je u izgradnji Spomeničkog kompleksa Tunela D-B učestvovalo oko tri stotine osoba (kopači, geometri, inženjeri građevine, arhitekti, električari) naš cilj je da fotografijom, video-zapisom i intervjuom zabilježimo njihova svjedočanstva-iskustva vezana za realizaciju projekta "Tunela D-B".

Cilj projekta "Oni su Tunel" je uspostavljanje trajne muzejske postavke u prostorijama Spomeničkog kompleksa Tunela D-B, gdje će posjetioci iz cijelog svijeta moći pogledati fotografije realizatora projekta "Tunel D-B", te svjedočanstva zabilježena u sklopu video-arhiva Spomeničkog kompleksa Tunela D-B.

Svjedočanstva realizatora projekta bit će korištena kao historijski resurs za buduće generacije. Planirano je da se ovaj projekat realizuje u periodu 2017-2020.godine, a sve u zavisnosti od prikupljenog materijala.

Do sada smo razgovarali s velikim brojem učesnika u izgradnji "Tunela D-B"

Preživjeli smatraju da treba da ispričaju ono što se desilo, a mi smatramo da niko ne može bolje ili tačnije ispričati priču o "Tunelu spasa" od onih koji su direktno sudjelovali u njegovoj izgradnji. Snimanjem audio-video svjedočanstava ljudi koji su učestvovali u realizaciji "Tunela D-B" stvaramo arhiv sjećanja preživjelih o objektu koji je tokom opsade značio život za Sarajevo, ali i Bosnu i Hercegovinu. **Prilog br: 78**

h.) Otkup i isporuka eksponata za potrebe Spomeničkog kompleksa Tunela D-B

S ciljem poboljšanja i obogaćivanja muzejske postavke izvršen je otkup eksponata u dva navrata od fizičkih lica. Eksponati su nastali u periodu 1992-1995. godine i / ili su činili dio sarajevske svakodnevnice i odbrane za vrijeme rate, te su po svojoj upotrebnoj i historijskoj vrijednosti značajne za zbirku Spomeničkog kompleksa Tunel D-B. Eksponati su otkupljeni u novembru mjesecu (711 amblema, 10 medalja i znački, i 21 vojni eksponat) i u decembru (48 eksponata kao dio vojne opreme). Uporedo, u sklopu ove aktivnosti ostvarena je suradnja sa privatnim kolekcionarom iz Bihaća, koji posjeduje bogatu zbirku vojnih eksponata te je formirana Stručna komisija za procjenu istih i ostvaren uvid u zbirku, a u narednoj godini planirane su aktivnosti sa Upravnim odborom oko otkupa navedenih eksponata.

Vrijednost projekta: 6.700,00 KM

i.) Javni poziv za prikupljanje predmeta/stvari građana i građanki BiH iz perioda 1992-1995. godine

Od marta mjeseca 2019. godine Fond memorijala i Spomenički kompleks Tunel D-B su objavili Javni

poziv za prikupljanje predmeta/stvari građana BiH iz perioda 1992-1995.godine. Ovim pozivom smo zamolili sve zainteresirane da iz osobnih arhiva dostave / poklone Spomeničkom kompleksu Tunel D-B svoje ili predmete svojih bližnjih, koji će biti dio muzejske zbirke koja obuhvata period 1992-1995. godine. Obavezujemo se da će poklonjeni predmeti biti na sigurnom, što znači da će služiti kao muzejski eksponati ili kao materijal istraživanja specifičnosti života u tom periodu, te će biti popisani, indeksirani i u svakom momentu dostupni.

U sklopu ove aktivnosti Spomenički kompleks je postao bogatiji za značajan eksponat- teretno motorno vozilo marke Zastava koje je korišteno za vrijeme kopanja Tunela D-B služilo za odvoz zemlje koja je iznošena iz tunelske cijevi. **Prilog br: 79**

j.) Instaliranje programa GALIS

U svrhu modernizacije rada s muzejskom dokumentacijom i eksponatima instaliran je dokumentacijski program GALIS. Program koriste mnogi evropski i regionalni muzeju u svrhu dokumentovanja, pohrane i evdencije muzejskih materijala. Ovakva vrsta vođenja inventarnih knjiga muzeja i dokumentovanja fotografija i pisanih materijala olakšava rad stručnog osoblja, te čini lako dostupnim podatke o svim eksponatima.

Vrijednost projekta: 1.080,00 KM

k.) Značajne posjete međunarodnih delegacija, kulturnih i filmskih radnika Spomeničkom kompleksu Tunel D-B

Kako je Spomenički kompleks Tunel D – B jedna od najznačajnijih turističkih destinacija na području Kantona Sarajevo i Bosne i Hercegovine, svoje interesovanje za posjetu su iskazale i mnoge međunarodne delegacije, te kulturni i filmski radnici.

Neki od njih su: Visoki zvaničnik turske vojske Republike Turske, general Hakan Atinc je posjetio Spomenički kompleks tunel D-B 28. marta 2018.godine, Delegacija Ministarstva odbrane Republike Turske na čelu s ministrom Nurettinom Caniklijem je dolazio u posjetu 04. jula 2018.godine, Premijer Republike Turske Binali Yildirim je s delegacijom turskih zvaničnika i u pratnji predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH Denisa Zvizdića posjetio Tunel D – B 30. marta 2018. godine., Posjeta 7.muslimanske viteške oslobodilačke brigade u sklopu obilježavanje godišnjice svoje brigade su odlučili posjetiti i Spomenički kompleks Tunel D-B 15.11.2018. godine

Ove kao i prethodnih godina smo imali priliku da budemo dio domaćih i svjetskih filmskih kuća, novinarskih serijala i mnogih drugih projekata kojima smo rado izašli u susret i bili njihovi domaćini. Neki od njih su sljedeći :Warner Brothers Netherlands Amsterdam- Najopasniji putevi svijeta – Asim Bešlija, Poetry in motion, Singapur, Lost love in Sarajevo- Singapur - Ljubavna priča, Žene za žene International – dokumentarni film o snimanju uticaja programa Žene na žene International na žene, My Unidays, London dokumentarni film, Kvadratura kruga RTS 1 – Branko Stanković, Gimnazija “Maarif kolege”, TRT Turkish Radio TV – dokumentarna reportaža, Sarajevo Film Academy – snimanje studentskog filma pod nazivom “Bezličan”. **Prilog br: 80**

l.)Izveštaj o broju posjeta Spomeničkom kompleksu Tunel D-B

Od samog preuzimanja (maj 2012. godine) pa do danas Spomenički kompleks Tunel D-B iz godine u godinu bilježi trend rasta zaključno sa 31.12.2018 godine, Tunel D-B je zabilježio 135.790 posjeta (broj prodatih ulaznica/vouchera).

Ulaznice su prodavane direktno na blagajnoj SK Tunel-a D-B i svi posjetioci su uz ulaznicu dobili i fiskalni račun. Kod posjetioca koji su posjetili SK Tunel putem turističke agencije, turističkog vodiča ili drugog pravnog lica s kojima Fond memorijala ima potpisan ugovor, ulaz u objekt je omogućen putem turističkog vaučera ili narudžbenice.

Za sve agencije sa kojima Fond memorijala ima potpisan Ugovor odobrena je i agencijska provizija u

iznosu od 10% , za agencije koje su dovele 3.000 posjetioca u toku kalendarske godine omogućena je dodatna agencijska provizija od 10%.

Broj prodatih ulaznica iznosi 102.985 dok broj vaučera je 32.805.

Obzirom da Fond memorijala posluje putem trezora KS kao i da nije u mogućnosti primati uplate iz inostranstva, Fond memorijala je potpisao Ugovor o poslovnoj saradnji sa 44 turističke agencija i vodiča sa područja BiH. Uposlenici Fonda memorijala su u stalnim kontaktima sa preko 80 turističkih agencija i vodiča iz zemlje i inostranstva.

Fond memorijala je kroz niz projekata omogućio besplatan ulaz i čas historije za :

1. Besplatan ulaz u muzej i čas historije za sve učenike devetih razreda osnovnih škola iz Kantona Sarajevo po projektu "Dani otvorenih vrata SK Tunel D-B" , cca. 5.000
2. Besplatan ulaz u muzej i čas historije za sve posjetitelje na dan, 19.05.2018. godine po projektu "Međunarodni dan i Evropska noć muzeja" , cca. 500 posjetilaca.
3. Besplatan ulaz u muzej i čas historije za sve posjetitelje na dan , 08.05.2018. godine po projektu "Dani Kantona Sarajevo" , cca. 800 posjetilaca.
4. Besplatan ulaz u muzej i čas historije za sve turističke radnike, visoke zvanice, delegacije, godišnjice brigada Armije i MUP-a R BiH i novinarske ekipe, cca. 500 posjetilaca.

Imajući u vidu navedeno možemo zaključiti da je SK Tunel D-B u 2018. godini posjetilo preko 140.000 posjetitelja. **Prilog br: 81**

m.) Saradnja sa Sarajevo Film Festivalom (10.08.-17.08.2018.)

I ove godine je ostvarena značajna saradnja s direktijom Sarajevo Film Festivala. Tom prilikom Spomenički kompleks "Tunel D-B" posjetile su značajne ličnosti iz svijeta filma i umjetnosti.

n.) Učestvovanje u projektu učenika Desete osnovne škole Ilidža

Učenici sa svojim nastavnicima Desete osnovne škole Ilidža su posjetili Spomenički kompleks Tunel D-B gdje su uradili fotografisanje Tunela, snimanje Komplexa i intervju s kustosima gdje su dobili potrebne informacije o opsadi Sarajeva, opsadi Bosne i Hercegovine, učesnicima kopanja Tunela D-B i o samom Tunelu spasa.

Učenici su bili dio projekta pod nazivom "Našim drumom po Ilidži" te su urađeni video materijal prezentovali na obilježavanju godišnjice njihove škole 29.03.2018. godine. Tom prilikom su kustosi Tunela D-B posjetili školu i prisustvovali obilježavanju Dana škole te pohvalili ambicije i aktivnosti učenika i nastavnog osoblja uz obećanu dalju podršku ovakvim idejama. **Prilog br: 82**

7. Informisanje javnosti, saradnja s medijskim kućama Sektora njegovanje tekovina Odbrambeno – oslobodilačkog rata 1992-1995. i NOR-a 1941-1945. i organizaciju manifestacija i Sektora za muzejske zbirke i postavke

U cilju transparentnosti i javnosti aktivnosti i poslova koje obavljamo, provodi se kontinuirano informisanje javnosti o aktivnostima koje provodi Fond memorijala putem Web stranice Fonda memorijala, organiziranjem press-konferencija, intervjuima u dnevnoj štampi, saopćenjima za javnost, promotivnim aktivnostima itd..

U cilju transparentnosti u 2018. godini nastavljeno je ažuriranje web stranice Fonda memorijala. Ovim projektom učinjen je veliki korak u nastojanjima Fonda memorijala ka što većoj transparentnosti u radu i približavanja informacija Bosancima i Hercegovcima širom svijeta o neophodnosti postojanja jedne ovakve institucije koja se stara oko očuvanja uspomene na naše najveće sinove koji su pali u odbrani Bosne i Hercegovine. Informacijama dostupnim na stranicama

(www.dasenezaboravi.org.ba; www.memorijal.com.ba) pokrivaju se sve aktivnosti Fonda memorijala, redovnim ažuriranjem (press-saopštenjima, informacijama o tenderima raspisanim od strane Fonda memorijala itd.).

Na našu web stranicu potpuno se naslanja i projekat baze podataka memorijalnih objekata, prostora i obilježja jer se kompletan posao oko unosa podataka vrši preko nje.

U okviru ovog projekta redovno se održavaju i ažuriraju stranice www.tunelspasa.ba i www.heroji.ba, a naši uposlenici koji su pohađali "Kurs o efikasnoj promociji na Facebooku i Instagramu" kreirali naloge na društvenim mrežama na kojima se redovno objavljuju informacije vezane za naš rad. U 2018. godini pokrenuta je Facebook stranica Heroji oslobodilačkog rata (www.facebook.com/HerojiOslobodilackogRata) kao i Instagram profil Heroji oslobodilačkog rata (www.instagram.com/herojioslobodilackograta) sa svrhom ciljanog oglašavanja aktivnosti vezanih za projekat. Pored toga, pokrenuta je i stranica sa svrhom promocije Multimedijalne sale (<https://multimedijalni-centar-kovaci.business.site>) kao i Instagram profil MC Kovaci (www.instagram.com/mckovaci). **Prilog br: 83**

8. Izrada, održavanje i kontinuirano dopunjavanje baza podataka

a.) Baza podataka o šehidima/poginulim borcima ukopanim na području Kantona Sarajevo

Trenutno se u bazi podataka poginulih branitelja ukopanih na području KS nalaze podaci za 6125 šehida i poginula borca, i to:

- podaci o 4913 šehida i poginula borca za koje je Fond memorijala postavio spomen obilježje ili je u planu postavljanje u 2019. godini
- podaci o 1212 šehida i poginula borca za koje je su porodice postavile spomen obilježja

b.) Baza podataka o šehidima/poginulim borcima i veteranima ukopanim izvan područja Kantona Sarajevo

U bazi podataka koja sadrži podatke o šehidima/poginulim borcima i veteranima ukopanim izvan područja KS, a čije porodice pravo ostvaruju u Kantonu Sarajevo nalaze se podaci za 736 šehida/poginulih boraca i 122 veterana. Broj postavljenih nišana izvan Kantona Sarajevo daleko je veći jer su u ovoj bazi podaci vezani samo za pojedinačne zahtjeve dok je Fond memorijala izvršio postavljanje ili doniranje jedinstvenih obilježja za daleko veći broj šehida poginulih boraca gdje se radilo prema ovjerenim spiskovima prema odluci, sporazumu ili ugovoru o saradnji sa višim instancama. Ti podaci nisu u odgovarajućoj formi za unos u bazu.

c) Baze podataka umrlih veterana odbrambeno-oslobodilačkog rata

Baza podataka umrlih veterana odbrambeno-oslobodilačkog rata trenutno je popunjena sa 3318 imena za koje je Fond postavio ili treba da postavi jedinstveno obilježje. Ažuriranje ove baze koja sadrži podatke veterana za koje porodice ostvaruju pravo na postavljanje jedinstvenih spomen obilježja a ukopani su na području Kantona Sarajevo, zavisi samo od želje njihovih porodica da se postavi jedinstveno obilježje.

d.) Baza podataka o spomen obilježjima roditeljima šehida/poginulih boraca

Baza podataka umrlih roditelja šehida/poginulih boraca kojima Fond memorijala postavlja ili će postaviti u 2019. godini sadrži 51 imena. Podaci se prikupljaju od udruženja porodica šehida/poginulih boraca a pravo se ostvaruje na osnovu člana 51 Zakona o dopunskim pravima boraca/branitelja i njihovih porodica ("Službene novine KS", br: 45/12).

e.) Baza podataka o spomen obilježjima

Odlukom o izmjeni dopune Odluke o osnivanju Fonda memorijala („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 9/06) Fond memorijala obavlja poslove izgradnje i održavanja spomen obilježja na mjestima stradanja žrtava genocida i pripadnika oružanih snaga, a sve u koordinaciji sa nadležnim institucijama i tijelima. Kako bi definisali buduće zadatke ukazala se potreba za kreiranjem centralne evidencije svih objekata, prostora i obilježja memorijalnog karaktera. Zbog toga je Fond memorijala pokrenuo projekat kreiranja baze podataka objekata, prostora i obilježja memorijalnog karaktera. Kroz ovaj projekat djelomično ili potpuno uneseni su podaci za spomen obilježja od strane općinskih BIZ-ova kao i spomen prostora koja su u ingerenciji Fonda memorijala ili je projektovanje, izgradnja ili održavanje povjereno Fondu memorijala, a nalaze se na teritoriji Kantona Sarajevo.

Proces se nastavlja jer je veći broj obilježja bez kompletne dokumentacije, te samim tim i podaci u ovoj bazi osvježavaju se dinamikom koja je diktirana saradnjom BIZ-ova sa ostalim općinskim službama i udruženjima koja su postavljala spomen obilježja.

D. Aktivnosti iz pravne regulative

1. Praćenje i usaglašavanje svih zakonskih i podzakonskih akata koje prate djelatnosti Fonda memorijala

- a) U prethodnom periodu praćeni su svi propisi koje je donosila Vlada i Skupština Kantona Sarajevo i ostvarena je maksimalna saradnja sa Ministarstvom za boračka pitanja KS, Ministarstvom finansija KS, Vladom Kantona Sarajevo, Skupštinom Kantona Sarajevo kao i drugim nivoima izvršne i zakonodavne vlasti.
- b) U skladu sa Odlukom o statusnoj promjeni Fonda memorijala (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj: 28/18), Upravni odbor Fonda memorijala na sjednici održanoj 26.02.2018.godine donio je Pravila JU “ Fond memorijala”, broj: UO/13-125/18.

2. Rješavanje imovinsko - pravnih odnosa kao uslov za dobijanje potrebnih građevinskih dozvola

- a) U prethodnom periodu riješeni su svi imovinsko pravni odnosi koji su bili uslov za dobijanje potrebnih građevinskih dozvola kao i ostale pravne aktivnosti u postupcima pribavljanja urbanističkih i građevinskih dozvola za izgradnju mezarja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida.

3. Pripremanje ugovora i sporazuma i staranje o njihovoj realizaciji

- a) U izvještajnom periodu Fond memorijala je, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, zaključio je 124 /stotinudvadesetčetiri/ ugovora sa pravnim i fizičkim licima. Zaključeno je i 7/sedam/ sporazuma o sufinansiranju.

4. Pripremanje i izrađivanje normativnih akata koje donosi direktor

- a) Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o sticanju i raspodjeli vlastitih prihoda, broj:13-01-02-32/17 od 26.10.2018.godine;
- b) Pravilnik o kriterijima bodovanja kandidata za prijem u radni odnos po raspisanim javnim konkursima, broj: 13-14-02-14/18 od 12.01.2018.godine;
- c) Pravilnik o ocjenjivanju radnika , broj: 13-01-02-269/18 od 22.05.2018.godine;
- d) Pravilnik o sukobu interesa radnika, broj: 13-01-02-84/17 od 30.03.2018.godine;
- e) Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o radu, broj:13-01-02-6/16 od 07.03.2018.godine;
- f) Dopune Pravila integriteta, broj:13-01-02-377/15 od 28.03.2018.godine;
- g) Pravilnik o stručnom obrazovanju i usavršavanju, broj:13-01-02-84/17 od 11.04.2018.godine;
- h) Plan stručnog usavršavanja u 2018.godini, broj: 13-01-02-84/17 od 23.04.2018.godine;
- i) Plan o elektronskoj evidenciji kontroli radnog vremena, 13-01-02-531/17 od 09.02.2018.godine;

- j) Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, 13-01-02-84/17 od 11.01.2018.godine;
- k) Pravilnik o zaštiti povjerljivih informacija, 13-01-02-84/17 od 04.01.2018.godine.

5. U skladu sa zakonskim propisima koji tretiraju ovu oblast vršeni su organizaciono-kadrovski poslovi, kao i rješavanje o pravima i obavezama zaposlenika u skladu sa Zakonom o radu u FBiH i Pravilnikom o radnim odnosima Fonda memorijala. Uredno su vođene evidencije i personalni dosje za 87 /osamdesetsedam/ zaposlenika Fonda memorijala.

6. Izrada izvještaja, informacija i analiza

- a) U izvještajnom periodu urađeni izvještaji o radu i finansijskom poslovanju, kvartalni finansijski izvještaji i mjesečni izvještaji sektora i odsjeka
- b) Kontinuirano tokom izvještajnog perioda rađene informacije i analize

7. Pripremanje i organizovanje sjednica Upravnog odbora

- a) U izvještajnom periodu održano je 13 /trinaest/ redovnih sjednica Upravnog odbora (sastavni dio Izvještaja o radu je i Izvještaj o radu Upravnog odbora za 2018.godinu).

8. Pripremanje i izrađivanje normativnih akata koje donosi direktor, uz saglasnost Upravnog odbora:

- a) Plan Javnih nabavki za 2018.godinu, broj:13-01-95/18 od 23.01.2018.godine

9. Pripremanje i izrađivanje normativnih akata koje donosi Upravni odbor:

- a) Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, broj:UO/13-148/18 od 19.11.2018.godine

10. Pravne aktivnosti na sudu između Fonda memorijala i pravnih i fizičkih lica

a) Dana 29.10.2008.godine od strane Bosansko-njemačkog osiguranja dd u likvidaciji Tuzla na Općinskom sudu u Tuzli, podignuta je tužba na ime duga za neisplaćenu premiju osiguranja, po polisi osiguranja br.0001782 (kolektivno osiguranje radnika od posljedica nesretnog slučaja) u iznosu od 1.380,00 KM uz zakonsku zateznu kamatu. Općinski sud u Tuzli donio je Presudu kojom se tuženi obavezuje da tuženom isplati dug u iznosu od 1.360,00KM sa zakonskom kamatom kao i nadoknadu troškova postupka. U zakonskom roku od 15 dana uložena je, putem Općinskog suda u Tuzli, žalba na Presudu od 14.04.2010.godine Kantonalnom sudu u Tuzli. U izvještajnom periodu nije dostavljeno Rješenje Kantonalnog suda u Tuzli.

b) Dana 09.07.2008.godine Fond memorijala je kod Općinskog suda u Sarajevu podigao tužbu protiv preduzeća „Arco ad“ Sarajevo na ime uplaćenog avansa po ugovoru o izradi izvedbenog projekta trafostanice i vanjskog uređenja amfiteatra sa auditorijumom u sklopu ŠSM Kovači, broj 13-284/07 od 04.05.2007.godine, a uplaćenom po računu broj 005/07, izvrši povrat novčanog iznosa od 6587,92 KM skupa sa zakonskom zateznom kamatom. Dana 08.02. 2016.godini donesena je prvostepena Presuda na koju su stranke u postupku, u zakonskom roku, uložile žalbu. Presudom Kantonalnog suda žalbe su odbijene i prvostepena presuda se potvrđuje kojom je usvojen tužbeni zahtjev u većem djelu osim u djelu, tuženih konsultantskih usluga te djelimično uvažio protivtužbeni zahtjev u iznosu od 10.000 KM. Dana 23.11.2016.godine, u zakonom propisanom roku, izjavljena je revizija Vrhovnom sudu na presudu Kantonalnog suda kojom se traži poništenje presude Kantonalnog suda. U 2018.godini nije doneseno Rješenje Vrhovnog suda BiH po reviziji.

c) Aida Daidžić iz Sarajeva dana 16.09.2009.godine podnijela je tužbu protiv Fonda memorijala KS radi poništenja odluke tuženog o izboru direktora - radni spor. Presuda je donesena 2010.godine kojom je prvostepeni sud djelimično uvažio tužbu tužiteljice na način da je poništio odluku UO o

imenovanju direktora. Tuženi je u zakonskom roku od petnaest dana uložio žalbu Kantonalnom sudu na presudu Općinskog suda. U 2015. godini doneseno je Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu kojom se uvažava Žalba i prvostepena presuda ukida u pobijanom dijelu – stav II i III izreke i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje u ukinutom dijelu. U 2017. godini nastavljen je ponovni postupak pred Općinskim sudom u Sarajevu. Pripremno ročište za ponovni postupak održano je 12.05.2017. godine, a ročište za glavnu raspravu po obnovljenom postupku održano 15.11.2017. godine. U izvještajnom periodu donesena je Presuda po obnovljenom prvostepenom postupku kojom je Sud u cjelosti odbio Tužitelja (Aida Dajdžić) sa tužbenim zahtjevom. Tužitelj je zakonom propisanom roku uložio Žalbu Kantonalnom sudu u Sarajevu, kao drugostepenom, na Presudu po prvostepenom obnovljenom postupku, na koju je Tuženi (Fond memorijala) u određenom roku podnio odgovor na žalbu. U izvještajnom periodu Kantonalni sud donio je presudu o kojoj je odbacijo žalbu Tužitelja u cjelosti. U izvještajnom periodu tuženi je pokrenuo postupak izvršenja potraživanja.

d) Dana 11.03.2010. godine Fond memorijala tužio je Arco ad Sarajevo za naknadu štete vezano za Ugovor iz 2007. godine koji se odnosio na usluge izrade Izvedbenog projekta izgradnje objekta Amfiteatra sa auditorijumom u sklopu ŠSM Kovači. Naime tuženi je dostavio nepotpun Izvedbeni projekat, što je kod tužitelja izazvalo ozbiljne probleme, jer se bez tog dijela nije moglo pristupiti izvođenju radova. Kako tuženi nije dostavio traženo, tužitelj je sa drugim licem morao zaključiti poseban ugovor o djelu za izradu tog dijela projekta i za taj dio platiti iznos u kojem se i ogleda šteta koju je tužitelj pretrpio usljed neispunjenja obaveza tuženog. Presudom Općinskog suda u Sarajevu od 29.12.2011. sud je u cijelosti odbio tužbeni zahtjev, uz konstataciju da je tužbeni zahtjev odbijen iz razloga što tužitelj nije dokazao osnovanost tužbenog zahtjeva. U obrazloženju se navodi da tužitelj nije dokazao da je u sklopu glavnog ugovora o izradi projekta bilo ugovoreno i izrada armaturnih nacrti, koje tuženi nije uradio zbog čega je tužitelj morao angažovati drugo lice. U 2012. godini uložena je žalba na presudu Kantonalnom sudu u Sarajevu. U 2018. godini donesena je presuda Kantonalnog suda u Sarajevu kojom se žalba odbija kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđuje, odnosno odbija se tužbeni zahtjev kojim je tuženi tražio da sud donese odluku da je tuženi dužan tužitelju isplatiti iznos od 2.999 KM sa zakonskim zateznim kamatama.

e) Zaposlenici Fonda memorijala podnijeli su tužbe protiv Fonda memorijala KS, odnosno Vlade KS, jer nije u potpunosti ispunjena zakonska obaveza doznačavanja i isplate sredstava za topli obrok i plaće, regres te jubilarnu nagradu za period 2013. - 2016. godinu. U 2018. godini održana su priprema i glavna ročišta i doneseno je od strane Općinskog suda u Sarajevu 28 / dvadesetosam/ rješenja o izvršenju od kojih ni jedno nije izvršeno u izvještajnom periodu.

E. Obavljanje „počasnih i protokolarnih poslova“ i „Unutrašnje službe zaštite“

1. Obavljanje počasnih i protokolarnih poslova

Na osnovu Zaključka Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-05-25183-13/05 od 29.08.2005 godine, Fond memorijala je proveo potrebne aktivnosti u cilju formiranja organizacijske jedinice "Odjeljenje za zaštitu i počasne poslove Fonda". Donošenjem novog „Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta“ 2012. godine Odjeljenje prerasta u „Sektor za zaštitu i počasne poslove Fonda“.

Jedna od djelatnosti koje Sektor obavlja su počasni i protokolarni poslovi koji predstavljaju poseban ceremonijal, a obavljaju se primjenom propisanih procedura i radnji radi odavanja počasti.

Ovi poslovi obavljaju se na lokalitetu ŠSM Kovači i na drugim grobljima/mezarjima gdje su ukopani šehidi/poginuli borci kao i pored spomen obilježja na području Kantona Sarajevo.

Spisak lokacija na kojima se obavljaju počasni i protokolarni poslovi i period obavljanja:

- Počasna straža pored mezara prvog predsjednika RBiH rahmetli Alije Izetbegovića – svakodnevno sa jednim počasnim stražarom; **Prilog br. 84**
- Počasna straža pored mezara prvog predsjednika RBiH rahmetli Alije Izetbegovića – za vrijeme državnih i vjerskih praznika sa dva počasna stražara; **Prilog br. 85**
- Počasna straža pored "Centralnog nišana za odavanje počasti" na ŠSM Kovači – za vrijeme

državnih i vjerskih praznika; **Prilog br. 86**

- Počasna straža na glavnom ulazu u mezarje/groblje Kovači, „počast sa zastavom“, – za vrijeme državnih i vjerskih praznika; **Prilog br. 87**
- Obavljanje počasnih i protokolarnih aktivnosti, a vezano za prijem delegacija na ŠSM Kovači – prilikom posjeta najavljenih delegacija; **Prilog br. 88**
- Obavljanje počasne straže na drugim lokacijama prilikom obilježavanja značajnih događaja, datuma i ličnosti iz "Kalendara za obilježavanja značajnih događaja, datuma i ličnosti iz perioda odbrambeno-oslobodilačkog rata na području Kantona Sarajevo", u slučajevima kada je to predviđeno programom i protokolom obilježavanja od strane nosioca aktivnosti; **Prilog br. 89**

U protekloj godini zaposlenici Sektora za zaštitu i počasne poslove obavljali su počasnu stražu pored mezara prvog predsjednika RBiH rahmetli Alije Izetbegovića u manjoj mjeri iz razloga jer je dio zaposlenika bio angažovan na poslovima realizacije kulturno umjetničkih sadržaja u Multimedijalnoj sali amfiteatra.

Za vrijeme državnih i vjerskih praznika počasna straža se obavlja pored mezara rahmetli Alije Izetbegovića, zatim kod "centralnog spomen obilježja za polaganje cvijeća" i sa lijeve i desne strane glavnog ulaza u ŠSM Kovači, gdje se obavlja počast sa zastavama.

U izvještajnom periodu obavljanje počasne straže na ovaj način vršilo se prilikom sljedećih državnih i vjerskih praznika i prijema najavljenih delegacija na lokalitetu memorijalnog kompleksa Kovači:

- 28.02. Akademija povodom Dana nezavisnosti u Multimedijalnoj sali amfiteatra.
- 28.02. Promocija knjige pod nazivom „Sedžda na čistoj zemlji bosanskoj“, autora Haruna Hodžića u Multimedijalnoj sali amfiteatra.
- 01.03. Obilježavanja Dana nezavisnosti.
- 30.03. Doček zvaničnika Republike Turske – Premijer R. Turske.
- 06.04. Obilježavanje oslobođenja grada Sarajeva i međunarodnog priznanja nezavisnosti i suverenosti Bosne i Hercegovine
- 08.04. Godišnjica osnivanja TO R BiH.
- 12.04. Obilježavanja dana Armije RBiH.
- 21.04. Skupština PL BiH u Multimedijalnoj sali amfiteatra.
- 16.04. Obilježavanje godišnjice smrti generala Rasima Delića.
- 27.04. Poklanjanje hatma dove za šehide/poginule borce Armije RBiH i MUP-a.
- 02.05. Obilježavanja dana Kantona Sarajevo, dana općine Stari Grad, dana općine Centar i dana općine Novo Sarajevo.
- 03.05. Ceremonija potpisivanja ugovora između Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata sa 135 predstavnika boračkih organizacija u Multimedijalnoj sali amfiteatra
- 03.05. Obilježavanje Dana Zlatnih ljljana.
- 15.05. Obilježavanje formiranja odreda policije za specijalne namjene "Lasta"
- 18.05. Obilježavanje godišnjice postrojavanja pripadnika Prve brigade policije Stari Grad
- 20.05. Doček visokih zvaničnika Republike Turske – Recep Tayip Erdogan predsjednik R. Turske.
- 30.05. Doček delegacije 115 brigade.
- 16.06. Obilježavanje „Dana šehida“.
- 30.06. Doček delegacije Općine Novo Sarajevo.
- 04.07. Doček zvaničnika Republike Turske – Ministar odbrane R. Turske.
- 02.08. Otvaranje manifestacije “Obrana BiH Igman.”
- 08.08. Obilježavanja rođenja Prvog Predsjednika R BiH r. Alije Izetbegovića.
- 31.08. Obilježavanja godišnjice formiranja “1. Korpusa Armije R BiH.
- 08.09. Obilježavanje pogibije Porobić Mehe.
- 19.10. Obilježavanja godišnjice smrti Prvog Predsjednika R BiH r. Alije Izetbegovića.
- 15.11. Doček delegacije 7. muslimanske brigade.

- 25.11. Obilježavanja Dana državnosti BiH.
- 29.11. Promocija knjige pod nazivom „Svjedoci zla“, autora ratnog reportera Akifa Agića i novinara Faruka Vele u Multimedijalnoj sali amfiteatra.
- 01.12. Manifestacija „Dani o Allahovom poslaniku, Selam, Ya Resulallah“ u organizaciji Medžlisa islamske zajednice Sarajevo u Multimedijalnoj sali amfiteatra.
- 14.12. Promocija dokumentarnog filma "Bucu" autora Nijaza Memića, u Multimedijalnoj sali amfiteatra.

Zaključkom Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-05-32129-8/08, od 18.12.2008. g. Fond memorijala se obavezuje da planira i prati obilježavanje svih značajnih događaja, datuma i ličnosti te u saradnji sa Službom protokola Kantona Sarajevo obezbjedi počasnu stražu, koja će svojim prisustvom da uveća obilježavanje značajnih datuma i događaja na mjestima obilježavanja na prostoru čitavog Kantona Sarajevo, a sve u skladu sa "Kalendarom za obilježavanja značajnih događaja, datuma i ličnosti iz perioda odbrambeno - oslobodilačkog rata na području Kantona Sarajevo."

U skladu sa gore navedenim, počasna straža se u protekloj godini obavljala i na drugim grobljima/mezarjima gdje su ukopani šehidi/poginuli borci kao i pored spomen obilježja prilikom sljedećih datuma i na sljedećim lokacijama:

- 16.03. Spomen obilježje u D.Kotoracu povodom obilježavanja Dana odbrane Donjeg Kotorca
- 22.04. Spomen obilježje u Sokolović koloniji povodom dana odbrane Ilidže.
- 09.05. Spomen obilježje na Velikom Polju povodom Dana Zlatnih ljljana.
- 14.05. Spomen obilježje „Ljetna pozornica“ na Ilidži.
- 15.05. Spomen obilježje na Stojčevcu povodom odbrane Stojčevca i Ilidže.
- 06.06. Spomen obilježje u Rakovici povodom obilježavanja pokušaja deblokade Rakovice i dana mjesne zajednice Rakovica.
- 13.06. Donji Kotorac obilježavanje godišnjice bitke za Kotorac.
- 17.06. Mezarje kod Alipašine džamije godišnjica pogibije Safeta Zajke.
- 27.07. Mezarje kod Alipašine džamije godišnjica pogibije Envera Šehovića.
- 28.07. Spomen obilježje na Golom brdu na Igmanu godišnjica pogibije Bogunić Emira-Čarlija.
- 30.07. Mezarje Brezovača na Igmanu godišnjica pogibije Domuz Čedomira.
- 31.07. Obilježavanje prokopavanja Tunela spasa D-B
- 04.08. Povodom „Manifestacije odbrana BiH Igman 2018.“ na lokacijama Veliko Polje, Mrazište i Brezovača na planini Igman.
- 08.10. Obilježavanja godišnjice pogibije Porobić Mehe na mjesto pogibije u Azićima.
- 09.10. Obilježavanja godišnjice pogibije Zaima Imamovića u haremu Alipašine džamije.
- 25.11. Postrojavanje pored državne zastave na brdu Hum povodom obilježavanja Dana državnosti BiH

Također, pripadnici sektora su na primjeren način vršili prijem nenajavljenih delegacija i ostalih posjetilaca na kompleksu Kovači, Ratnoj džamiji na Igmanu i Tunelu D-B i tom prilikom pružali im potrebnu pomoć i davali određene informacije.

2. Obavljanje „Unutrašnje službe zaštite“

Sektor za zaštitu grobalja i počasne poslove Fonda obavlja i poslove unutrašnje službe zaštite koji se odnose na fizičku zaštitu ljudi i imovine. Navedena dužnost obavlja se na osnovu sljedećih zaključaka Vlade Kantona Sarajevo i Odluka Skupštine Kantona Sarajevo:

- Zaključak broj: 02-05-24440/06 od 15.08.2006. godine, gdje se nalaže Fondu memorijala da, unutar svojih nadležnosti, osigura dvadesetčetverosatno fizičko obezbjeđenje mezarja na Kovačima i mezara prvog Predsjednika Predsjedništva BiH Alije Izetbegovića,

- Zaključak broj: 02-05-26739-9/07, od 01.11.2007. godine kojim se nalaže Fondu da izvrši prijem naoružanih čuvara za potrebe fizičke zaštite Muzeja Alija Izetbegović i Odluka Skupštine

Kantona Sarajevo broj: 01-05-6293/08, od 28.02.2008. g. o davanju saglasnosti Fondu memorijala da vrši zaštitu, korišćenje i obnovu kapi kula Širokac i Ploča i Vratničkog bedema koji ih povezuje.

- Zaključak broj: 02-05-15818-3/11 od 04.05.2011. godine o dodatnom prijemu zaposlenika za potrebe zaštite i održavanja ratne džamije na planini Igman i Odluka Skupštine Kantona Sarajevo broj: 01-05-24636/11 od 05.09.2011 g. o davanju saglasnosti Fondu memorijala da vrši korišćenje, zaštitu i održavanje ratne džamije na planini Igman.

- Zaključak broj: 02-05-13250-21/12 od 20.04.2012. godine u kojem se usvaja Elaborat o preuzimanju Tunela spasa Dobrinja – Butmir kao kulturno-historijske i turističke destinacije, a koji sadrži "procjenu sigurnosti i elaborat obezbjeđenja muzejskog kompleksa Ratni tunel D-B".

Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo donijelo je Rješenje br. UP-1-03/3-1-04-2-139/2009, od 19.06.2009 g. kojim se odobrava rad unutrašnje službe zaštite Fonda memorijala za obavljanje poslova fizičke zaštite.

Poslovi unutrašnje službe zaštite dijele se na sljedeće dužnosti:

- "Patrolni dežurni na ŠSM Kovači" – Vrši fizičku zaštitu mezarja Kovači i mezara Prvog Predsjednika Predsjedništva BiH Alije Izetbegovića. Dužnost se obavlja 24 sata dnevno svaki dan u godini;
- "Dežurni u Muzeju Alija Izetbegović" – Vrši fizičku zaštitu Muzeja Alija Izetbegović. Dužnost se obavlja 24 sata dnevno svaki dan u godini;
- "Čuvar Ratne džamije na Igmanu" – Vrši fizičku zaštitu Ratne džamije na Igmanu. Dužnost se obavlja 24 sata dnevno svaki dan u godini;
- "Dežurni čuvar na lokaciji Spomeničkog kompleksa Tunel spasa D-B" – Vrši fizičku zaštitu Spomeničkog kompleksa Tunel spasa D-B. Dužnost se obavlja 24 sata dnevno svaki dan u godini;
- "Dežurni operator na video nadzoru" – Obavlja praćenje kompletnog prostora kompleksa Kovači putem kamera video nadzora. Dužnost se obavlja 24 sata dnevno svaki dan u godini;
- "Dežurni na recepciji upravne zgrade Fonda memorijala" - Dužnost recepcionera obavlja se u periodu u kojem traje i radno vrijeme;

Svi poslovi i zadaci navedeni u tački D tačno su definisani u "Pravilniku o obavljanju poslova i zadataka Odjeljenja za zaštitu grobalja i počasne poslove" broj: 13-04-153/10, od 05.03.2010 godine, a obavljaju se na osnovu uputstava propisanih u "Operativnim procedurama" broj: 13-04-153/10, od 05.03.2010 godine, "Uputstvo za obavljanje čuvarske službe na lokaciji Ratne džamije na Igmanu" broj: 13-04-358/11 od 12.10.2011. godine i "Uputstvo za obavljanje čuvarske službe na lokaciji Tunel spasa D-B kuća Kolar" broj: 13-04-180/12 od 09.05.2012. godine.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo dalo je saglasnost na ove akte u (Rješenje br. UP-1-03/3-1-04-2-533/2011, od 16.04.2012 g.);

Poslovi realizacije kulturno umetničkih sadržaja u Multimedijalnoj sali amfiteatra

Nakon puštanja u upotrebu Multimedijalne dvorane koja se nalazi u sklopu objekta Amfiteatar sa auditorijumom, dio zaposlenika Sektora za zaštitu i počasne poslove angažovan je na poslovima pripreme i organizacije manifestacija koje se održavaju u ovom prostoru i upravljanje cjelokupnom tehnikom prilikom realizacije navedenih manifestacija.

Ti poslovi podrazumjevaju:

- Upravljanje cjelokupnom dvoranskom tehnikom (audio&video opremom, svjetlosnom tehnikom) uređivanje i prilagođavanje svih prostornih kapaciteta dvorane, te stavljanje u funkciju za različite profile manifestacija kao što su okrugli stolovi, koncerti, akademije, video projekcije i sl.
- Upravljanje cjelokupnom opremom zahtjeva maksimalno savjesno i krajnje profesionalnan odnos;

- Upravljanje i održavanje mašinskih instalacija (klima uređaj, grijanje, ventilacija i ostala mašinska postrojenja) na objektima Fonda memorijala (Upravna zgrada, Amfiteatar sa auditorijumom u sklopu ŠSM Kovači, Tunel DB, Ratna džamija Igman);

Navedeni poslovi obavljali su se po potrebi i zaposlenici Sektora za zaštitu i počasne poslove su ih obavljali pored svojih osnovnih poslova i zadataka kao dodatnu aktivnost. Ukoliko se objekat Amfiteatra stavi u punu funkciju ovi zaposlenici će se morati osloboditi poslova i zadataka unutrašnje službe i angažovati samo na gore navedenim poslovima i zadacima. Samim tim ukazat će se potreba za upošljavanjem onolikog broja zaštitara koliko ih bude angažovano za pravilno funkcionisanje tehnike i upotrebu instalisane opreme u Multimedijalnoj sali, a sve u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Fonda memorijala.

VI OCJENA STANJA I POSTIGNUTIH REZULTATA

Fond memorijala je tokom 2018. godine nastavio svoje redovne aktivnosti, koje se odnose na fizičko čišćenje i uređenje groblja šehida i poginulih boraca, spomen obilježja i pojedinačnih grobnih mjesta, gdje su ukopani šehidi i poginuli borci, na mezarjima u Kantonu Sarajevo. Putem Odsjeka za održavanje groblja šehida i poginulih boraca redovno je čišćeno i održavano cca 40 (četrdeset) mezarja/groblja, na kojima ima ukopanih šehida i poginulih boraca, i 6 (šest) spomen obilježja posvećenih šehidima i poginulim borcima. Putem projekta „Javni radovi“ u 2018. godini, u dva navrata, su angažovane nezaposlene osobe sa Zavoda za zapošljavanje, i to u periodu od 01.06.-31.07.2018. godine 6 (šest) lica, i u periodu od 10.10.-10.12. 2018., godine 3 (tri) lica. Angažovana lica su, zajedno sa radnicima Odsjeka za uređenje i održavanje mezarja, dodatno očistili, pokosili travu i iskrčili šiblje na 26 (dvadesetšest) mezarja i 5 (pet) spomen obilježja, ofarbalili metalnu i betonsku, prefabrikovanu ogradu na 10 (deset) mezarja i 12 (dvanaest) metalnih kapija. Jedna radnica, koja je bila angažovana u prvom periodu, radila je na generalnom čišćenju objekata Fonda memorijala (dvije upravne kuće), Amfiteatra i auditorijuma, korisne površine cca 1000 m², u sklopu Memorijalnog kompleksa Kovači, Ratne džamije na Igmanu, tekije i pomoćnih objekata i objekata na Spomeničkom kompleksu Tunela D-B. Također je bila angažovana i kao ispomoć u hortikulturalnim radovima na mezarjima.

Za sve šehide i poginule borce, ukopane na gradskim grobljima, nad kojima gazduje KJKP „Pokop“ d.o.o. Sarajevo, Fond memorijala je, u toku 2018. godine, izdvojio sredstva u iznosu od 8,50 KM sa uključenim PDV-om, po jednom grobnom mjestu, a na ime takse za uređenje i održavanje grobnih mjesta. Groblja nad kojima gazduje KJKP „Pokop“ d.o.o Sarajevo su: Pomoćni stadion Zetra, Lav, Sveti Josip, Sveti Marko, Bare Vlakovo i Obad. Ugovorom potpisanim sa preduzećem KJKP „Pokop“ d.o.o. Sarajevo, obuhvaćeno je uređenje i održavanje 2.065 grobnih mjesta šehida i poginula borca. Vrijednost ugovora je **17.540,52 KM sa uključenim PDV-om**, i isti je uspješno realizovan.

Sanirana je većina evidentiranih oštećenja na kapijama i ogradama mezarja, stazama, nišanima, nadgrobnim spomenicima i svim drugim građevinskim sadržajima, koja su vezana za šehidska mezarja i spomen obilježja, memorijalne komplekse i upravne zgrade Fonda memorijala.

U skladu sa raspoloživim sredstvima, vlastitim prihodom, i uz pomoć drugih nivoa vlasti, najznačajnije aktivnosti vođene su na postavljanju nišana/nadgrobnih obilježja šehidima i poginulim borcima, umrlim borcima – veteranima i roditeljima šehida, izgradnji Memorijalnog kompleksa Kovači, Spomeničkog kompleksa Tunel D-B, zatim izgradnji mezarja/groblja, na kojima ima ukopanih šehida i poginulih boraca i spomen obilježja šehidima i poginulim borcima.

Što se tiče projektne dokumentacije urađen je glavni projekat osvjjetljenja prostora unutar Multimedijalnog centra Kovači i iluminacija Zida sjećanja, glavni projekat uređenja mezarja Dubrave i turbeta heroju Nesibu Malkiću, glavni projekat spomen obilježja herojima I slavne na 4 (četiri) lokacije, glavni projekat rekonstrukcije ulaza i izlaza u tunelsku cijev na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B (butmirska strana), projekat enterijera za muzejsku postavku u Multimedijalnom centru Kovači, projekat spomen obilježja na Malom polju na Igmanu, glavni projekat platoa sa nadstrešnicom i proširenjem objekta u kojem su sale za video prezentaciju na SK Tunel D-B i idejno rješenje za spomenički kompleks Ratna Džamija na Igmanu.

Urađeno je više predmjera za izgradnju i sanaciju manjih mezarja, spomen obilježja i drugih sadržaja na mezarjima i objektima Fonda memorijala.

Rekonstruisano je centralno spomen obilježje na Igmanu i dopisano cca 120 (stotinudvadeset) novih imena, izgrađena hajr česma u Lasici, općina Ilidža i urađen dio ograde na mezarju Nalina, općina Stari Gad Sarajevo.

Najznačajniji projekti Fonda memorijala u toku 2018. godine su izgradnja Multimedijalnog centra Kovači i izgradnja Spomeničkog kompleksa Tunel D-B. Izgradnja Multimedijalnog centra Kovači je započeta 2008. godine, a nastavljena je u narednim godinama u skladu sa raspoloživim sredstvima. Nakon što je urađen "Zid sjećanja" ili "Zid šehida" na fasadi objekta, gdje su na kamenim pločicama uklesana imena šehida i poginulih boraca Kantona Sarajevo, u ovoj godini su vršene ispravke pogrešno isklesanih imena i dopisana nova imena. Zamijenjena su dvojna vrata od metalnih rešetki rolo vratima na ulazu u Multimedijalni centar sa istočne i zapadne strane. Obogaćena je audio vizuelna oprema novim sadržajima: video režija, video assist monitor, video assist monitor za kamere, intercom sistem, 6 konvertera, 2 kamere, 2 postolja za kamere, 2 punjača za kamere, 4 memorijske kartice, video streaming uređaj, Smart TV, kao i sav potreban instalacijski materijal, a obuhvaćeni su i svi radovi na povezivanju, programiranju i puštanju u rad ugrađene opreme, te obuka korisnika. Također su potpisani ugovori za završne zanatske radove u prostoriji namjenjenoj za muzejsku postavku herojima oslobođilačkog rata i nabavku vitrina za muzejsku postavku.

Na Spomeničkom kompleksu Tunel D-B urađena je revitalizacija tunelske cijevi na dijelu parcele, koja je u vlasništvu Kantona Sarajevo – I faza, ulaz i izlaz iz tunelske cijevi i potpisan ugovor za II fazu a to je revitalizacija same tunelske cijevi u dužini od 110 m. Također je urađeno ustakljivanje replika muzejske postavke i demontaža postojećeg te izrada i montaža novog neprobojnog stakla za blagajnu.

Saniran je mokri čvor u podrumskoj prostoriji u Upravnoj zgradi Fonda memorijala (Širokac 20) i izgrađena nadstrešnica ispred ulaza u Upravnu zgradu.

U toku 2018. godine nastavljeno je podizanje nišana/nadgrobnih obilježja šehidima/poginulim borcima, umrlim veteranima rata i roditeljima šehida, kojima je poginulo jedino dijete. Ukupno je urađeno 13 (trinaest) nadgrobnih spomenika, 353 (tristotinepedesetri) para nišana za ukopane u Kantonu Sarajevo, a za ukopane van Kantona Sarajevo, izrađeno je 41 (četredesetjedan) par nišana.

Na Spomeničkom kompleksu Ratna džamija Igman potpisan je ugovor, koji je djelomično realizovan za nabavku pomoćnih građevina za smještaj unutrašnje službe

U skladu sa raspoloživim sredstvima, sufinansirana je i izgradnja mezarja i spomen obilježja šehidima i poginulim borcima van Kantona Sarajevo. Tako je sufinansirana izgradnja spomen obilježja pod nazivom "Ćorkovača spomenik pobjede i ponosa Armije Republike Bosne i Hercegovine" u Bužimu, zatim na postojećem spomeniku koji je rađen od strane "Udruženja veterana Krajine 1992-95." Prijedor uklesana su imena šehida i postavljanja ploče heroju Adilu Bešiću i sufinansirana izgradnja mezarja i turbeta heroju Malkiću u Gornjim Dubravama, općina Živinice.

U toku ove godine sufinansirana je završna faza rekonstrukcije spomenika iz perioda NOB-a na Ivan Sedlu.

U okviru aktivnosti **Sektora njegovanje tekovina Odbrambeno – oslobodilačkog rata 1992-1995. i NOR-a 1941-1945. i organizaciju manifestacija i Sektora za muzejske zbirke i postavke** realizovano je mnoštvo projekata od izuzetne važnosti, kako za Spomenički kompleks Tunel D-B, tako i za Fond memorijala, a sve u skladu planiranih radnji previđenih Programom rada za 2018.godinu.

Obzirom je u 2018. godine Multimedijana sala Memorijalnog centra Kovači dobila cjenovnik za najam odobren od strane Upravnog odbora Fonda memorijala urađeni su planirani katalog i promotivni spot kako bi se navedena sala s pratećim objektima mogla promovisati i izdavati te je već u prvim mjesecima zabilježila veliki broj aktivnosti i dešavanja.

U 2018. Godini prema planu štampana je fotomografija "Tunel spasa" na engleskom jeziku, čiji prijevod i priprema su urađeni 2017. godine. Fotomonografija predstavlja svojevrsnu "ličnu kartu" Spomeničkog kompleksa Tunela D-B.

S obzirom na to da je Fond memorijala institucija koja njeguje tekovine odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992-1995.godine i NOR-a 1941-1945.godine i antifašizma, te djeluje u skladu s Kalendarom za obilježavanje značajnih događaja, datuma i ličnosti iz perioda odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992-

1995. godine odlučili smo se da ove godine u saradnji s Udruženjem boraca “Dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja” Općine Stari Grad Sarajevo učestvujemo u sufinansiranju doštampavanje knjige "Kratka historija BiH 1990-1995."- drugo prošireno izdanje. A sufinansirali smo i izdavanje knjige “Sjećanje na saradnju s Alijom Izetbegovićem” autora Nihada Halilbegovića. Ove godine posvetili smo više pažnje promotivnim aktivnostima te je urađen promidžbeni materijala u vidu kesa, cekera, hemijskih olovaka, kao i afiša na tri jezika (bosanski, engleski i turski jezik). Na svim promidžbenim materijalima apliciran je logo Fonda memorijala, Spomeničkog kompleksa Tunela D-B, ratne džamije na Igmanu, fotografije Memorijalnog centra Kovači.

Svi projekti koji su predviđeni Programom rada za 2018. godinu su i realizovani. Uspješno su organizovani Hatma dova i svečana promocija najboljih literarnih radova na temu “Heroji oslobodilačkog rata”, manifestacija "Odbrana BiH-Igman 2018", okrugli stol “PTSP-nevidljive rane rata” u saradnji sa Udruženjem oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja “VOX”. Produkt okruglog stola je Zbornik radova pod nazivom “PTSP-nevidljive rane rata”. Izvršen je i otkup eksponata koji tretiraju period ratne 1992-1995.godine koji su doprinijeli realizaciji izmjene muzejske postavke u podrumskoj prostoriji u kući Kolara u Spomeničkom kompleksu Tunel D-B. U 2018. godini nastavljene su aktivnosti u realizaciji projekta muzejske postavke “Heroji oslobodilačkog rata” započetog 2017. godine. Produkt ovih aktivnosti bit će otvorenje muzejske postavke planirane u prvoj polovini 2019. godine.

Kroz proteklu godinu ostvarili smo značajne saradnje s Gradskom upravom Grada Sarajeva, Općinom Novi Grad, Općina Živinice, Općinom Bužim, s Koordinacijom boračkih organizacija FBiH, SFF, Udruženje “VOX”, Udruženje mladih “Elan”, Savez brigadnih udruženja 1. Korpusa A R BiH Kantona Sarajevo, Rijaset islamske zajednice BiH- Ured vojnog muftije, Udruženje RVI Općine Ilidža, mnogim turističkim agencijama i sl. što jasno i nedvosmisleno pokazuje obim i složenost projekata koje je Fond memorijala realizovao u protekloj godini u okviru aktivnosti i projekata koji su planirani i uspješno realizovani.

U sklopu aktivnosti u Spomeničkom kompleksu Tunel D-B realizovane su planirane izložbe, obilježavanja godišnjica i značajnih datuma, radionice, edukativni projekti i sl.

Generalni zaključak bi bio da se u okviru planiranih aktivnosti i raspoloživih finansijskih sredstava uspjelo uraditi mnogo. Uzimajući u obzir svu složenost rada u okolnostima u kojima Spomenički kompleks Tunel D-B radi (rad svih sedam dana) s izraženim konstantnim problemom manjka kadra potrebnog za rad, posebno stručnog kadra (kustos, certificirani vodiči za dane vikenda), nedostatkom adekvatnog prostora za pohranu muzejskih eksponata i sl, možemo uputiti sve pohvale uposlenicima Sektora njegovanje tekovina Odbrambeno – oslobodilačkog rata 1992-1995. i NOR-a 1941-1945. i organizaciju manifestacija i Sektora za muzejske zbirke i postavke na velikom pregalaštvu, požrtvovanosti i bez obzira na sve poteškoće, odlučnosti da se posao uradi do kraja.

Sve aktivnosti koje su finansijski pokrivena, provedene su u potpunosti i bez greške i što je najvažnije bez ijednog feninga manjka u kasi. Treba napomenuti da uposlenici ovog sektora, zbog nedovoljnog broja uposlenika, rade redovne dežure u dane vikenda na lokaciji Spomeničkog kompleksa Tunela D-B.

Sektor za zaštitu i počasne poslove u 2018. godini nastavio je svoje redovne aktivnosti koje se odnose na zaštitu objekata i prostora u kojima Fond memorijala vrši svoju djelatnost, kao i obavljanje počasne straže. Pored navedenih zadataka dio zaposlenika sektora angažovan je na poslovima pripreme i organizacije manifestacija koje se održavaju u Multimedijalnoj sali amfiteatra. Ti poslovi podrazumjevaju i upravljanje cjelokupnom tehnikom prilikom realizacije manifestacija.

Počasna straža pored mezara prvog Predsjednika RBiH Alije Izetbegovića obavljala se povremeno u dnevnim satima, a što zavisi od raspoloživog ljudstva. Obavljanje počasne straže na ulazu na ŠSM Kovači i pored centralnog spomen obilježja obavljalo se prilikom obilježavanja značajnih događaja, datuma i ličnosti, a sve u skladu sa “Kalendarom za obilježavanja značajnih događaja, datuma i ličnosti iz perioda odbrambeno-oslobodilačkog rata na području Kantona Sarajevo“ (“Službene novine Kantona Sarajevo”, 9/08), i prilikom dočeka najavljenih delegacija, gostiju i posjetitelja na ŠSM Kovači, a koji su tu posjetu najavili po uslovima definisanim u “Protokolu posjeta ŠSM Kovači” Broj: 13-14-40-557/10, od 24.12.2010 godine. Doček najavljenih

delegacija vršen je po uputstvu propisanom u Operativnim procedurama Sektora. Poseban angažman zaposlenika Sektora bio je neophodan prilikom obilježavanja drugog dana ramazanskog bajrama – “Dan šehida“, godišnjice smrti Predsjednika Alije Izetbegovića, otvaranje manifestacije “Obrana BiH Igman” Navedeni događaji se izdvajaju po velikom broju delegacija i posjetilaca.

Počasna straža je također obavljena i van ŠSM Kovači na području KS prilikom obilježavanja značajnih datuma i događaja gdje je to bilo predviđeno programom i protokolom obilježavanja od strane nosioca aktivnosti. Zaposlenici Sektora su na primjeren način vršili i prijem nenajavljenih delegacija i ostalih posjetilaca na kompleksu Kovači, Ratnoj džamiji na Igmanu i Tunelu D-B i tom prilikom pružali im adekvatne informacije.

Poslovi obezbjeđenja obavljali su se kroz organizovanu unutrašnju službu zaštite, koju vrše zaposlenici Sektora za zaštitu i počasne poslove. Unutrašnja služba zaštite vršena je kao fizička zaštita. Fizičku zaštitu obavljali su zaposlenici angažovani na poslovima obezbjeđenja ŠSM Kovači, Muzeja Alija Izetbegović, “Ratne džamije na planini Igman“ i “Ratnog tunela D-B“. Zaposlenici angažovani kao “operateri na video nadzoru“ vršili su poslove osmatranja štićenog prostora i djelovali kao ispomoć zaštitarima zaduženim za fizičku zaštitu. Navedene dužnosti obavljale su se 24 sata svakodnevno. Prilikom obilježavanja značajnih datuma na ŠSM Kovači, kao i većih posjeta na ovom prostoru i u Muzeju Alija Izetbegović, angažovan je i veći broj čuvara za obezbjeđenje.

Video nadzor kontinuirano je vršio svoj rad uz povremene probleme tehničke prirode koji su otklanjani angažovanjem ovlaštenih servisera, a sve u skladu sa zakonskim propisima. Svi kvarovi nastali na sistemu video nadzora otklanjani su u roku i nisu doveli do slabljenja ukupne bezbjednosti na Memorijalnom kompleksu Kovači i ostalim objektima i prostoru koje obezbjeđuje služba.

Nastavljena je dobra saradnja sa policijskim stanicama Stari Grad i Ilidža, na čijim zonama odgovornosti se nalaze prostori i objekti koje obezbjeđuje unutrašnja služba Fonda memorijala. Stalni kontakti sa policijskim službenicima imaju za cilj poboljšanje bezbjednosti pomenutih lokacija.

Također, stalno se radi na izgradnji i očuvanju zdravih međuljudskih odnosa između pripadnika Sektora za zaštitu i počasne poslove, koji su do sada bili na visokom nivou.

U izvještajnom periodu nisu uočeni propusti u radu i nesavjesno obavljanje poslova i zadataka zaposlenika Sektora niti je bilo primjedbi na rad zaposlenika Sektora od strane drugih lica. Sve navedene aktivnosti zaposlenici Sektora su obavili po zakonom propisanim uputstvima i uz maksimalno ozbiljan i profesionalan pristup.

Kompleks memorijalnog centra Kovači obogaćen je novoizgrađenim objektom Amfiteatar sa auditorijumom u kom se nalazi i Multimedijalna dvorana, sa pratećim sadržajima, koji su djelimično pušteni u rad. Prostor se koristio za održavanje određenih manifestacija kao što su okrugli stolovi, promocije knjiga, svečane akademije, izložbe i sl.

Maksimalnu podršku u realizaciju navedenih manifestacija vršili su zaposlenici Sektora za zaštitu i počasne poslove koji su ove poslove obavljali pored svojih osnovnih poslova i zadataka. Napominjem da su svi zadaci obavljeni izuzetno uspješno uz maksimalno savjesan i profesionalan odnos. Poseban akcenat dat je na pravilno rukovanje ugrađenom opremom. Kako je i ranije napomenuto zaposlenici angažovani na realizaciji ovih poslova i zadataka obavljaju i poslove unutrašnje službe i počasne i protokolarne poslove, što za posljedicu ima dodatni angažman svih zaposlenika sektora, a što znači i dodatno opterećenje zaposlenika koji vrše obezbjeđenje objekata i prostora. Težnja Fonda memorijala je da se ovi prostori koriste u punom kapacitetu što je i svrha njihove izgradnje. U tom slučaju morat će se formirati jedan tim koji će se baviti isključivo poslovima pripreme i organizacije manifestacija koje se održavaju u ovom prostoru, a što zahtjeva zapošljavanje određenog broja ljudi. Time bi se rasteretili zaposlenici koji obavljaju poslove unutrašnje službe zaštite. Također, značajno bi se povećao i prihod, koji bi se ostvarivao, od iznajmljivanja ovog prostora.

U segmentu pravnih poslova, realizaciji poslova i zadataka planiranih u izvještajnom periodu prethodile su formalno-pravne aktivnosti oko raspisivanja tendera. U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH zaključeno je 124 /stotinudvadesetčetiri/ ugovora sa pravnim i fizičkim licima. Svim predstavnicima institucija Kantona Sarajevo, općinama na području FBiH i Javnim preduzećima i ustanovama na području Kantona Sarajevo, upućeni su pozivi da se uključe finansijskim sredstvima u izgradnju i uređenje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida, što je rezultiralo zaključenjem sporazuma o sufinansiranju

sa općinama na području Kantona Sarajevo. U navedenom periodu vršeno je praćenje i usaglašavanje svih zakonskih i podzakonskih akata koje prate djelatnost Fonda memorijala, gdje je ostvarena maksimalna saradnja sa Ministarstvom za boračka pitanja KS, Ministarstvom finansija KS, Vladom i Skupštinom KS. Uspješno su obavljene pravne aktivnosti u postupcima pribavljanja urbanističkih i građevinskih dozvola potrebnih za izgradnju i uređenje grobalja šehida i poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja. Također, u izvještajnom periodu, uredno su vođene evidencije i personalni dosjei zaposlenih. Pored prisutnih finansijskih problema, ostvareni su značajni rezultati i uspješno realizirani planirani projekti i aktivnosti, uklapajući se u planirana budžetska i vlastita sredstva. Projekti i aktivnosti nastavljeni su u skladu sa propisanom djelatnošću Fonda memorijala, kao i dosljednom izvršavanju propisa Vlade Kantona i Skupštine Kantona Sarajevo. Na tim osnovama obezbjeđena je potpuna zakonitost u radu Fonda memorijala.

U izvještajnom periodu Fond memorijala je bez obzira na finansijske probleme s kojima se susretao u radu, izvršavao programske zadatke i poslove u skladu sa osiguranim sredstvima. Neizvršeni poslovi i zadaci rezultat su nedovoljnog broja uposlenih i ograničenih budžetskih sredstava.

VII PROGRAMSKA ORIJENTACIJA

U narednom periodu programska orijentacija Fonda memorijala odnosila bi se na poslove i zadatke, koji su u skladu sa osnivačkim aktima, ali i sa realnim potrebama, koje će odrediti pravac djelovanja Fonda memorijala u narednom periodu i to:

1. Izgradnja i sufinansiranje u izgradnji grobalja šehida/poginulih boraca, memorijalnih centara i spomen obilježja, te postavljanje nišana i nadgrobnih spomenika šehidima, poginulim borcima, roditeljima šehida i veteranima odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992.–1995., kako na području Kantona Sarajevo, tako i na području cjelokupne Bosne i Hercegovine. Ovdje se podrazumjeva i izrada projektne dokumentacije, pribavljanje odgovarajućih saglasnosti i dozvola od organa uprave i upravnih institucija i izbor nadzornog organa.
2. Fizičko uređenje i održavanje izgrađenih grobalja šehida/poginulih boraca i spomen obilježja na području Kantona Sarajevo je aktivnost, na koju se posebno treba obratiti pažnja jer broj navedenih objekata je sve veći, a evidentna je i velika neodgovornost i nemar stanovništva prema ovim objektima.
3. Ispravljanje nagnutih nišana, sanacija staza i prilaznih stepeništa, metalnih i betonskih ograda i kapija, kao i drugi građevinski radovi na mezarjima i objektima Fonda memorijala.
4. Nakon urađenog izvedbenog projekta objekata galerije porušenih džamija i restorana u neposrednoj blizini Ratne džamije i tekije na Igmanu poduzeti sve aktivnosti vezano za iznalaženje potencijalnih donatora, te izgradnje objekata i uređenje prostora u skladu sa projektom.
5. U saradnji sa Zavodom za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, a nakon usvajanja urbanističkog projekta Spomeničkog kompleksa Tunel D-B od strane Općinskih vijeća Općine Ilidža i Općine Novi Grad pristupiti izradi projektne dokumentacije kompleksa, pribaviti potrebne saglasnosti i provesti ostale aktivnosti, kako bi se stvorili uslovi za izgradnju ovog značajnog objekta. Otvoriti 110 metara tunelske cijevi za prolaz turista nakon urađene ravitalizacije tunelske cijevi.
6. Pokretanje aktivnosti na izgradnji naučno istraživačkog centra - Institut Alija Izetbegović. Institut će baštiniti lik i dijelo Alije Izetbegovića u kojem će se vršiti istraživanje novije historije Bosne i Hercegovine (1990. godina - pa dalje). U godinama kada je opstanak zemlje bio uveliko stavljen pred iskušenje, Alija Izetbegović postao je simbol borbe za slobodu i ideju Bosne i Hercegovine kao multietničke i građanske države. Upravo zbog ovoga prirodno je da jedan ovakav institut nosi njegovo ime. Ideje koje je zastupao kao prvi predsjednik Republike Bosne i Hercegovine, te njegov lik i dijelo nemoguće je odvojiti od novije historije naše zemlje. Cijeli period u kojem je djelovao Alija Izetbegović i na koji je

ostavio neizbrisiv pečat u Institutu bi proučavali eminentni stručnjaci iz svih relevantnih polja. Projektom izgradnje Istituta Alije Izetbegovića želi se staviti fokus na jedan veoma značajan period u historiji cijelog regiona, te na historijsku ličnost Alije Izetbegovića. Lik i djelo Alije Izetbegovića trebao bi biti trajna inspiracija svim budućim naraštajima. Osnivanjem ovog Instituta djelovalo bi se preventivno, u smislu čuvanja od zaborava manje poznatih dijelova naše historije i ideja koje su u vremenu iskušenja sačuvala Bosnu i Hercegovinu kao cjelovitu zemlju. Kada se izradi Institut u dio prostorija smjestio bi se Muzej Alija Izetbegović koji je sada privremeno smješten u kapi kulama Širokac i Ploča.

7. Izgradnja Memorijalnog centra Kovači, a odnosi se na slijedeće:
 - a) Završetak radova na izgradnji Amfiteatra sa auditorijumom
 - b) Uređenje enterijera Amfiteatra i auditorijuma, kao i muzejska postavka za 9(devet) heroja odbrambeno-oslobodilačkog rata
 - c) Hortikulturalni radovi kao završni dio projekta
 - d) Izgradnja rasvijete Memorijalnog kompleksa i iluminacija Zida sjećanja
 - e) Izrada Izvedbenog projekta Žute tabije – Ahmedpašine tabije – izgled iz osmanskog perioda i poduzimanje svih aktivnosti vezano za iznalaženje potencijalnih donatora za izgradnju ovog objekta

U cilju unaprjeđenja cjelokupnih aktivnosti u **Sektora njegovanje tekovina Odrambeno – oslobodilačkog rata 1992-1995. i NOR-a 1941-1945. i organizaciju manifestacija i Sektora za muzejske zbirke i postavke** u 2019. godini potrebno je pokrenuti određene aktivnosti. Prije svega potrebno je poraditi na promotivno-marketinškim aktivnostima, koje će dovesti do povećanja interesa posjetilaca za turističku destinaciju Spomenički kompleks Tunel D-B kao i interes potencijalnih zakupaca Multimedijalne sale Memorijalnog centra Kovači. Potrebno je povećati interes lokalnog stanovništva tako i turista za posjetu Ratne džamiji na Igmanu. U 2019. godini planirano je veće učešće na sajmovima, prezentacijama za posjetitelje, turističke agencije i turoperatere.

Kao i prethodnih godina i ove godine će biti upriličeno obilježavanje tradicionalnih manifestacija (Dani otvorenih vrata Spomeničkog kompleksa Tunela D-B, Dani Kantona Sarajevo, Međunarodni dan muzeja i Evropska noć muzeja koje planirano obilježiti kroz saradnju s holandskim pozorištem, učešće na konferenciji “Evropski muzej godine”, tradicionalno obilježavanje manifestacije "Odrana BiH-Igman").

Kako postoji velika zainteresiranost osnovnih škola s područja Federacije BiH za posjetu Spomeničkom kompleksu Tunel D-B, i kako je manifestacija “Dani otvorenih vrata Spomeničkog kompleksa Tunela D-B” proširena i na druge Kantone planirano je štampanje još većeg broja pedagoško edukativnih materijala I mapa opkoljenog Sarajeva da bi se obezbijedilo da svi učenici koji posjete Spomenički kompleks Tunel D-B dobiju svoj primjerak.

Također i ove godine u saradnji s Gradskom upravom Grada Sarajeva, Službom za protokol Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, Službom za protokol Kantona Sarajevo, SABNOR-om i nevladinim boračkim organizacijama koje njeguju tekovine NOR-a 1941-1945.,i perioda Odrambeno-oslobodilačkog rata 1992-1995. planirano je obilježavanje 1. marta-Dana nezavisnosti i 25. novembra-Dana državnosti, kao i obilježavanje 6.aprila-Dana grada Sarajeva. Uporedo sa ovim obilježavanjima, a u sklopu obilježavanja Dana Kantona Sarajevo bit će omogućen slobodan ulaz za sve posjetioce Spomeničkog kompleksa Tunel D-B. U 2019. godini planiramo obilježiti 26. godina od prokopavanja i puštanja u funkciju Tunela D-B otvaranjem dodatnih 130 metara revitaliziranog dijela Tunela. U 2019. godini biće upriličeno tradicionalno poklanjanje hatma dove za pripadnike Armije i MUP-a R BiH islamske vjeroispovijesti, kao i služenje mise zadušnice za pale branitelje Armije R BiH katoličke vjeroispovijesti u katedrali Srca Isusova i parastosa za duše poginulih pripadnika Armije i MUP-a R BiH pravoslavne vjeroispovijesti u Sabornoj crkvi.

Značajna aktivnost planirana za 2019. godinu je i otvorenje muzejske postavke “Heroji oslobodilačkog rata”. Muzejska postavka je rezultat rada na istraživanju života i djela 9 heroja odlikovanih Ordenom oslobodilačkog rata jednim od najviših vojnih priznanja. Ovakvo sistematsko istraživanje kao i muzejsku postavku nije uradio niko, pa utoliko smatramo da je ovaj projekat od izuzetne važnosti, posebno za njegovanje kulture sjećanja i organizovanje edukativnih radionica.

Fond memorijala će ove godine na lokaciji Spomeničkog kompleksa Tunela D-B na pristojan i dostojanstven način obilježiti 24. godišnjicu genocida u Srebrenici. Zamišljeno je da se cijela sedmica oko 11.07.2019.godine posveti obilježavanju 24.godišnjice genocida u Srebrenici kroz održavanje predavanja, izložbu fotografija i prezentaciju ratnih video-materijala, kao i kroz slušanje svjedočanstava preživjelih žrtava i svjedoka genocida, a sve na lokaciji Spomeničkog kompleksa Tunela D-B.

Povodom 27.godišnjice nasilnog napada na općinu Prijedor i obilježavanja Dana bijelih traka, Fond memorijala će u saradnji s Udruženjem logoraša "Prijedor '92" organizovati izložbu na tematiku stradanja nevinih civila grada Prijedora. Na dan 31.maja 2019.godine svim posjetiocima oko rukava će uposlenici Spomeničkog kompleksa Tunela D-B staviti bijelu traku kao znak solidarnosti s Prijedorčanima koji su 1992.godine morali da nose bijele trake na rukavima i označe svoje domove. Na ovaj način želimo da svim posjetiocima kompleksa ukažemo na stravične zločine koje su se tokom agresije desile u Prijedoru, ali i na teritoriji cijele BiH.

Obilježavanje "Dana bijelih traka" i 24.godišnjice genocida u Srebrenici najmanje je što možemo učiniti kako bismo dali svoj doprinos u očuvanju kolektivnog sjećanja i to će ostati naša trajna aktivnost.

U 2019. godini, također, planiramo prijevod knjige "Slike zločina" na arapski jezik i pripremu za štampu bos.-arap. verzije knjige. Ova aktivnost je planirana iz donatorskih sredstava.

U 2019. godini je planirano štampanje potrebne količine ulaznica za Spomenički kompleks Tunel D-B. Planiran je i prijevod na strane jezike (engleski, turski i arapski) publikacija Fonda (knjige, katalogi, itd.) u svrhu promidžbenih aktivnosti.

U 2019. godini planirana je izrada prezentacionih materijala (afiše, suveniri,katalogi, banera s logom Fonda memorijala za potrebe obilježavanja godišnjica) kao i izrada materijala za potrebe muzejske postavke (opisne legende, mape, panoi i drugi materijali za muzejske postavke), kao i oblikovanje i izrada prezentacionih materijala za potrebe VIP sobe, zatim redizajn i reprint afiše "Tunel spasa". Štampanje monografije prevedene na turski jezik će biti planirano za 2019. godinu u povodu obilježavanja 26. godišnjice Tunela D-B.

U 2019. godini također su planirani projekti: Radionica za štíćenike Zavoda "Mjedenica", gdje se učenici kroz igru, zabavu, crteže, pravljenjem eksponata od glinamola upoznaju sa sadržajem Spomeničkog kompleksa Tunela D-B, također u 2019.godini planiran je nastavak edukativnog projekta „Iskustva prolaska kroz Tunel“ gdje učenici srednjih škola učestvuju u naučno-istraživačkom radu vezanom za prikupljanje subjektivnih iskustava ljudi koji su prošli kroz tunel.

Projekti su od izuzetne važnosti za ukupnu ponudu Spomeničkog kompleksa Tunela D-B i spadaju u kategoriju isplativih projekata.

Također i u 2019. godini planirana je saradnja sa Udruženjem oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja "VOX", čiji je cilj saradnje informisanje šire javnosti i oboljelih o njihovim mogućnostima i mogućnostima kada je u pitanju tretman pružen kroz usluge educiranih osoba (psiholozi, psihoterapeuti, psihijatri, neuropsihijatri), razbijanje stigme i predrasuda koje su sveprisutne u našem društvu, radi poboljšanja kvalitete života i ponovnog sticanja uloge u društvu.

S obzirom na to da su se u objektu amfiteatra Memorijalnog centra Kovači stekli svi uslovi za izdavanje prostorija u zakup u 2019. godini planiran je niz aktivnosti kako bi se promovisali svi kapaciteti koji amfiteatar nudi: održavanje okruglih stolova, seminara, naučnih simpozija, press-konferencija.

Kako je Fond memorijala institucija koja njeguje tekovine odbrambeno- oslobodilačkog rata 1992-1995.godine i NOR-a 1941-1945.godine i antifašizma, te djeluje u skladu s Kalendarom za obilježavanje značajnih događaja, datuma i ličnosti iz perioda odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992-1995. godine, i ove planirano je sudjelovanje u sufinansiranju različitih aktivnosti, projekata, programa, knjiga, filmova i izložbi koje se bave ovom tematikom.

U Ratnoj džamiji na Igmanu će se i u 2019. godini svakog petka klanjati džuma namaz.

Fond memorijala će i u 2019. godini raditi na organizaciji i provođenju aktivnosti u cilju

obezbjeđivanja sredstava za izgradnju, zaštitu i očuvanje mezarja šehida i poginulih boraca, kao i aktivnosti i manifestacije u cilju podizanja moralne svijesti o potrebi očuvanja spomena na šehide i poginule borce i očuvanje digniteta imena šehida i poginulog borca.

Obavljanje počasnih i protokolarnih poslova na ŠSM Kovači u koje u prvom redu spada počasna straža pored mezara prvog predsjednika RBiH rahmetli Alije Izetbegovića svakodnevno, zatim obavljanje počasne straže pored "Centralnog nišana za odavanje počasti" na ŠSM Kovači i na glavnom ulazu za vrijeme državnih i vjerskih praznika i prilikom posjete najavljenih delegacija.

Obavljanje počasne straže na drugim lokacijama, predviđenim za obilježavanje, prilikom obilježavanja značajnih datuma iz "Kalendara za obilježavanja značajnih događaja, datuma i ličnosti iz perioda odbrambeno-oslobodilačkog rata na području Kantona Sarajevo", u slučajevima kada je to predviđeno programom i protokolom obilježavanja od strane nosioca aktivnosti.

U cilju što bolje organizacije Fond memorijala je propisao "Protokol posjete kompleksu ŠSM Kovači". Ovim protokolom definisano je na koji će se način obavljati posjete ŠSM Kovači, prilikom obilježavanja značajnih datuma i događaja te način posjete zvaničnih delegacija ovom mezarju uz prethodnu najavu;

Obavljanje unutrašnje službe zaštite obavljat će se u objektima i na prostoru koje svojom Odlukom Skupština Kantona Sarajevo dodjeli na brigu Fondu memorijala. To se trenutno odnosi na sljedeće objekte i lokacije:

- Memorijalni centar Kovači što podrazumijeva šehidsko mezarje Kovači i mezar Prvog Predsjednika R BiH Alije Izetbegovića.
- Kapi kule Širokac i Ploča u kojima je smješten Muzej Alije Izetbegovića.
- Ratna džamija na Igmanu sa pratećim objektima.
- Ratni Tunel spasa D – B, kuća Kolar.

Unutrašnja služba može proširiti svoje aktivnosti i na drugim objektima i prostorima ukoliko ih Skupština Kantona Sarajevo dodjeli Fondu memorijala na upravljanje, a Vlada Kantona Sarajevo obezbjedi finansijska sredstva za angažovanje potrebnog broja zaposlenika. Obezbjedenje će se vršiti na osnovu procjene ugroženosti i sigurnosnih elaborata o zaštiti koje izrađuje odgovorna osoba Fonda memorijala;

Poslovi realizacije kulturno umetničkih sadržaja u Multimedijalnoj sali amfiteatra je jedna nova djelatnost koju obavljaju zaposlenici ovog Sektora, a što se pokazalo, vrlo uspješno. Zaposlenici koji su angažovani na realizaciji ovih poslova odabrani su na osnovu stručne spreme i znanja koje posjeduju, a koja odgovara profilu radnih mjesta potrebnih za formiranje jednog tima čiji je zadatak upravljanje ovim prostorom. Također, radi se o zaposlenicima koji su bili izuzetno uspješni i profesionalni u obavljanju dosadašnjih poslova i zadataka.

Zaposlenike koji obavljaju poslove i zadatke fizičkog obezbjeđenja i počasne i protokolarne poslove potrebno je kontinuirano provoditi kroz sve potrebne obuke i uvježbati do automatizma u visoko profesionalnoj i standardizovanoj proceduri kako bi mogli što efikasnije da odgovore na sve postavljene zahtjeve kako u obavljanju unutrašnje službe zaštite tako i u obavljanju počasne straže i drugih zadataka Sektora.

VIII PREGLED UNUTRAŠNJE ORGANIZACIJE, KADROVSKE I MATERIJALNE OSPOSOBLJENOSTI

Unutrašnja organizacija Fonda memorijala zasniva se na grupisanju poslova i zadataka iz njenog djelokruga, prema njihovoj međusobnoj povezanosti, srodnosti, stepenu složenosti, odgovornosti i drugim uslovima za njihovo vršenje. Poslovi i zadaci iz djelokruga rada Fonda memorijala do 18.11.2018.godine vršila su se u okviru slijedećih osnovnih organizacionih jedinica na osnovu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sistematizaciji radnih mjesta , broj: UO/13-31/16 od 15.04.2016.godine, i to :

- Kabinet direktora
- Sektor za pravne, ekonomske i opće poslove;

- Odsjek za pravne i opće poslove
- Odsjek za ekonomske poslove
- Sektor za poslove izgradnje, uređenja i održavanja grobalja, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
 - Odsjek za uređenje i održavanje grobalja šehida i poginulih boraca
 - Odsjek za održavanje memorijalnih centara, spomen obilježja i drugih objekata
- Sektor za zaštitu grobalja i počasne poslove
- Sektor za njegovanje tekovina, organizaciju manifestacija, muzejske zbirke i postavke
 - Odsjek za njegovanje tekovina OOR 1992-1995. i NOR-a 1941-1945.
 - Odsjek za organizaciju manifestacija
 - Odsjek za muzejske zbirke i postavke

Pravilnikom o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, broj: UO/13-31/16 od 19.11.2018.godine poslovi i zadaci iz djelokruga rada Fonda memorijala vršila su se u okviru slijedećih osnovnih organizacionih jedinica, i to:

- Kabinet direktora
- Sektor za pravne, ekonomske i opće poslove;
 - Odsjek za pravne i opće poslove
 - Odsjek za ekonomske poslove
- Sektor za poslove izgradnje, uređenja i održavanja grobalja, memorijalnih centara i spomen obilježja žrtava genocida
 - Odsjek za uređenje i održavanje grobalja šehida i poginulih boraca
 - Odsjek za održavanje memorijalnih centara, spomen obilježja i drugih objekata
- Sektor za zaštitu grobalja i počasne poslove
- Sektor za njegovanje tekovina i organizaciju manifestacija
 - Odsjek za njegovanje tekovina OOR 1992-1995. i NOR-a 1941-1945.
 - Odsjek za organizaciju manifestacija
- Sektor za muzejske zbirke i postavke

Zaključno sa 31.12.2018.godine u Fondu memorijala je bilo zaposleno 87 /osamdesetsedam/ radnika (ugovori na neodređeno, ugovori na određeno, ugovori na određeno zaključeni shodno Javnom pozivu Službe za zapošljavanja KS – Javni poziv “ Prvo radno iskustvo”, Javni poziv “ Prilika za sve”, Javni poziv “Zapošljavanje demobilisanih boraca i članova njihovih porodica), i to:

- a) 25/ dvadesetpet/ VSS,
- b) 1/jedan/ VSS,
- c) 59 /pedesetdevet/ SSS,
- d) 2 / dva/ NSS.

Sa ovakvom kadrovskom strukturom i materijalnom opremljenošću Fond memorijala je uspješno obavljao poslove iz svog djelokruga.

Zbog ograničenih budžetskih sredstava u budžetu su se vrlo malo planirala sredstva za stručno obrazovanje i usavršavanje, pa su zaposlenici bili prinuđeni na autoedukaciju, što je najskuplji i najsporiji način sticanja znanja. Za trajnu i sistematsku edukaciju, Fondu memorijala su potrebna sredstva kako bi mogao odgovoriti zahtjevima vremena.

IX NAČIN OSTVARIVANJA SARADNJE S FEDERALNIM I KANTONALNIM ORGANIMA, GRADOM SARAJEVO, OPĆINAMA KANTONA SARAJEVO I OMBUDSMENIMA

Fond memorijala, je po prirodi svog posla i načinu njegovog obavljanja, upućen na saradnju sa svim institucijama koje pokazuju interes za davanje podrške. Saradnja se odvija kroz iniciranje

problema i traženje njegovog rješenja, bez biranog oblika komunikacije, osim kad je oblik komunikacije propisan. Jednostavno, u izvještajnom periodu se nije dogodilo da Fond memorijala odbije bilo čiji poziv na saradnju, ukoliko je ona u funkciji uspješnog izvršenja posla Fonda memorijala KS.

Prirodom posla Fond memorijala ostvaruje kontinuiranu i uspješnu saradnju sa svim boračkim organizacijama, a posebno sa Organizacijom porodica šehida i poginulih boraca KS. Dosadašnja saradnja je bila uspješna i na obostrano zadovoljstvo. Kao kantonalna institucija, Fond memorijala, kroz redovne aktivnosti, ostvaruje blisku i uspješnu saradnju i sa svim općinama sa područja Kantona Sarajevo, Gradom Sarajevo, Skupštinom Kantona Sarajevo i Vladom Kantona Sarajevo. Najveća saradnja se ostvaruje sa Ministarstvom za boračka pitanja KS, Ministarstvom finansija KS, Ministarstvom nauke i obrazovanja KS, Ministarstvom kulture i sporta. Redovna saradnja se ostvaruje i sa Zavodom za izgradnju KS, Zavodom za planiranje KS, Zavodom za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa KS, JU „Muzej Alija Izetbegović“, Muzej Grada Sarajevo i javnim preduzećima kantonalnog i federalnog nivoa.

Na nivou Federacije BiH, Fond memorijala najviše ostvaruje saradnju sa Federalnim ministarstvom za pitanje boraca i invalida, Federalnim ministarstvom nauke i obrazovanja. Posebna saradnja sa Vladom FBiH ostvaruje se kroz organizaciju manifestacije „Obrana BiH – Igman“.

Fond memorijala ima dobru saradnju sa Ombudsmenima FBiH, a u svom dosadašnjem radu nije bilo prigovora na kršenje ljudskih prava od strane radnika Fonda memorijala KS.

Broj: 13-14-02-134/19
Sarajevo, 15.03.2019.godine

DIREKTOR
Zijadić Suad,prof